

Rikets styrelse

1

Förslag till statens budget för 2014

Rikets styrelse

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	9
2	Lagförslag.....	11
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen.....	11
3	Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	13
3.1	Omfattning.....	13
3.2	Utgiftsutveckling	14
4	Statschefen.....	17
4.1	Budgetförslag	17
4.1.1	1:1 Kungliga hov- och slottsstaten.....	17
5	Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän	21
5.1	Utgångspunkter för Riksdagsförvaltningens verksamhet.....	21
5.2	Resultatredovisning 2012	22
5.2.1	Analys och slutsatser	23
5.3	Revisionens iakttagelser.....	23
5.4	Budgetförslag	23
5.4.1	2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	23
5.4.2	2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	25
5.4.3	2:3 Riksdagens fastighetsanslag.....	28
5.4.4	2:4 Riksdagens ombudsmän (JO).....	31
6	Sametinget.....	33
6.1	Budgetförslag	33
6.1.1	3:1 Sametinget	33
7	Regeringskansliet m.m.	35
7.1	Budgetförslag	35
7.1.1	4:1 Regeringskansliet m.m.....	35
8	Länsstyrelserna	39
8.1	Omfattning.....	39
8.2	Utgiftsutveckling	40
8.3	Mål	40

8.4	Resultatredovisning.....	40
8.4.1	Indikatorer	40
8.4.2	Resultat.....	40
8.4.3	Analys och slutsatser.....	50
8.5	Politikens inriktning.....	52
8.6	Budgetförslag.....	53
8.6.1	5:1 Länsstyrelserna m.m.....	53
9	Demokratipolitik	57
9.1	Omfattning	57
9.2	Utgiftsutveckling.....	57
9.3	Mål.....	58
9.4	Resultatredovisning av arbetet med att stärka demokratin.....	58
9.4.1	Resultat.....	58
9.5	Resultatredovisning för arbetet med att värna demokratin	60
9.5.1	Resultat.....	61
9.5.2	Analys och slutsatser.....	63
9.6	Resultatredovisning för mänskliga rättigheter.....	63
9.6.1	Resultat.....	63
9.6.2	Analys och slutsatser.....	65
9.7	Resultatredovisning för Justitiekanslern och Datainspektionen.....	65
9.7.1	Mål för Justitiekanslern och Datainspektionen.....	65
9.7.2	Resultat.....	66
9.7.3	Analys och slutsatser.....	67
9.8	Politikens inriktning.....	67
9.8.1	Demokrati.....	67
9.8.2	Mänskliga rättigheter.....	71
9.9	Budgetförslag.....	73
9.9.1	6:1 Allmänna val och demokrati.....	73
9.9.2	6:2 Justitiekanslern	73
9.9.3	6:3 Datainspektionen.....	74
9.9.4	6:4 Svensk författningssamling.....	74
9.9.5	6:5 Valmyndigheten.....	75
9.9.6	6:6 Stöd till politiska partier.....	75
10	Nationella minoriteter.....	79
10.1	Omfattning	79
10.2	Utgiftsutveckling.....	79
10.3	Mål.....	80
10.4	Resultatredovisning	80
10.4.1	Indikatorer och bedömningsgrunder	80
10.4.2	Resultat.....	80
10.4.3	Analys och slutsatser.....	85
10.5	Politikens inriktning.....	86
10.6	Budgetförslag.....	87
10.6.1	7:1 Åtgärder för nationella minoriteter.....	87
10.6.2	7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer.....	88
11	Medier.....	89
11.1	Omfattning	89
11.2	Budgetförslag.....	89
11.2.1	8:1 Presstödsnämnden.....	89

11.2.2	8:2 Presstödet	90
11.2.3	8:3 Myndigheten för radio och tv	90
12	Sieps samt EU-information	93
12.1	Omfattning.....	93
12.2	Resultatredovisning	93
12.2.1	Resultat avseende Svenska institutet för europapolitiska studier	93
12.2.2	Analys och slutsatser	94
12.2.3	Resultat avseende EU-information.....	94
12.2.4	Analys och slutsatser	94
12.3	Politikens inriktning	95
12.4	Budgetförslag	96
12.4.1	9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information.....	96
Bilaga 1	Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna.	

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	10
3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	14
3.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för Utgiftsområde 1 Rikets styrelse	15
4.1 Anslagsutveckling 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	17
4.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten.....	19
5.1 Intäkter, kostnader och transfereringar	23
5.2 Anslagsutveckling 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.....	23
5.3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	25
5.4 Anslagsutveckling 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	25
5.5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	27
5.6 Investeringsplan.....	27
5.7 Anslagsutveckling 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	28
5.8 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 2:3 Riksdagens fastighetsanslag	29
5.9 Investeringsplan.....	30
5.10 Anslagsutveckling 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO).....	31
5.11 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO).....	32
6.1 Anslagsutveckling 3:1 Sametinget.....	33
6.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 3:1 Sametinget.....	33
7.1 Anslagsutveckling 4:1 Regeringskansliet m.m.	35
7.2 Offentligrättslig verksamhet	35
7.3 Uppdragsverksamhet	35
7.4 Viss resultatinformation för Regeringskansliet	36
7.5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 4:1 Regeringskansliet m.m.	38
8.1 Utgiftsutveckling inom område Länsstyrelserna	40
8.2 Indikatorer UO20.....	42
8.3 Indikatorer UO23.....	43
8.4 Indikatorer UO18.....	44
8.5 Indikatorer UO13 Integration m.m.....	44
8.6 Indikatorer UO13 Jämställdhet	46
8.7 Antal årsarbetskrafter per länsstyrelse.....	48
8.8 Antal årsarbetskrafter per verksamhet.....	48
8.9 Anslagsutveckling 5:1 Länsstyrelserna m.m.....	53
8.10 Offentligrättslig verksamhet	54
8.11 Inkomstitlar 2012.....	54
8.12 Uppdragsverksamhet	54
8.13 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 5:1 Länsstyrelserna m.m.....	55
9.1 Utgiftsutveckling inom område Demokratipolitik.....	57
9.2 Anslagsutveckling 6:1 Allmänna val och demokrati	73

9.3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:1 Allmänna val och demokrati.....	73
9.4 Anslagsutveckling 6:2 Justitiekanslern.....	73
9.5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:2 Justitiekanslern.....	74
9.6 Anslagsutveckling 6:3 Datainspektionen.....	74
9.7 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:3 Datainspektionen.....	74
9.8 Anslagsutveckling 6:4 Svensk författningssamling.....	74
9.9 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:4 Svensk författningssamling.....	75
9.10 Anslagsutveckling 6:5 Valmyndigheten.....	75
9.11 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:5 Valmyndigheten.....	75
9.12 Anslagsutveckling 6:6 Stöd till politiska partier.....	75
9.13 Beställningsbemyndigande för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier.....	76
9.14 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:6 Stöd till politiska partier.....	77
10.1 Utgiftsutveckling inom område Nationella minoriteter.....	79
10.2 Antal anslutna kommuner och landsting till förvaltningsområde.....	80
10.3 Anslagsutveckling 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter.....	87
10.4 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter.....	88
10.5 Anslagsutveckling 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer.....	88
10.6 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer.....	88
11.1 Anslagsutveckling 8:1 Presstödsnämnden.....	89
11.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 8:1 Presstödsnämnden.....	89
11.3 Anslagsutveckling 8:2 Presstöd.....	90
11.4 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 8:2 Presstöd.....	90
11.5 Anslagsutveckling 8:3 Myndigheten för radio och tv.....	90
11.6 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 8:3 Myndigheten för radio och tv.....	90
11.7 Offentligrättslig verksamhet.....	91
11.8 Offentligrättslig verksamhet – Särskild avgift och viten.....	91
11.9 Offentligrättslig verksamhet – Avgifter för tillstånd att sända tv och digital kommersiell radio.....	91
11.10 Uppdragsverksamhet.....	91
12.1 Anslagsutveckling 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information.....	96
12.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information.....	97

Diagramförteckning

8.1 Länsstyrelsernas finansiering 2000–2012	50
8.2 Anslagssparandets utveckling 2007–2012	50

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att under 2014 för anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2015 (avsnitt 9.9.6),
2. för budgetåret 2014 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag som står till regeringens disposition, enligt följande uppställning:

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen

3. antar förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen (avsnitt 2.1 och 5.4.1),
4. godkänner investeringsplanen för anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2014–2017 (avsnitt 5.4.2),
5. godkänner investeringsplanen för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2014–2017 (avsnitt 5.4.3),
6. bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor (avsnitt 5.4.2),
7. bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor (avsnitt 5.4.3),
8. för budgetåret 2014 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag för Riksdagsförvaltningen, enligt följande uppställning:

Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår att riksdagen

9. beslutar att Riksdagens ombudsmän (JO) för 2014 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i verksamheten (avsnitt 5.4.4),
10. för budgetåret 2014 anvisar ett ramanslag under utgiftsområde 1 Rikets styrelse när det gäller anslag för Riksdagens ombudsmän (JO), enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1	Kungliga hov- och slottsstaten	126 908
2:1	Riksdagens ledamöter och partier m.m.	842 655
2:2	Riksdagens förvaltningsanslag	717 344
2:3	Riksdagens fastighetsanslag	80 000
2:4	Riksdagens ombudsmän (JO)	85 160
3:1	Sametinget	38 319
4:1	Regeringskansliet m.m.	6 843 531
5:1	Länsstyrelserna m.m.	2 522 517
6:1	Allmänna val och demokrati	631 340
6:2	Justitiekanslern	39 663
6:3	Datainspektionen	43 790
6:4	Svensk författningssamling	1 300
6:5	Valmyndigheten	18 932
6:6	Stöd till politiska partier	171 200
7:1	Åtgärder för nationella minoriteter	96 917
7:2	Åtgärder för den nationella minoriteten romer	16 500
8:1	Presstödsnämnden	6 750
8:2	Presstöd	567 119
8:3	Myndigheten för radio och tv	25 689
9:1	Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	20 406
Summa		12 896 040

2 Lagförslag

Riksdagsstyrelsen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen

Härigenom föreskrivs att 10 och 17 §§ lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och partigruppernas arbete i riksdagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §¹

Stöd är avsett att bekosta handläggarkostnader åt riksdagens ledamöter. Stödet beräknas efter normen att det ska motsvara kostnaden för en politisk sekreterare per riksdagsledamot.

Vid bestämmande av stödets storlek ska beloppet 55 200 kr per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

Vid bestämmande av stödets storlek ska beloppet 56 600 kr per politisk sekreterare och månad ligga till grund för beräkningen.

17 §²

Till en ledamot som har blivit invald i riksdagen genom att partiet fått minst tolv procent av rösterna i den egna valkretsen lämnas stöd,

Till en ledamot som har blivit invald i riksdagen genom att partiet fått minst tolv procent av rösterna i den egna valkretsen lämnas stöd,

¹ Senaste lydelse 2012:853.

² Senaste lydelse 2011:781.

med tillämpning i övrigt av bestämmelserna i denna lag, i form av

a) basstöd till partigrupp med en niondel av vad som tillkommer ett parti som inte är regeringsparti,

b) stöd enligt 10 §, och

c) stöd enligt 15 a § för ett mandat.

med tillämpning i övrigt av bestämmelserna i denna lag, i form av

a) basstöd till partigrupp med en niondel av vad som tillkommer ett parti som inte är regeringsparti,

b) stöd enligt 10 §, och

c) stöd enligt 15 § för ett mandat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

3 Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

3.1 Omfattning

I utgiftsområde 1 Rikets styrelse ingår avsnitten Statschefen, Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän, Sametinget, Regeringskansliet m.m., Länsstyrelserna, Demokratipolitik, Nationella minoriteter, Medier och Sieps samt EU-information.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse
Miljoner kronor

	Utfall 2012	Budget 2013 ¹	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
<i>Statschefen</i>							
1:1 Kungliga hov- och slottsstaten	123	124	122	127	128	131	133
Summa Statschefen	123	124	122	127	128	131	133
<i>Riksdagen samt JO m.m.</i>							
2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.	792	822	823	843	853	866	884
2:2 Riksdagens förvaltningsanslag	661	685	718	717	711	722	738
2:3 Riksdagens fastighetsanslag	52	70	71	80	90	90	90
2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)	78	82	84	85	86	88	90
Summa Riksdagen samt JO m.m.	1 583	1 659	1 696	1 725	1 740	1 766	1 802
<i>Sametinget</i>							
3:1 Sametinget	34	40	39	38	39	39	40
Summa Sametinget	34	40	39	38	39	39	40
<i>Regeringskansliet m.m.</i>							
4:1 Regeringskansliet m.m.	6 473	6 648	6 542	6 844	6 941	7 057	7 205
Summa Regeringskansliet m.m.	6 473	6 648	6 542	6 844	6 941	7 057	7 205
<i>Länsstyrelserna</i>							
5:1 Länsstyrelserna m.m.	2 340	2 468	2 431	2 523	2 542	2 562	2 587
Summa Länsstyrelserna	2 340	2 468	2 431	2 523	2 542	2 562	2 587
<i>Demokratipolitik</i>							
6:1 Allmänna val och demokrati	30	44	44	631	36	36	36
6:2 Justitiekanslern	33	37	37	40	40	41	42
6:3 Datainspektionen	37	43	42	44	44	45	46
6:4 Svensk författningssamling	1	1	1	1	1	1	1
6:5 Valmyndigheten	18	19	19	19	19	19	20
6:6 Stöd till politiska partier	171	171	171	171	171	171	171
Summa Demokratipolitik	289	314	314	906	313	314	317
<i>Nationella minoriteter</i>							
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	88	97	95	97	97	97	97
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	11	12	11	17	17	2	2
Summa Nationella minoriteter	99	108	106	113	113	98	98
<i>Mediefrågor</i>							
8:1 Presstödsnämnden	7	7	6	7	7	7	7
8:2 Presstöd	535	558	508	567	567	567	567
8:3 Myndigheten för radio och tv	26	25	25	26	26	26	27
Summa Mediefrågor	568	590	540	600	600	601	601
<i>Sieps samt EU-information</i>							
9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	19	19	18	20	18	18	18
Summa Sieps samt EU-information	19	19	18	20	18	18	18
<i>Äldreanslag</i>							
2010 8:3 Stöd till radio- och kassettidningar		0		0	0	0	0

2010 8:4 Radio- och TV-verket	0	0	0	0	0	0
2010 8:5 Granskningsnämnden för radio och TV	0	0	0	0	0	0
Summa Äldreanslag	0	0	0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 1 Rikets styrelse	11 529	11 970	11 808	12 896	12 434	12 802

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 3.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Miljoner kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	11 979	11 979	11 979	11 979
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	281	427	617	871
Beslut	172	34	-5	-38
Överföring till/från andra utgifts- områden	27	27	29	25
Övrigt ³	438	-33	-33	-34
Ny ramnivå	12 896	12 434	12 586	12 802

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Vissa anslag minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

4 Statschefen

4.1 Budgetförslag

4.1.1 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tabell 4.1 Anslagsutveckling 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

Tusental kronor

2012	Utfall	123 499	Anslags- sparande	1 057
2013	Anslag	124 103 ¹	Utgifts- prognos	122 035
2014	Förslag	126 908		
2015	Beräknat	128 481 ²		
2016	Beräknat	130 571 ³		
2017	Beräknat	133 383 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 126 909 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 126 909 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 126 909 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att täcka utgifter för statschefens officiella funktioner inklusive utgifter för kungafamiljen samt för Kungliga hov- och slottsstatens förvaltningsutgifter.

Kompletterande information

Kungl. Hovstaterna har som huvuduppgift att bistå statschefen och övriga medlemmar av Kungafamiljen i deras officiella plikter. I uppgiften ligger även att vårda det kungliga kulturarvet och att visa detta kulturarv för allmänheten.

Anslagsmedlen som avser Kungliga hovstaten disponeras av Kammarkollegiet och betalas ut

engångsvis efter rekvisition till H.M. Konungens hovförvaltning.

Resultatinformation

Hovstaten

Anslagsmedel som avser Hovstaten uppgick 2012 till ca 63 miljoner kronor och finansierar kostnader för representation och statsbesök, resor, transporter och personal m.m. samt levnadsomkostnader som är direkt kopplade till statschefens funktion.

Kostnaderna för Hovstatens ämbeten fördelade sig på Hovmarskalksämberet (65 procent), Riksmarskalksämberet (23 procent) och Informationsavdelningen (12 procent).

Hovmarskalksämberet omfattar i huvudsak kostnader för programverksamhet, representation och resor.

Riksmarskalksämberet omfattar övergripande ledning. De service- och stödfunktioner som ingår i Riksmarskalksämberet betjänar också Kungl. Hovstaternas övriga verksamhetsdelar.

Informationsavdelningen omfattar bl.a. utveckling och underhåll av kungahusets webbplats, tillhandahållande av en bildbank och informationsaktiviteter.

Inom Hovmarskalksämberet fördelades medlen under 2012 enligt följande:

- H.M. Konungens hovstat med kansli (14 procent). Kostnaderna avser officiell programverksamhet och lönekostnader, inklusive Prins Carl Philips och Prinsessan Madeleine's officiella programverksamhet.

- H.M. Drottningens hovstat (5 procent). Kostnaderna avser officiell programverksamhet och lönekostnader.
- H.K.H. Kronprinsessans hovstat (5 procent). Kostnaderna avser officiell programverksamhet och lönekostnader, inklusive kostnader för Prins Daniels officiella programverksamhet.
- Hushållet (21 procent). Kostnader avser officiell representation och bjudningar, främst lönekostnader för personal.
- H.M. Konungens hovstall (20 procent). Hälften av kostnaderna kan hänföras till ceremoniella transporter.

Den kungliga familjen har under året bedrivit en bred programverksamhet. Flera statsceremonier och officiella engagemang har genomförts. Utgående statsbesök gick till Sydkorea och inkommande togs emot från Finland.

Slottsstaten

Slottsstaten omfattar Husgerådskammaren, inklusive Bernadottebiblioteket, och Ståthållarämbetet. Revision utförs av Riksrevisionen.

Anslagsmedel som avser Slottsstaten uppgick 2012 till 61 miljoner kronor. Av verksamhetens kostnader utgjorde personalkostnaderna 55 procent.

Husgerådskammaren svarar för förvaltning, underhåll och vård av de kungliga slottens konstverk, möbler och andra inventarier. Intresset av att ta del av kulturarvet är stort från såväl forskare som institutioner och allmänhet. Ett aktivt arbete bedrivs för att öka tillgängligheten till det kungliga kulturarvet. Visningsverksamheten, som omfattar tio kungliga slott, är omfattande. Konserter och utställningar på olika teman har anordnats under året. Antalet besök uppgick till 890 000. Ökad samverkan mellan de olika slotten syftar till effektiviseringar i utställnings- och visningsverksamheten.

Ståthållarämbetet svarar för tillsyn och förvaltning av de kungliga slotten med tillhörande byggnader och parkanläggningar. Ämbetet ansvarar också för visningsverksamheten vid de kungliga slotten. Fortsatt effektivisering och satsningar på säkerhetshöjande insatser har prioriterats i det löpande säkerhetsarbetet.

Anställda inom Kungl. Hovstaterna

Antalet anställda inom Kungl. Hovstaterna 2012 är i stort sett oförändrat sedan föregående år. Förutom 255 tillsvidareanställda medarbetare (motsvarande 228 heltidsanställningar) anlitas ett stort antal personer för tillfälliga uppdrag, bl.a. i samband med representations- och galamiddagar, i visningsverksamheten och för parkarbeten. Dessa insatser motsvarar 52 heltidsanställningar och engagerade ca 550 personer under 2012.

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har granskat Kungliga slottsstatens årsredovisning för räkenskapsåret 2012. Riksrevisionen bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt är rättvisande.

Den verksamhet som Kungliga hovstaten bedriver omfattas inte av Riksrevisionens granskning enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. Revision utförs av en extern revisor.

Slutsatser

Redovisningen i de Kungl. Hovstaternas verksamhetsberättelse bygger på den överenskommelse som träffades 1996 mellan regeringen och Riksmarskalksämberet och som kompletterats 2005. Verksamhetsberättelsen för 2012 har utvecklats och ger en överblick över de aktiviteter och åtgärder som har vidtagits för anslagsmedlen. Den ekonomiska redogörelsen för Hovstaten kommer att bli utförligare i enlighet med en ny överenskommelse mellan regeringen och Riksmarskalksämberet (se vidare nedan under Regeringens överväganden).

Regeringens överväganden

Kungliga hov- och slottsstaten ska enligt den överenskommelse som träffades med regeringen 1996 årligen lämna en berättelse över den samlade verksamheten (prop. 1996/97:1 utg.omr. 1 avsnitt 4). Tyngdpunkten ska läggas på en redovisning av hur tilldelade medel har använts när det gäller Ståthållarämbetet och Husgerådskammaren (Slottsstaten) medan övrig verksamhet endast kommer att behandlas

mycket översiktligt. Verksamhetsberättelsen ligger till grund för regeringens bedömning av medelsbehovet. Av det totala anslaget tillförs Hovstaten 51 procent medan Slottsstaten tilldelas 49 procent. Anslagsfördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten grundar sig på relationen mellan deras faktiska kostnader 1996. Kostnadsfördelningsnyckeln ska gälla långsiktigt och inte justeras av smärre förändringar i organisationen eller verkligt kostnadsutfall. Några förändringar som gjort det motiverat att komma överens om en annan anslagsfördelning har hittills inte inträffat.

År 2005 enades regeringen och Riksmarskalksämberet om att komplettera överenskommelsen från 1996 (prop. 2005/06:1 utg.omr. 1 avsnitt 6). Kompletteringen innebar att som grund för en eventuell framtida ändring av anslagsfördelningen mellan Hovstaten och Slottsstaten ska större organisatoriska förändringar dem emellan redovisas i verksamhetsberättelsen för det budgetår då förändringen sker. Vidare ska information ges om de olika organisatoriska enheterna inom Hovstatens andel av de sammanlagda kostnaderna för Hovstaten. Därvid ska samtliga kostnader som anslaget är avsett att täcka vara fördelade på de berörda enheterna. Anslagets fördelning på de olika verksamhetsområdena ska dessutom bli föremål för en kontinuerlig diskussion mellan Riksmarskalksämberet och Regeringskansliet.

Riksdagen har gett regeringen till känna att regeringen ska genomföra en översyn av den nuvarande överenskommelsen som träffats mellan regeringen och Riksmarskalksämberet om redovisningen av Hovstatens verksamhet. Översynen angavs syfta till att verka för en ökad insyn i Hovstaten, men samtidigt respektera statschefens privata sfär och inte utgöra någon ändring i den nuvarande konstitutionella ordningen (bet. 2011/12:KU1, rskr. 2011/12:56).

Regeringen och Riksmarskalksämberet har enats om att komplettera överenskommelserna från 1996 och 2005, och som en följd härav i viss mån ändra den senare, när det gäller insyn i den verksamhet som bedrivs inom ramen för Hovstaten.

Den ekonomiska redogörelsen som sker i verksamhetsberättelsen kommer att bli utförligare när det gäller den verksamhet som bedrivs inom ramen för Hovstaten. Redogörelsen kommer att utgöras av en uppställning som liknar den redogörelse som i dag lämnas för

Slottsstaten. Detta innebär att uppställningen inte längre kommer att ange de organisatoriska enheterna inom Hovstatens andel av de sammanlagda kostnaderna för Hovstaten utan i stället bestå av resultat- och balansinformation samt kommentarer i form av tilläggsupplysningar och noter.

I förarbetena till regeringsformen framgår att hovet står utanför den statliga förvaltningsorganisationen (prop. 1973:90 s. 176). Den verksamhet som Hovstaten bedriver omfattas inte av lagen om revision av statlig verksamhet m.m. Hovstaten omfattas inte heller av anslagsförordningens (2011:223) bestämmelser, om bl.a. prövning av anslagssparande och indragning av anslag, eller andra delar av det ekonomiadministrativa regelverket för myndigheter under regeringen. Kammarkollegiet utbetalar anslagsmedlen engångsvis efter rekvisition. Denna överenskommelse ändrar inte ordningen i dessa avseenden.

Tabell 4.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 1:1 Kungliga hov- och slottsstaten

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	124 103	124 103	124 103	124 103
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 985	4 560	6 653	9 469
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	-180	-182	-185	-189
Förslag/beräknat anslag	126 908	128 481	130 571	133 383

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

Regeringen föreslår att 126 908 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Kungliga hov- och slottsstaten* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 128 481 000 kronor, 130 571 000 kronor respektive 133 383 000 kronor.

5 Riksdagen samt Riksdagens ombudsmän

5.1 Utgångspunkter för Riksdagsförvaltningens verksamhet

Riksdagen har som det främsta demokratiska statsorganet konstitutionellt fastställda uppgifter i det svenska statsskicket. Riksdagen med dess ledamöter har som folkets främsta företrädare också en central roll i opinionsbildningen och en skyldighet att verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden. Riksdagen har även uppgifter som följer av internationella åtaganden och av medlemskapet i Europeiska unionen.

Riksdagens arbete bedrivs i enlighet med bestämmelserna i regeringsformen, riksdagsordningen och särskilda riksdagsbeslut om arbetets inriktning.

Riksdagsförvaltningens uppgift

Riksdagsförvaltningen är riksdagens förvaltningsmyndighet. Förvaltningens verksamhet regleras i riksdagsordningen (RO) och i lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen samt i annan lagstiftning och i föreskrifter på riksdagsområdet.

Riksdagsförvaltningen har endast en verksamhetsgren: *Stöd till den parlamentariska processen*.

Huvuduppgiften för förvaltningen är att stödja riksdagen i behandlingen av ärenden och se till att kammaren, utskotten och övriga riksdagsorgan får det stöd och den service de behöver. Riksdagsförvaltningen ska också informera allmänheten om riksdagens arbete och om EU-frågor samt handlägga ärenden som rör

riksdagens internationella kontakter. Förvaltningen har även ansvar för säkerhet och krishantering i riksdagen under fredstid och ansvarar för de myndighets- och förvaltningsuppgifter som anges i riksdagsordningen samt andra lagar och föreskrifter.

Riksdagsstyrelsens uppdrag till förvaltningen

Riksdagsstyrelsen har formulerat förvaltningens uppdrag på följande vis:

Riksdagsförvaltningen ska skapa bästa möjliga förutsättningar för riksdagens och ledamöternas arbete genom att

- svara för väl fungerande stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- svara för väl fungerande stöd och service till ledamöter och partikanslier
- främja kunskapen om riksdagen och dess arbete
- vårda och bevara riksdagens byggnader och samlingar
- vara en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare.

Dessa uppdrag utgör grunden för de fem uppdragsområden som Riksdagsförvaltningens verksamhet är indelad i:

- A. Stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.
- B. Stöd och service till ledamöter och partikanslier.

- C. Kunskap om riksdagen och riksdagens arbete.
- D. Vård och bevarande av byggnader och samlingar.
- E. Myndighet och arbetsgivare.

5.2 Resultatredovisning 2012

Riksdagsstyrelsen kan konstatera att Riksdagsförvaltningen i allt väsentligt har utfört de uppdrag som lagts på förvaltningen och ser resultatet som tillfredsställande. Av Riksdagsförvaltningens disponibla anslag förbrukades 93 procent under 2012.

För en mer utförlig redogörelse över arbetet i riksdagen hänvisas till Riksdagens årsbok för riksmötesåret 2011/12 och Riksdagsförvaltningens årsredovisning för verksamhetsåret 2012 (2012/13:RS2) samt utskottens egna verksamhetsberättelser.

Stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.

Riksdagsförvaltningen har under 2012 säkerställt att riksdagen har kunnat fullgöra sina uppgifter enligt bestämmelserna i regeringsformen och riksdagsordningen. Kammaren och utskotten har fått det stöd som krävts för att de ska kunna bedriva verksamheten enligt sina arbetsplaner. Som vanligt har dock planerna reviderats löpande, bl.a. med hänsyn till att propositioner inte har avlämnats som planerat.

Utskotten har tagit emot och berett ärenden i stort sett i samma omfattning som föregående år. Riksdagens protokoll har kommit ut i rätt tid enligt föreskrifterna i riksdagsordningen. Betänkanden och annat riksdagstryck har levererats i tid. Talmän, parlamentariska delegationer och ledamöter har fått nödvändigt stöd i det internationella arbetet. Riksdagsförvaltningen har fortsatt sitt fleråriga arbete med att utveckla ett enhetligt och driftsäkert it-stöd som effektiviserar arbetet för kammarkansliet, utskotten, ledamöterna och partikanslierna.

Stöd och service till ledamöter och partikanslier

Riksdagsförvaltningens verksamhet inom uppdragsområdet har under 2012 säkerställt att ledamöter och partikanslier fått ett väl fungerande stöd och en god service. Stödet och servicen har gett riksdagsledamöterna och

partikanslierna goda förutsättningar att fullgöra sina uppdrag i beslutsprocessen.

För att säkerställa användarvänliga och effektiva arbetsätt som stöds av moderna och säkra tekniska lösningar har arbetet med att utveckla arbetsformer och arbetsredskap fortsatt under året. Bland annat har en förstudie med syfte att ta fram ett nytt intranät genomförts under året. Ett nytt intranät ska utvecklas för att bättre tillgodose ledningens, ledamöternas, partikansliernas och medarbetares behov av information och kommunikationen. Riksdagsstyrelsen beslutade också, efter genomförd förstudie, att pekplattor ska erbjudas alla ledamöter.

Antalet uppdrag till utredningstjänsten har ökat. Det administrativa ledamötsstödet och förvaltningens säkerhetsarbete har fungerat väl. Förvaltningen har också sett över hur prenumerationer av tryckta tidningar och tidskrifter ska kunna ersättas med digitala versioner.

Kunskapen om riksdagen och dess arbete

Riksdagsförvaltningen har under 2012 säkerställt att allmänheten, massmedier, vidareinformatorer, skolor och speciella målgrupper getts möjligheter att få information och kunskaper om riksdagens arbete. Detta har skett genom snabb och korrekt information på riksdagens externa webbplats samt genom tv-sändningar, svarsservice, visningsverksamhet och skolbesök. Intresset för att besöka riksdagens visningar och för skolbesök är fortsatt stort.

Under året lanserades den nya webbplatsen riksdagen.se där det är enklare att följa, bevaka och dela med sig av riksdagens beslut. Det är även möjligt att via webb-tv följa debatter och utskottens offentliga utfrågningar både direkt och i efterhand. Webbplatsen utsågs i januari 2013 till Sveriges bästa myndighetssajt 2012.

Ungdomens riksdag genomfördes i mars då 349 gymnasieelever från hela landet kom till Riksdagshuset och blev ledamöter för en dag.

Riksdagsbiblioteket var öppet för allmänheten och deltog även i Kulturnatt Stockholm i april.

Vård och bevarande av byggnader och samlingar

Riksdagsförvaltningen har genom verksamheten inom uppdragsområdet säkerställt att riksdagens byggnader och samlingar vårdas och bevaras på ett systematiskt sätt. Renovering av kvarteret Mercurius har pågått under året.

Förvaltningen har bedrivit ett omfattande arbete med att se över och förbättra de processer som ingår i uppdragsområdet. Exempel på

processer som varit föremål för översyn är genomförande av fastighetsprojekt, förvaltning av fastigheter, ledning och styrning. Det har pågått ett arbete med att införa en kvalitetsgranskning av planer och kalkyler i samband med större renoveringsarbeten. På uppdrag av riksdagsstyrelsen har förvaltningen arbetat med att ta fram ett strategiskt lokalprogram för riksdagens hus och en lokal- och fastighetsstrategi.

Myndighet och arbetsgivare

Förvaltningen bedömer att den under 2012 har varit en väl fungerande och framsynt myndighet och arbetsgivare med hög kostnadsmedvetenhet och strävan efter effektivitet.

Förvaltningens utvecklingsarbete, Färdplan 2014, har under året fortsatt genom uppdrag inom områdena styrning, organisation, kommunikation och den attraktiva arbetsplatsen. Bland annat har förvaltningens styrdokument setts över och ett klarspråksarbete inletts. Förvaltningen har också påbörjat arbetet med en kompetensförsörjningsstrategi.

Arbetet med att förnya Riksdagsförvaltningens tekniska miljö har fortsatt, bl.a. genom stöd till mobila arbetssätt. Under året har även nya uppdragsbeskrivningar för förvaltningens chefer fastställts. Riksdagsförvaltningen fick sitt miljöcertifikat förnyat under 2012 efter att ha genomgått en extern revision.

5.2.1 Analys och slutsatser

I tabellen nedan framgår Riksdagsförvaltningens kostnader, intäkter och transfereringar för *stöd till den parlamentariska processen*.

Tabell 5.1 Intäkter, kostnader och transfereringar

Miljoner kronor

	2012	2011	2010
Intäkter ¹	35	35	39
Kostnader	1 513	1 956	1 677
<i>Nettokostnader</i>	<i>1 478</i>	<i>1 921</i>	<i>1 638</i>
Transfereringar	469	470	449
Totalt	1 947	2 390	2 087

¹ Utom intäkter av anslag

De lägre kostnaderna 2012 jämfört med 2011 beror främst på att en avsättning gjordes 2011 avseende pensioner och nuvarande riksdagsledamöters intjänade rätt till inkomstgaranti

samt inkomstgaranti som söktes men inte utnyttjats.

Utöver de nedlagda kostnaderna, 1 947 miljoner kronor, har 469 miljoner kronor betalats ut i form av stöd och bidrag, främst som stöd till partigrupperna i riksdagen (268 miljoner kronor, varav ca 225 miljoner kronor för politiska sekreterare) samt som stöd till politiska partier (171 miljoner kronor), bidrag till riksdagspartiernas kvinnoorganisationer (15 miljoner kronor), bidrag till interparlamentariskt samarbete (13 miljoner kronor) och resebidrag till skolor (1,5 miljoner kronor).

Intäkterna kan främst hänföras till utthyrning av lokaler i Riksdagsförvaltningens fastigheter, försäljning av riksdagstryck samt prenumerationintäkter från tidningen Riksdag & Departement.

Konstitutionsutskottet kommer under hösten 2013 att behandla Riksdagsförvaltningens årsredovisning för 2012. Vid behandlingen av årsredovisningen för 2011 (bet. 2012/2013:KU1) hade utskottet inget att invända.

5.3 Revisionens iakttagelser

Enligt Riksrevisionens uppfattning ger årsredovisningen en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Riksdagsförvaltningens finansiella ställning den 31 december 2012.

5.4 Budgetförslag

5.4.1 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tabell 5.2 Anslagsutveckling 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tusental kronor

			Anslags- sparande	
2012	Utfall	791 850		36 227
2013	Anslag	821 897 ¹	Utgifts- prognos	823 048
2014	Förslag	842 655		
2015	Beräknat	852 939 ²		
2016	Beräknat	866 047 ³		
2017	Beräknat	884 181 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 842 655 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 842 655 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 842 655 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för kostnader för;

- riksdagsledamöter enligt lag (1994:1065) om ekonomiska villkor för riksdagens ledamöter,
- stöd till riksdagsledamöternas och parti-gruppernas arbete i riksdagen enligt lag (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och parti-gruppernas arbete i riksdagen,
- talmannens verksamhet, resor och representation,
- utskottens utgående besök samt utrikes och inrikes resor och utfrågningar,
- internationellt och interparlamentariskt samarbete samt bidrag till interparlamentariskt samarbete,
- bidrag till föreningar i riksdagen samt för
- företagshälsovård och språkutbildning till riksdagens ledamöter.

Riksdagsstyrelsens överväganden

Valet 2014

Under ett valår och året därefter ökar normalt kostnaderna för Riksdagsförvaltningen. Ökningens storlek är dock svår att beräkna eftersom det bl.a. föreligger osäkerheter avseende kostnader för pensioner och inkomstgarantier. Kostnaderna påverkas av det antal ledamöter som inte nomineras eller återväljs i samband med valet.

Politiska sekreterare

Stödet till parti-grupperna i riksdagen för politiska sekreterare till riksdagens ledamöter beräknas med utgångspunkt i ett schablonbelopp per mandat i enlighet med lagen (1999:1209) om stöd till riksdagsledamöternas och parti-gruppernas arbete i riksdagen. Stödet är avsett att täcka kostnaderna för handläggarghjälp åt riksdagens ledamöter och beräknas efter normen en politisk sekreterare per riksdagsledamot. En uppräknings av schablonbeloppet för stödet till politiska sekreterare föreslås med ca 2,5 procent från nuvarande 55 200 kronor till 56 600 kronor fr.o.m. den 1 januari 2014. Samtidigt som ändringen av beloppet i 10 § genomförs en ändring i 17 § av redaktionell karaktär.

För ovanstående ändamål föreslås att nivån på anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* höjs med 5 863 000 kronor.

Översyn av inkomstgarantin

Riksdagsstyrelsen beslutade i november 2011 att tillsätta en parlamentarisk kommitté för att se över reglerna för inkomstgarantin för riksdagens ledamöter. Kommittén redovisade sina förslag till riksdagsstyrelsen i januari 2013. Riksdagsstyrelsen lämnade sitt förslag till riksdagen i juni och avsikten är att riksdagen ska behandla förslaget under hösten 2013. Riksdagsstyrelsen kan därför behöva återkomma i denna fråga till riksdagen i samband med ändringsbudgeten för 2014 eller budgetpropositionen för 2015.

Riksdagsstyrelsens förslag

Med reservation för uppräknings av stödet till politiska sekreterare har Riksdagsförvaltningen gjort bedömningen att det preliminärt tilldelade anslaget för 2014 i huvudsak bör kunna rymma den ordinarie verksamheten.

Riksdagsstyrelsen föreslår att 842 655 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 852 939 000 kronor, 866 047 000 kronor respektive 884 181 000 kronor.

För 2013 bör det enligt riksdagsstyrelsen för anslaget 2:1 *Riksdagens ledamöter och partier m.m.* finnas en anslagskredit på högst 3 procent av anvisat anslag.

Tabell 5.3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 2:1 Riksdagens ledamöter och partier m.m.

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	821 897	821 897	821 897	821 897
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	14 895	25 107	38 124	56 132
Beslut	5 863	5 935	6 026	6 152
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	842 655	852 939	866 047	884 181

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

5.4.2 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tabell 5.4 Anslagsutveckling 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Utgifts- prognos	Andra
2012	Utfall	661 043	Anslags- sparande	34 350
2013	Anslag	684 519 ¹	Utgifts- prognos	718 414
2014	Förslag	717 344		
2015	Beräknat	710 735 ²		
2016	Beräknat	722 436 ³		
2017	Beräknat	738 140 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 701 808 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 701 808 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 701 807 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Riksdagsförvaltningens förvaltningsutgifter och bidrag till föreningar i riksdagen samt resebidrag till skolor. Anslaget används också för kostnader för stipendier till skolungdomar samt kostnader för nämnder och riksdagsorgan enligt lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen.

Riksdagsstyrelsens överväganden

Riksdagsstyrelsen har fastställt en strategisk plan för Riksdagsförvaltningen 2014–2017 (dnr 1406-

2012/13). Verksamheten ska vara ändamålsenlig och tillförlitlig samt präglas av hög kvalitet och kostnadseffektivitet. I alla sammanhang ska Riksdagsförvaltningen särskilt prioritera den verksamhet som avses inom uppdragsområdet Stöd till arbetet i kammare och utskott m.m. Därefter ska verksamheten inom uppdragsområdet Stöd och service till ledamöter och partikanslier prioriteras.

Stöd till arbetet i kammare och utskott m.m.

Arbetet med och utvecklingen av it-stödet till beslutsprocessen i kammaren och utskotten fortsätter. I arbetet ingår att utveckla systemen för registrering respektive hantering och produktion av betänkanden och andra dokument samt en övergång till elektronisk dokumenthantering.

Arbetet med förberedelser inför kommande val till riksdagen och Europaparlamentet har påbörjats och kommer att intensifieras det kommande året. Vid ett valår och året därefter ökar normalt kostnaderna för Riksdagsförvaltningen, exempelvis för utbyte av ledamöternas tekniska utrustning.

För extra kostnader i samband med valet 2014 föreslås att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* höjs med 13 621 000 kronor 2014.

Stöd och service till ledamöter och partikanslier

Riksdagsförvaltningen planerar för och vidtar nödvändiga åtgärder i samband med riksdagsvalet 2014. I det ingår att ta emot nya ledamöter och ge service till de ledamöter som lämnar riksdagen efter valet.

Ny teknik och webb ska användas för att säkerställa användarvänliga och effektiva arbetssätt som stöds av moderna och säkra tekniska lösningar. Arbetsformer och arbetsredskap ska vidareutvecklas. Arbetet med att utveckla Riksdagsförvaltningens intranät fortsätter. Intranätet ska erbjuda goda möjligheter till anpassning till de olika användargruppernas behov.

Hot som riktas mot riksdagen och Riksdagsförvaltningen förändras över tid. Översynen och utvecklingen av att stärka säkerhetsarbetet fortsätter, exempelvis inom områdena informations- och säkerhetsförhöjande åtgärder. Målet är att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga hot, störningar, kriser och olyckor.

För ökade kostnader inom säkerhetsområdet föreslås att anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltnings-*

anslag tillförs 3 125 000 kronor 2014 varav 1 225 000 kronor utgör en nivåhöjning av anslaget.

Under 2013 planeras för utredningar inom områdena person- och tillträdeskydd. Beroende på resultatet av dessa utredningar kan det bli aktuellt för riksdagsstyrelsen att återkomma till riksdagen i samband med ändringsbudgeten för 2014 eller budgetpropositionen för 2015.

Om riksdagen beslutar i enlighet med förslaget om ändrade regler för inkomstgarantin för riksdagens ledamöter beräknas kostnaderna för administrationen av stödåtgärder för omställning till ledamöternas övergång till förvärvsarbete att öka. Riksdagsstyrelsen kan därför behöva återkomma till riksdagen i samband med ändringsbudgeten för 2014 eller budgetpropositionen för 2015.

Kunskap om riksdagen och riksdagens arbete

Riksdagen ska vara en arena för demokrati, kunskap, utbildning och dialog. Arbetet med att kontinuerligt utveckla riksdagen.se och att öka kommunikationen och dialogen med allmänheten om riksdagens arbete och beslut pågår. Riksdagsförvaltningen etablerade sig på Twitter i februari 2013 och arbetet kommer att utvärderas under våren 2014.

Beroende på beslut om tidningen Riksdag & Departements framtida inriktning och omfattning kan det bli aktuellt för riksdagsstyrelsen att återkomma till riksdagen i ärendet.

Vård och bevarande av byggnader och samlingar

Ledning och styrning inom fastighetsområdet ska även fortsättningsvis ses över och utvecklas. Ett viktigt utvecklingsområde är att ta fram ett strategiskt lokalprogram som ska ligga till grund för styrningen av arbetet med ombyggnationer och renoveringar för lokalutnyttjande på lång sikt. Behovet av sammanträdeslokaler kommer att uppmärksammas i lokalprogrammet.

I det strategiska lokalprogrammet kommer det även att ingå ett säkerhetsprogram i syfte att etablera en långsiktig grundnivå för tillträdeskyddet.

Myndighet och arbetsgivare

Det pågående arbetet med att utveckla Riksdagsförvaltningen som serviceorganisation för den parlamentariska beslutsprocessen och som myndighet, Färdplan 2014, fortsätter. Målet är att vara en tydlig, modern, professionell, engagerad och delaktig parlamentsförvaltning

som erbjuder ett ännu bättre stöd till den parlamentariska processen. Fyra arbetsområden ingår i Färdplan 2014; styrning, organisation, kommunikation och den attraktiva arbetsplatsen.

Inom arbetsområdet styrning ingår bland annat Riksdagsförvaltningens process för intern styrning och kontroll. En inventering och övergripande översyn av förvaltningens samtliga styrdokument har genomförts. Arbetet ska bland annat leda till att förtydliga ansvar och befogenheter och därmed bidra till processen för intern styrning och kontroll. Även den ekonomiska styrningen ses över och arbetet med att utveckla inköpsprocessen och förbereda inför kommande e-beställningar har inletts. En utveckling av förvaltningens projektmodell har skett i syfte att underlätta prioritering och styrning av projekt.

Inom området kommunikation ingår, förutom en utveckling av intranätet, bland annat ett arbete med klarspråk som kommer att gå in i en intensivare fas.

Inom arbetsområdet organisation fortsätter arbetet med att slutföra de organisationsförändringar som beslutats. De kommande åren ska de genomförda organisationsförändringarna följas upp och utvärderas.

Ett annat arbetsområde är den attraktiva arbetsplatsen. Genom analyser och olika åtgärder ska kompetensförsörjningen säkerställas, både på kort och på lång sikt. Åtgärder som kan förbättra kommunikation, dialog, delaktighet och samverkan på arbetsplatsen kommer att prioriteras tillsammans med ett fortsatt aktivt arbete för likabehandling och mot diskriminering. Förvaltningens chefer har en betydelsefull roll i detta arbete.

Vidare ska Riksdagsförvaltningens miljöcertifiering behållas. Förvaltningen ska ha en hög ambition när det gäller miljöhänsyn i verksamheten.

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att 717 344 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 710 735 000 kronor, 722 436 000 kronor respektive 738 140 000 kronor.

Riksdagsstyrelsen föreslår att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor.

För 2014 bör det enligt riksdagsstyrelsen för anslaget 2:2 *Riksdagens förvaltningsanslag* finnas en anslagskredit på högst 3 procent av anvisat anslag.

För 2014 bör det enligt riksdagsstyrelsen beviljas en räntekontokredit på högst 10 procent av myndighetens totala anslagsutrymme.

Investeringsplan

Nivån på de investeringar som föreslås för perioden 2014–2017 beräknas ligga på samma nivå som tidigare år.

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner den investeringsplan som finns i tabell 5.6.

Tabell 5.5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 2:2 Riksdagens förvaltningsanslag

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	684 519	684 519	684 519	684 519
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	16 079	24 991	36 672	52 349
Beslut	16 746	1 225	1 245	1 272
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	717 344	710 735	722 436	738 140

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

Tabell 5.6 Investeringsplan

Milljoner kronor

	Utfall 2012	Prognos 2013	Budget 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
Anläggningstillgångar	21,4	22,2	41,0	40,0	40,0	40,0
Summa investeringar	21,4	22,2	41,0	40,0	40,0	40,0
Anslag						
Lån i Riksgäldskontoret	21,4	22,2	41,0	40,0	40,0	40,0
Summa finansiering	21,4	22,2	41,0	40,0	40,0	40,0

Låneram

Riksdagsförvaltningen har för 2013 en låneram för anläggningstillgångar (100 000 000 kronor). Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar som används i verksamheten som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 100 000 000 kronor.

5.4.3 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tabell 5.7 Anslagsutveckling 2:3 Riksdagens fastighetsanslag

Tusental kronor

2012	Utfall	51 934	Anslags-sparande	38 066
2013	Anslag	70 000 ¹	Utgifts-prognos	71 077
2014	Förslag	80 000		
2015	Beräknat	90 000		
2016	Beräknat	90 000		
2017	Beräknat	90 000		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att täcka kostnader för särskilt beslutat underhåll i Riksdagsförvaltningens egna fastigheter och bostadsrätter. Det används också för kostnader för renoverings- och underhållsåtgärder, evakueringslokaler i samband med renoveringsarbeten, fast inredning och konst samt kostnader för it-system kopplade till denna verksamhet. Anslaget ska även täcka kostnader för räntor och avskrivningar för ovanstående.

Riksdagsstyrelsens överväganden

Sedan Riksdagsförvaltningen tog över förvaltningen av riksdagens byggnader från Byggnadsstyrelsen på 1980-talet och ytterligare fastigheter tillkom i samband med Byggnadsstyrelsen nedläggning 1993 har samtliga underhålls- och ombyggnadsåtgärder till största delen anslagsfinansierats. Under senare år har dock en del större investeringsåtgärder finansierats via lån i Riksgäldskontoret.

Riksdagsförvaltningen har under de senaste åren påbörjat en omfattande genomgång av fastigheternas status. Den analysen visar att skicket på fastigheterna och deras tekniska installationer generellt sett är sämre än vad som tidigare varit känt. Resultatet av dessa analyser ska sammanställas till en underhållsplan för varje fastighet. En lokal- och fastighetsstrategi kommer också att tas fram. Vissa förebyggande arbeten för att minimera akuta skador genomförs kontinuerligt.

Det har i samband med detta arbete också visat sig att det finns ett behov av att även förändra lokalerna så att dessa bättre stöder riksdagens arbetssätt och nya krav. För att fastställa ett nytt strategiskt lokalprogram har styrelsen tillsatt en beredningsgrupp, under ledning av talmannen, för fastighetsfrågor och gett förvaltningen i uppdrag att ta fram ett nytt sådant. Det strategiska lokalprogrammet tillsammans med underhållsplanerna kommer att ligga till grund för den fortsatta planeringen av kommande fastighetsrenoveringar.

Riksdagsstyrelsen har under 2013 beslutat om en ny modell för att säkerställa styrelsens kontroll och inflytande vid större fastighetsprojekt. I modellen införs obligatoriska beslutspunkter inför igångsättning av olika skeden i projekten samt en möjlighet för styrelsen att besluta om en särskild granskning av beslutsunderlag av internrevisionen.

Vård och bevarande av byggnader och samlingar

Riksdagsstyrelsen beslutade i juni 2009 om en underhålls- och renoveringsplan för riksdagens fastigheter och godkände i april 2010 ett förslag till en övergripande tidsplan. En rapport om arbetsläget inom renoveringsprogrammet lämnades till styrelsen i maj 2012. Där redovisades vikten av att omfattande renoveringsprojekt genomförs först efter det att ett strategiskt lokalprogram beslutats, en inventering av fastigheternas skick och standard har genomförts och en metod för styrning av fastighetsprojekt beslutats. Styrelsen beslutade vid mötet att renoveringen av kv. Mars/Vulcanus (Ledamotshuset) senareläggs och inleds tidigast efter sommaruppehållet 2015 samt att uppdra till Riksdagsförvaltningen att omarbeta den övergripande tidsplanen för renovering av riksdagens fastigheter.

Under perioden 2012–2014 genomförs renoveringsarbeten i fastigheten Mercurius.

Kostnaden för renoveringen beräknas till ca 343 miljoner kronor. Efter renoveringen kommer fastigheten att användas av ledamöter, partikanslier och annan verksamhet som måste finnas innanför skalskyddet. För att säkerställa slutkostnaden för projektet har ett samarbete inletts med internrevisionen för granskning av prognosernas kvalitet.

Som en följd av renoveringen och behovet av evakueringsmöjligheter kommer kostnaderna för tillfälliga evakueringslokaler även fortsättningsvis att vara höga. Det gäller även kostnader för avskrivningar och räntor.

I kvarteret Cephalus byttes inte rörstammarna vid återflytten 1983. Läget i fråga om stammar för avlopp och varmvatten är bekymmersamt. Redan tidigare har stammar spruckit med stora skador och olägenheter för lokalnyttjarna som följd. Därutöver behöver omfattande arbeten göras när det gäller tillgänglighet, ventilation, el och ytskikt. Det har i samband med årets snösmältning även uppdragats större takläckage som måste omhändertas under 2013.

En förstudie har genomförts under våren 2011 avseende vattenskadorna i golvet i Riksdagshuset västra plan 1. Renoveringen av dessa lokaler måste samordnas med övriga arbeten i fastigheten. Golvet är dock i ett sådant skick att det inte är uteslutet att akuta åtgärder måste vidtas innan ett samordnat renoveringsprojekt kan genomföras i Riksdagshuset västra.

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att 80 000 000 kronor anvisas under 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 90 000 000 kronor. Riksdagsförvaltningen avser att årligen återkomma med eventuella justeringar av denna nivå.

Riksdagsstyrelsen föreslår att Riksdagsförvaltningen bemyndigas att ta upp lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor.

För 2014 bör det enligt riksdagsstyrelsen för anslaget 2:3 *Riksdagens fastighetsanslag* finnas en anslagskredit på högst 3 procent av anvisat anslag.

Tabell 5.8 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 2.3 Riksdagens fastighetsanslag

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	70 000	70 000	70 000	70 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	10 000	20 000	20 000	20 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	80 000	90 000	90 000	90 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Investeringsplan

Nivån på de investeringar som föreslås för perioden 2014–2017 kommer med anledning av planerade underhålls- och renoveringsåtgärder av Riksdagsförvaltningens fastigheter fortsätta vara högt.

Riksdagsstyrelsens förslag

Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen godkänner den investeringsplan som finns i tabell 5.9.

Tabell 5.9 Investeringsplan

Miljoner kronor

	Utfall 2012	Prognos 2013	Budget 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
Anläggningstillgångar, fastigheter	0,7	13,3	20,0	20,0	20,0	20,0
Underhåll och renoveringsplan, fastigheter	92,4	183,9	50,0	50,0	50,0	50,0
Summa investeringar	93,1	197,2	70,0	70,0	70,0	70,0
Lån i Riksgäldskontoret	93,1	197,2	70,0	70,0	70,0	70,0
Anslag						
Summa finansiering	93,1	197,2	70,0	70,0	70,0	70,0

Låneram

Riksdagsförvaltningen har för 2013 låneramar som avser investeringar i fastigheter (500 000 000 kronor). Riksdagsstyrelsen föreslår att riksdagen bemyndigar Riksdagsförvaltningen att för 2014 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i fastigheter och tekniska anläggningar som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 500 000 000 kronor. På grund av omfattningen av planerade underhålls- och ombyggnadsåtgärder samt eventuella tidsmässiga förskjutningar kommer nyttjandegraden periodvis att vara lägre än 90 procent.

Mål för Riksdagens ombudsmän (JO) 2014

Riksdagens ombudsmäns (JO) uppgift är att, enligt 13 kap. 6 § regeringsformen samt lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän (JO-instruktionen), utöva tillsyn över tillämpningen i offentlig verksamhet av lagar och andra författningar. Det främsta syftet med JO:s verksamhet är att främja rätts-säkerheten.

De övergripande målen för verksamheten är följande:

- Att genom tillsyn över efterlevnaden av lagar och andra författningar hos dem som utövar offentlig verksamhet främja rättssäkerheten och höja den rättsliga kvalitetsnivån i myndighetsutövningen.
- Att främja den internationella spridningen av idén om rättslig kontroll genom oberoende ombudsmannainstitutioner.

- Att fullgöra de uppgifter som ankommer på ett nationellt besöksorgan (National Preventive Mechanism, NPM) enligt det fakultativa protokollet den 18 december 2002 till Förenta nationernas konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (OPCAT).

Verksamheten ska bedrivas med hög kvalitet och vara effektiv. Handläggningstiderna och ärendebalansen ska hållas på en rimlig nivå.

Mer preciserade mål för verksamheten kommer att anges i JO:s verksamhetsplan för 2014.

Resultatredovisning

Resultat

De övergripande mål som sattes upp för 2012 överensstämmer med de övergripande mål som nu föreslås för 2014. För 2012 hade därutöver angetts att särskild vikt skulle läggas vid att minska ärendebalansens totala omfattning och andelen ärenden i balans som var äldre än ett år. Målet för tillsynsavdelningarnas inspektionsverksamhet var att uppnå sammanlagt 60 inspektionsdagar och för JO:s verksamhet som NPM var målet att genomföra 30 inspektioner/besök.

Antalet inkomna klagomålsärenden uppgick till 6 827 vilket är en ökning med ca 300 ärenden jämfört med 2011. Ärendebalansen uppgick till 1 108 vilket är en ökning med 108 ärenden jämfört med årsskiftet 2011/2012. Andelen ärenden av den utgående balansen som var äldre än ett år ökade något och utgjorde 6 procent.

Inspektionsverksamheten på tillsynsavdelningarna uppgick till 58 inspektionsdagar.

Under 2012 besvarade JO 119 remisser i lagstiftningsärenden.

NPM-enheten genomförde 40 inspektioner, varav 33 avslutades under året genom justerade protokoll.

Vidare tog JO under året emot ett stort antal utländska besök för information och diskussion samt var representerad vid ett flertal internationella konferenser och seminarier.

Under de första fyra månaderna 2013 har inströmningen av ärenden legat på i stort sett samma nivå som under motsvarande period 2012.

Analys och slutsatser

Riksdagens konstitutionsutskott har betonat att klagomålsprövningen är JO:s viktigaste uppgift och den som är bäst ägnad att uppfylla syftet med JO:s verksamhet i stort. Denna verksamhet har också prioriterats.

Målet att minska ärendebalansen under 2012 nåddes inte. Anledningen är att tillströmningen av nya klagomålsärenden ökade samtidigt som personalomsättningen var hög och myndigheten under ett antal månader var underbemannad.

Målet att minska antalet ärenden i balans äldre än ett år nåddes inte heller. Vad som nyss sagts om ärendetillströmningen och personalsituationen påverkade naturligtvis handläggningstiden också i äldre ärenden.

Inspektionsverksamheten på tillsynsavdelningarna uppgick till 58 dagar. Med beaktande av att NPM-enheten anlätades av tillsynsavdelningarna får målet, 60 inspektionsdagar, anses ha nåtts.

Målet för NPM-enheten, att utföra 30 inspektioner/besök överträffades.

JO:s bedömning är att ärendehandläggningen hållit samma höga kvalitet som under tidigare år. De nya föredragande som rekryterades har liksom tidigare hög kompetens.

För ytterligare resultatinformation hänvisas till JO:s ämbetsberättelse för verksamhetsåret 2011-07-01 – 2012-06-30 samt till årsredovisningen för 2012.

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen har för 2012 bedömt årsredovisningen som i allt väsentligt rättvisande.

5.4.4 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tabell 5.10 Anslagsutveckling 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tusental kronor

2012	Utfall	78 471	Anslags-sparande	12 039
2013	Anslag	82 145 ¹	Utgifts-prognos	83 500
2014	Förslag	85 160		
2015	Beräknat	86 257 ²		
2016	Beräknat	87 729 ³		
2017	Beräknat	89 666 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 85 160 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 85 160 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 85 160 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Riksdagens ombudsmäns (JO) förvaltningsutgifter och anskaffningar av anläggningstillgångar.

Riksdagens ombudsmäns (JO) överväganden

Överenskommelse med Riksdagsförvaltningen

Under 2012 förnyades den överenskommelse med Riksdagsförvaltningens it-enhet som rör driften av JO:s it och telefoni. Utgångspunkten är att JO ska bära sina egna kostnader och innebär därmed en kostnadsökning om cirka 2 000 000 kronor för JO. Liksom för 2013 beräknas JO:s anslagssparande täcka denna merkostnad även 2014.

Ökade pensionskostnader

JO:s kostnader för pensionspremier ökar under 2013 med cirka 2 000 000 kronor jämfört med 2012. Detta beror i huvudsak på skifte av flera ledande befattningshavare. Inom denna grupp väntas pensionsavgångar under de kommande åren. Inför 2014 begär JO därför inte anslagsmedel för att täcka denna merkostnad.

Investeringar

Riksdagens ombudsmän (JO) har hittills fått använda anslagsmedel för att finansiera sina anläggningstillgångar, bl.a. med hänsyn till att dessa investeringar normalt är av ringa omfattning. Enligt 11 § lagen (2006:999) med ekonomiadministrativa bestämmelser m.m. för Riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen ska anläggningstillgångar finansieras med lån i Riksgäldskontoret, om inte riksdagen beslutar att finansiering ska ske på annat sätt.

Under 2014 uppskattas investeringsbehovet till 500 000 kronor. För åren 2015–2017 beräknas investeringsbehovet oförändrat i jämförelse med 2014 års nivå.

Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår att myndigheten för 2014 får anslagsfinansiera anläggningstillgångar som används i verksamheten.

Riksdagens ombudsmäns (JO) förslag

Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår att 85 160 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Riksdagens ombudsmän (JO)* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 86 257 000 kronor, 87 729 000 kronor respektive 89 666 000 kronor. Riksdagens ombudsmän (JO) föreslår att anläggningstillgångar som används i myndighetens verksamhet får anslagsfinansieras.

Tabell 5.11 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 2:4 Riksdagens ombudsmän (JO)

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	82 145	82 145	82 145	82 145
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 386	3 475	4 936	6 859
Beslut	629	637	648	662
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	85 160	86 257	87 729	89 666

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

6 Sametinget

6.1 Budgetförslag

6.1.1 3:1 Sametinget

Tabell 6.1 Anslagsutveckling 3:1 Sametinget

Tusental kronor

2012	Utfall	33 779	Anslags- sparande	128
2013	Anslag	39 617 ¹	Utgifts- prognos	40 113
2014	Förslag	38 319		
2015	Beräknat	38 798 ²		
2016	Beräknat	39 417 ³		
2017	Beräknat	40 262 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 38 319 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 38 319 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 38 319 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Sametingets och Nationellt samiskt informationscentrums förvaltningsutgifter.

Kompletterande information

Regeringens samepolitik redovisas under flera andra utgiftsområden bland andra under utgiftsområden 16 Utbildning och universitetsforskning, 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 38 319 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Sametinget* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 38 798 000 kronor, 39 417 000 kronor respektive 40 262 000 kronor.

Tabell 6.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 3:1 Sametinget

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	39 617	39 617	39 617	39 617
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 148	1 658	2 316	3 215
Beslut	-2 396	-2 426	-2 465	-2 518
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-50	-51	-51	-53
Förslag/ beräknat anslag	38 319	38 798	39 417	40 262

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

7 Regeringskansliet m.m.

7.1 Budgetförslag

7.1.1 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tabell 7.1 Anslagsutveckling 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	6 472 777	Anslags- sparande	387 061
2012	Utfall	6 472 777	Anslags- sparande	387 061
2013	Anslag	6 648 181 ¹	Utgifts- prognos	6 542 343
2014	Förslag	6 843 531		
2015	Beräknat	6 941 338 ²		
2016	Beräknat	7 056 768 ³		
2017	Beräknat	7 205 289 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 6 853 700 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 6 854 871 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 6 850 072 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Regeringskansliets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för utrikesrepresentationen, kommittéväsendet och gemensamma ändamål (hyror, kapitalkostnader m.m.).

Mål

Regeringskansliet ska vara ett effektivt och kompetent instrument för regeringen i dess uppgift att styra riket och förverkliga sitt politiska program.

Revisionens iakttagelser

Riksrevisionen anger att Regeringskansliets årsredovisning har upprättats i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Riksrevisionen har bedömt att Regeringskansliets årsredovisning för räkenskapsåret 2012 i allt väsentligt är rättvisande.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 7.2 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	173 799	0	0	0
Prognos 2013	170 000	0	0	0
Budget 2014	160 000	0	0	0

Inkomsterna från expeditiionsavgifter och ansökningsavgifter för viseringar m.m., som redovisas på inkomsttitel, beräknas 2014 till 160 000 000 kronor. Verksamheten utförs vid utlandsmyndigheterna.

Tabell 7.3 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	480	480	0
(varav tjänsteexport)	(0)	(0)	(0)
Prognos 2013	500	500	0
(varav tjänsteexport)	(0)	(0)	(0)
Budget 2014	500	500	0
(varav tjänsteexport)	(0)	(0)	(0)

Regeringens överväganden*Regeringskansliets verksamhet*

I nedanstående tabell redovisas viss resultatinformation för Regeringskansliet.

Tabell 7.4 Viss resultatinformation för Regeringskansliet

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Antal tjänstgörande (inkl. politikeravtal)	4 541	4 514	4 639	4 771	4 856	4 471	4 345	4 629
<i>andel kvinnor/män</i>	58/42	58/42	58/42	58/42	59/41	59/41	59/41	60/40
Anställda på politikeravtalet	203	156	195	193	196	191	203	202
<i>andel kvinnor/män</i>	54/46	46/54	43/57	43/57	45/55	49/51	48/52	47/53
Andel kvinnor/män av anställda på chefsavtalet	36/64	38/62	39/61	40/60	40/60	43/57	43/57	45/55
Sjukfrånvaro andel av arbetstid	2,8	2,9	2,5	2,4	2,1	1,9	1,9	1,9
<i>bland kvinnor/män</i>	3,7/1,5	3,8/1,5	3,2/1,5	2,9/1,5	2,7/1,2	2,3/1,2	2,4/1,3	2,3/1,3
Antal diariéförda ärenden	83 421	85 335	94 031	99 433	115 666	105 158	100 966	91 753
Regeringsärenden	7 529	7 899	6 952	6 972	6 395	7 033	6 355	5 595
Propositioner och skrivelser	183	187	142	212	224	218	171	187
Författningsärenden	1 249	1 581	1 463	1 433	1 600	2 070	1 600	995
Kommitté- och tilläggsdirektiv	150	141	185	158	130	136	124	133
Regleringsbrev och ändringsbeslut	836	658	652	671	890	729	665	669
SOU-serien	120	118	113	131	100	107	86	95
Ds-serien	58	24	53	87	69	48	46	60
Interpellationssvar	531	442	778	702	531	436	453	436
Frågesvar till riksdagen	2 212	1 906	1 774	1 603	1 163	869	723	729
Brevsvar till enskilda	29 889	34 007	36 698	30 143	32 302	30 361	27 571	26 643
Resdagar i Sverige (med övernattnig)	9 083	8 434	13 088	13 371	17 429	12 297	9 984	7 057
Resdagar utomlands (med övernattnig)	38 734	34 722	45 632	43 722	51 012	36 154	37 300	33 363
Arbetsdagar i EU:s rådsarbetsgrupper	2 372	2 232	2 395	2 912	5 285	2 494	2 444	2 556
Arbetsdagar i kommissionens kommittéer och expertgrupper	1 434	1 537	1 478	1 488	1 918	1 687	1 563	1 433
Arbetsdagar i internationella organisationer utanför EU	4 458	4 825	5 046	4 927	5 455	3 875	3 890	3 991
Faktapromemorior till EU-nämnden	75	114	137	150	150	138	164	159
Reg. internationella handlingar	103 831	91 083	74 437	65 035	14 750	14 447	15 345	13 722
Utlandsstationerade	634	678	661	656	674	584	571	588
<i>andel kvinnor/män</i>	54/46	55/45	54/46	52/48	52/48	53/47	54/46	54/46

Regeringskansliet, kommittéerna och utlandsmyndigheterna hade vid utgången av 2012 tillsammans 4 629 tjänstgörande (exklusive lokalanställda vid utlandsmyndigheterna). Förändringen mellan 2011 och 2012 förklaras främst av att Regeringskansliet tillfördes 300 miljoner kronor efter neddragningen 2011.

Av de tjänstgörande var cirka 4 procent anställda på politikeravtalet. Andelen kvinnor som är anställda på chefsavtalet är i stort sett oförändrat jämfört med 2011. Sjukfrånvaron bland medarbetarna är fortsatt låg i förhållande till staten totalt. Det gäller både bland kvinnor och bland män.

Under 2012 och 2013 har fortsatta effektiviseringar av förvaltningsstödet genomförts.

Ytterligare redovisning av Regeringskansliets arbete återfinns i Regeringskansliets årsbok 2012 och på www.regeringen.se.

Utrikesrepresentationen

Utrikesrepresentationen bestod per den 1 augusti 2013 av 103 utlandsmyndigheter, varav 89 ambassader, 7 konsulat samt 7 representationer och delegationer. Regeringen beslutade den 19 juni 2013 att upprätta 3 ambassader i Baku (Azerbajdzjan), Doha (Qatar) och Jerevan (Armenien). Sverige har diplomatiska förbindelser med i stort sett alla självständiga stater i världen. Vidare har Sverige i storleksordningen 400 honorärkonsulat.

Från 1990 till och med den 1 augusti 2013 har regeringen beslutat att öppna 35 ambassader och 8 karriärkonsulat. För samma period har regeringen beslutat att stänga 30 ambassader och 25 karriärkonsulat.

Anslagsförändringar

I enlighet med 2013 års ekonomiska vårproposition (2012/13:100) förs 5 000 000 kronor som avser främjandet av värdegrundsarbetet i den statliga förvaltningen från det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 1:1 *Statskontoret* till anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* t.o.m. 2016.

Regeringen föreslår att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* ökas med 32 500 000 kronor från 2014 för att finansiera insatser avseende utredningsverksamhet och styrning av de transportpolitiska frågorna. Finansieringen sker genom att det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslaget 1:3 *Trafikverket* minskas med motsvarande belopp.

I syfte att säkerställa kompetensförsörjningen inom områden som förbandsverksamhet, krisberedskap, materiel frågor och analysstöd föreslår regeringen att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* ökas med 12 150 000 kronor. Finansieringen sker genom att anslag inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap minskas. De berörda anslagen är 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, 1:9 *Totalförsvarets forskningsinstitut*, 1:11 *Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m.* och 2:7 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* som minskas med 1 625 000 kronor vardera, respektive 1:12 *Försvarsexportmyndigheten* som minskas med 5 650 000 kronor.

Regeringen avser att tillsätta en delegation för migrationsstudier under 2013. Delegationen ska ha det övergripande uppdraget att tillhandahålla underlag för hur den framtida migrationspolitiken kan utformas. Regeringen föreslår att anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* tillförs 10 000 000 kronor för detta ändamål. Finansieringen sker genom att anslaget 1:9 *Ramöverenskommelse om migrationspolitik* under utgiftsområde 8 Migration minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 400 000 kronor från det under utgiftsområde 5 Internationell samverkan uppförda anslaget 1:3 *Nordiskt samarbete* samt 400 000 kronor från det under utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik uppförda anslaget 1:5 *Boverket* förs till anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* Medlen avser verksamhet av förvaltningskaraktär.

Regeringen föreslår att 6 843 531 000 kronor anvisas under anslaget 4:1 *Regeringskansliet m.m.* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 6 941 338 000 kronor, 7 056 768 000 kronor respektive 7 205 289 000 kronor.

Tabell 7.5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 4:1 Regeringskansliet m.m.

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	6 648 181	6 648 181	6 648 181	6 648 181
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	170 921	258 117	371 764	524 533
Beslut	26 958	37 601	38 219	39 051
Överföring till/från andra anslag	26 010	26 343	27 983	23 543
Övrigt ³	-28 539	-28 904	-29 380	-30 019
Förslag/ beräknat anslag	6 843 531	6 941 338	7 056 768	7 205 289

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen. Vidare ingår förändringar av valutakurser samt lokalkostnader i utlandet.

8 Länsstyrelserna

8.1 Omfattning

Området Länsstyrelserna avser den samordnade länsförvaltningen med de 21 länsstyrelserna. Området omfattar anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* Vad beträffar länsstyrelserna finansierar anslaget cirka hälften av deras verksamhetskostnader (se vidare avsnitt 8.4.2, under rubrik Ekonomi och finansiering).

De 21 länsstyrelserna verkar utifrån uppgiften att vara statens regionala företrädare. Länsstyrelserna ska vidare verka för att nationella mål får genomslag i länen samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelserna ska utifrån ett statligt helhetsperspektiv arbeta sektorsövergripande och inom myndigheternas ansvarsområden samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser. Länsstyrelserna har bl.a. uppgifter i fråga om livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor, regional tillväxt, infrastrukturplanering, hållbar samhällsplanering och boende, energi och klimat, kulturmiljö, skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, naturvård samt miljö- och hälsoskydd, lantbruk och landsbygd, fiske, regionaliserad rovdjursförvaltning, folkhälsa, jämställdhet och integration. Utöver dessa uppgifter anges i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion att vissa länsstyrelser har särskilda uppgifter, bl.a. förvaltning av vattendistrikt, fjällfrågor, vissa rennärlingsfrågor, tillsyn rörande penningtvätt och frågor om tillstånd att anordna kampsportmatcher. För många av de offentliga åtaganden som utförs av kommuner eller andra aktörer har länsstyrelserna även uppgifter avseende samordning, tillsyn, uppföljning och utvärdering.

Ansvarsfördelning för regionalt tillväxtarbete

Ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan stat och kommun regleras genom lagar och förordningar inom flera olika sektorer. För länsstyrelserna, landstingen, samverkansorganen respektive Gotlands kommun är det lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län och lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen som reglerar ansvarsfördelningen för det regionala tillväxtarbetet och transportinfrastruktur. I Stockholms, Västmanlands, Väster- norrlands och Norrbottens län har länsstyrelserna det regionala utvecklingsansvaret. I 13 län (Uppsala, Södermanlands, Östergötlands, Jönköpings, Kronobergs, Kalmar, Blekinge, Värmlands, Örebro, Dalarnas, Gävleborgs, Jämtlands och Västerbottens) har samverkansorganet motsvarande ansvar. I Skåne, Västra Götalands och Hallands län är det landstinget som har detta ansvar och i Gotlands län är det Gotlands kommun som är ansvarig.

8.2 Utgiftsutveckling

Tabell 8.1 Utgiftsutveckling inom område Länsstyrelserna

Miljoner kronor

	Utfall 2012	Budget 2013 ¹	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
<i>Område Länsstyrelserna</i>							
5:1 Länsstyrelserna m.m.	2 340	2 468	2 431	2 523	2 542	2 562	2 587
Summa Område Länsstyrelserna	2 340	2 468	2 431	2 523	2 542	2 562	2 587

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

8.3 Mål

Målet för området Länsstyrelserna är att nationella mål ska få genomslag i länen samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Målet omfattar samtliga län oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan stat och kommun.

8.4 Resultatredovisning

Länsstyrelserna har uppgifter inom ett stort antal utgiftsområden. Detta innebär att beslut och insatser inom olika utgiftsområden ofta får konsekvenser för länsstyrelsernas verksamhet. De utgiftsområden, utöver utgiftsområde 1 Rikets styrelse, inom vilka länsstyrelserna bedriver verksamhet är:

- utgiftsområde 5 Internationell samverkan,
- utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap,
- utgiftsområde 8 Migration,
- utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg,
- utgiftsområde 13 Integration och jämställdhet,
- utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv,
- utgiftsområde 17 Kultur, medier, trosamfund och fritid,
- utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik,
- utgiftsområde 19 Regional tillväxt,
- utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård,

- utgiftsområde 21 Energi,
- utgiftsområde 22 Kommunikationer,
- utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, samt
- utgiftsområde 24 Näringsliv.

Resultatredovisningen avser länsstyrelsernas verksamhet inom de ovan redogjorda utgiftsområdena. Den utgår i huvudsak från uppgifter som ålagts länsstyrelserna i regleringsbrevet för 2012. Utöver den resultatredovisning som görs i detta avsnitt hänvisas till respektive utgiftsområde i denna proposition.

8.4.1 Indikatorer

Resultatredovisningen för länsstyrelserna baseras på Regeringskansliets underlag till den gemensamma myndighetsdialogen som hålls årligen. Departementens bedömningar inför dialogen av de olika verksamheterna utgår huvudsakligen från länsstyrelsernas årsredovisningar.

I regleringsbrevet för 2011 respektive 2012, har länsstyrelserna fått i uppdrag att identifiera ett antal indikatorer inom olika verksamhetsområden som kan bidra till att tydliggöra hur länsstyrelserna bidrar till att uppfylla målet för området Länsstyrelserna. I årsredovisningarna för 2012 redovisar länsstyrelserna värden för 21 indikatorer som tagits fram. Tidsserien för indikatorerna är 2010–2012, men för flera saknas värden för 2012.

8.4.2 Resultat

I resultatredovisningen redogörs för sex av länsstyrelsernas verksamhetsområden som utgår från de uppgifter som länsstyrelserna har enligt

förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion. Indikatorer redovisas för verksamheter inom fyra utgiftsområden. Verksamhetsområdena har valts bl.a. utifrån deras storleksmässiga betydelse för länsstyrelsernas totala verksamhet. Redovisningen omfattar således inte all den verksamhet som länsstyrelserna bedriver.

Samordnings- och sektorsövergripande arbete

Länsstyrelsens uppgift att arbeta sektorsövergripande och utifrån ett statligt helhetsperspektiv samt att inom myndighetens ansvarsområde samordna olika samhällsintressen och statliga myndigheters insatser är särskilt framträdande inom samhällsplanering, miljöarbetet, etablering av nyanlända samt i krisberedskapsarbetet. Det sektorsövergripande arbetet är också av stor betydelse för länsstyrelsens uppdrag att främja länets utveckling. Utöver de ovan nämnda områdena är då exempelvis infrastrukturplanering, näringslivsutveckling och arbetsmarknadens frågor av stor vikt. Länsstyrelsen samverkar brett och det speglar den mångfald av verksamhet som bedrivs av myndigheten. Samverkan sker med representanter från hela samhället. I de arbetsmarknadsråd som finns runtom i landet arbetar länsstyrelsen tillsammans med företrädare för näringslivet, Arbetsförmedlingen, kommunerna och andra statliga myndigheter.

I arbetet med skydd mot olyckor och krisberedskap sker samverkan med andra aktörer inom kommuner, landsting, privat näringsliv, frivilligorganisationer och ett stort antal myndigheter med särskilt ansvar för krisberedskap i enlighet med förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap samt med Försvarsmakten.

Länsstyrelsen redovisar den samlade regionala lägesbilden av beredskapen. Länsstyrelsernas arbete med att sammanställa regionala risk- och sårbarhetsanalyser bidrar till en god överblick av utvecklingen av riskbilden i landet, vilket är av stor betydelse för regeringen. Även inom länsstyrelserna berörs flera olika verksamheter. Uppgifterna syftar i stor utsträckning till att förebygga och ha beredskap för att kunna hantera en kris, vilket också försvårar dimensionering av resurser, samtidigt som det är en viktig uppgift för länsstyrelserna att genom sin

centrala roll inom verksamheterna skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar bidra till säkerhetsarbetet.

Flera länsstyrelser redogör för ett aktivt arbete med att utveckla och stärka verksamheten inom plan- och byggprocessen. Dels handlar det om att i flera delar av landet verka för ett ökat bostadsbyggande, dels att administrativt korta handläggningstider.

Etableringsreformen är ett relativt nytt uppdrag till länsstyrelserna och förutsätter en bred samverkan mellan främst länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Migrationsverket, Försäkringskassan och kommunerna. Länsstyrelserna arbetar strategiskt och ambitiöst för att utveckla verksamheten och uppnå regeringens mål.

Länsstyrelserna fortsätter att ha ett fokus på miljöarbetet med inriktning på miljökvalitetsmålen och särskilt miljögifter, biologisk mångfald, vatten, klimat och energi.

Länsstyrelserna har en viktig roll i att strategiskt samordna och leda det regionala arbetet med att genomföra regeringens politik för minskad klimatpåverkan och energiomställning. Arbetet förutsätter samverkan med andra regionala aktörer så som kommuner, näringslivet och nationella myndigheter. Arbetet innebär vidare att stödja kommunerna med energiomställning.

Länsstyrelsens förmåga att ge regeringen en övergripande bild av läget i landet gällande flera områden, exempelvis bostadsförsörjning, naturvård, rovdjursfrågor och kommunernas förmåga att hantera olyckor m.m. är av stor betydelse för regeringen.

Naturvård och miljöskydd

Redovisning av indikatorer

Indikatorerna avser målet inom utgiftsområde 20 att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Riksdagen har beslutat om 16 miljökvalitetsmål som anger det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Indikatorerna utgår från biologisk mångfald (1), förekomst av rovdjur (2), mark (3) samt förnybar energi (4 och 5). Värdet för respektive år utgör ett genomsnitt för samtliga länsstyrelser utom antal vargrevir där det totala antalet anges.

För flertalet indikatorer finns inte några värden tillgängliga för 2012.

Tabell 8.2 Indikatorer UO20

	2012	2011	2010
1 Markåtkomst, produktiv skogsmark, antal hektar	5 102	419	2 947
<i>Högsta/lägsta värde</i>	<i>20 846/62</i>	<i>3 740/-367</i>	<i>38 164/-32</i>
2 Antal vargrevir med föryngringar, totalt	-	23,5	26,5
<i>Högsta/lägsta värde</i>		<i>7,33/0,5</i>	<i>10,5/0,5</i>
3 Andel sanerade objekt i förh. till inventerade objekt i riskklass 1	-	17,6	14,0
<i>Högsta/lägsta värde</i>		<i>70/0</i>	<i>75/0</i>
4 Installerad effekt i vindkraftverk, MW	-	132,0	95,0
<i>Högsta/lägsta värde</i>		<i>558/0,1</i>	<i>414/0,1</i>
5 Producerad el från vindkraft, MWh	-	289 442	167 097
<i>Högsta/lägsta värde</i>		<i>1 167 663/ <5 661</i>	<i>835 084/ <2 956</i>

Miljöarbetet

Länsstyrelsernas insatser är betydelsefulla för att generationsmålet och miljökvalitetsmålen ska kunna nås. Vid många länsstyrelser är arbetet med att verka för att miljökvalitetsmålen nås väl integrerat i länsstyrelsens övriga verksamhet och en bred och regelbunden samverkan sker inom länet. Samtliga länsstyrelser samverkar genom RUS (Regional utveckling och samverkan i miljömålssystemet) och flera deltar även i regionala samverkansnätverk.

Samtliga länsstyrelser arbetar i någon form med regionala åtgärdsprogram i samverkan med länets aktörer. Många länsstyrelser har redan antagit, eller är i färd med att anta, reviderade åtgärdsprogram utifrån de reviderade preciseringarna och nya etappmålen som regeringen beslutade om våren 2012.

Samtliga länsstyrelser har gjort en årlig uppföljning av miljökvalitetsmålen i sitt län och

uppdaterat de länsgemensamma indikatorer som används inom miljömålssystemet. Syftet med den regionala uppföljningen är dels att utgöra underlag till den nationella uppföljningen, dels att användas i länens miljöarbete. Länsstyrelsernas samverkansorgan RUS har svarat för den regionala analysen i den årliga uppföljningen.

Länsstyrelsernas uppföljning har en central roll i den årliga uppföljningen och samverkan mellan länsstyrelserna och de nationellt målsvariga myndigheterna är viktig för en ändamålsenlig och effektiv uppföljning.

Miljötillsyn

Länsstyrelsernas insatser har fortsatt förbättrats i förhållanden till tidigare år. Många länsstyrelser anger att överföringsarbete och viss omorganisering till följd av koncentrationen av miljöprövningsdelegationerna (MPD) har bidragit till att den egna operativa tillsynen, både för de länsstyrelser som fortsatt har MPD och de som lämnat från sig prövning, har fått stå tillbaka.

Medvetenheten om behovet av att utveckla tillsynen och höja ambitionsnivån verkar genomgående var hög samtidigt som flertalet anger att det är svårt att genomföra planerad tillsyn fullt ut.

Samtliga länsstyrelser redovisar att de arbetar för att utveckla arbetsmetoder och handläggning för att effektivisera och förbättra prövning och tillsyn. Det sker både inom ramen för länsstyrelsens samlade tillsynsuppdrag och specifikt för tillsynen enligt miljöbalken. Utvecklingsarbetet inom natur- och miljötillsynen sker till stor del inom ramen för Miljösamverkan Sverige, där samtliga länsstyrelser deltar men i olika hög grad.

Liksom tidigare år uppger många länsstyrelser att utrymmet för egeninitierad tillsyn är litet och att prioriteringar inom tillsyn såväl som tillsynsvägledning måste göras för att rymmas inom tillgängliga resurser.

Skydd och skötsel

Utvecklingen är positiv jämfört med 2011. Antalet beslutade naturreservat har ökat från 65 st 2011 till 76 st 2012 och arealen har ökat från 44 090 till totalt 73 520 hektar. Även antalet tecknade naturvårdsavtal och så kallade LIFE-projekt har ökat.

Inom länsstyrelserna pågår många för naturvården viktiga och intressanta projekt. Ett exempel är Komearbetet (kompletterande

metoder för skydd av natur) som sker på försök i fem län tillsammans med Skogsstyrelsen.

Det regionala klimat- och energiarbetet

Inom länsstyrelsernas arbete med regionala klimat- och energistrategier har utvecklingen varit positiv under 2012. Det bedöms dock fortsatt vara stora skillnader mellan länsstyrelserna exempelvis hur man konkret arbetar med planering och genomförande av handlingsplaner och åtgärder kopplade till klimat- och energistrategin. Under en treårsperiod har tre pilotlän haft i uppdrag att särskilt stödja de län som inte kommit så långt i arbetet. Uppdraget slutredovisades den 30 juni 2013.

Länsstyrelserna har på ett fullgott sätt deltagit i det nationella nätverket och genomfört ett antal insatser för att stärka klimatanpassningsarbetet i länet samt deltagit i internationellt samarbete på området. Visst arbete återstår när det gäller att anpassa insatserna till regionala förhållanden även om flera länsstyrelser gjort detta på ett bra sätt. Länsstyrelserna har genomfört viktiga insatser för att stärka kommunerna i deras arbete.

En tendens de senaste åren är att kunskapen om och intresset för arbetet med klimatanpassning har ökat bland regionala aktörer i många län, vilket i sin tur ställer större krav på länsstyrelserna.

Lantbruk och landsbygd, livsmedelskontroll samt djurskydd

Redovisning av indikatorer

Indikatorerna avser målet om ett dynamiskt och konkurrenskraftigt näringsliv i hela landet som präglas av öppenhet och mångfald. Målet återfinns inom utgiftsområde 23.

Värdet för respektive år utgör ett genomsnitt för riket. För indikatorerna finns inget värde tillgängligt för 2012.

Tabell 8.3 Indikatorer U023

	2012	2011	2010
1 Andel sysselsatta utanför tätort	-	8	8
<i>Högsta/lägsta värde</i>	-	20/4	20/4
2 Andel sysselsatta kvinnor utanför tätort	-	3	3
<i>Högsta/lägsta värde</i>	-	6/1	6/1
3 Andel sysselsatta män utanför tätort	-	5	5
<i>Högsta/lägsta värde</i>	-	14/3	14/3
4 Andel nystartade företag utanför tätort	-	31,9	26,4
<i>Högsta/lägsta värde</i>	-	67,2/8	60,3/6,8
5 Andel nystartade företag av kvinnor utanför tätort	-	10,8	8,6
<i>Högsta/lägsta värde</i>	-	24,1/2,7	20,8/2,3
6 Andel nystartade företag av män utanför tätort	-	21,1	17,8
<i>Högsta/lägsta värde</i>	-	43,1/5,3	39,5/4,5

Lantbruk och landsbygd

Länsstyrelserna fortsatte även under 2012 att hålla en hög takt i utbetalningarna av gårdsstödet. Länsstyrelsernas arbete är resultatet av ett långsiktigt och strategiskt arbete inom ramen för bl.a. Jordbruksverkets och länsstyrelsernas gemensamma projekt för styrning och uppföljning av SAM-stöd (samlad ansökan om jordbrukarstöd) som startades 2010. För 2012 var målet att 95 procent av gårdsstödet skulle betalas ut den tredje december vilken är första möjliga dag att betala ut stöd. I stort sett samtliga länsstyrelser uppnådde målet eller överträffade det.

Mot bakgrund av ESV:s revisionsresultat för 2011 genomförde Jordbruksverket en utökad granskning av landsbygdsprogrammet under hösten 2012. För länsstyrelsens del visar granskningen på brister i så väl hanteringen av utbetalning av medel som i handläggningen av landsbygdsprogrammet. De fel som har påvisats för projektstöd och företagsstöd har hittats vid flera länsstyrelser. För övriga stöd till jordbruket och landsbygden var mängden fel inom gränsen för vad som är tillåtet. För att uppnå en effektivare hantering och minska risken för finansiella korrigeringar framöver har handlingsplaner upprättats för länsstyrelserna.

Djurskydd

Under 2012 har det skett en positiv utveckling av länsstyrelsens arbete på djurskyddsområdet. Antal djurskyddskontroller är ungefär desamma som förra året men den planerade kontrollen ökar. För länsstyrelserna är djurskyddsområdet prioriterat och flera satsningar görs för att bli effektivare och för att åstadkomma ett mer likartat arbetssätt över hela landet.

Hållbar samhällsplanering och boende

Redovisning av indikatorer

Indikatorerna avser målet inom utgiftsområde 18 att fysisk planering, byggande och lantmäteriverksamhet ska vara ändamålsenlig.

Värdet för respektive år utgör ett genomsnitt för samtliga länsstyrelser. För indikatorerna finns inget värde tillgängligt för 2012.

Tabell 8.4 Indikatorer UO18

	2012	2011	2010
1 Antal överprövade detaljplaner	-	1,2	1,0
Högsta/lägsta värde	-	6/0	5/0
2 Antal upphävda detaljplaner	-	0,5	0,2
Högsta/lägsta värde	-	3/0	2/0
3 Antal strandskyddsdisp. som lst överprövat	-	22,1	26,6
Högsta/lägsta värde	-	116/0	120/0
4 Antal strandskyddsdisp. som lst upphävt	-	8,4	10,0
Högsta/lägsta värde	-	51/0	44/0

Hållbar samhällsplanering

Verksamheten inom hållbar samhällsplanering och hållbart byggande har en positiv utveckling jämfört med 2011. Det finns fortfarande varierande kvantitet och kvalitet på de insatser och aktiviteter som genomförs av länsstyrelserna, generellt har dock arbetet utvecklats positivt för varje år. Under året har flertalet länsstyrelser arbetat aktivt gentemot kommunerna med att ge stöd, råd och utbildning. Samverkan och nätverkande har prioriterats för att öka kvaliteten i översikts- och detaljplaner. Fortsatta kompetenssatsningar har genomförts kring tillämpningen av nya plan och bygglagen (2010:900) både internt och externt.

Till stor del visar länsstyrelserna att området är viktigt och prioriterat.

Regionala analyser

Länsstyrelsernas regionala analyser, som redovisas till Boverket, ger en god bild av bostadsmarknaden i landets 21 län. Analyserna riktar sig framförallt till kommunerna, eftersom de ska fungera som ett stöd i kommunernas arbete med boendeplanering. De regionala analyserna utgör även ett värdefullt underlag för både Boverket och regeringen.

Integration, migration och mänskliga rättigheter

Redovisning av indikatorer

Indikatorerna avser målet om lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund som återfinns under utgiftsområde 13.

Värdet för respektive år utgör ett genomsnitt för riket.

Tabell 8.5 Indikatorer UO13 Integration m.m.

	2012	2011	2010
1 Andel kommuner som tecknat överenskommelser	94,1	93,4	93,1
Högsta/lägsta värde	100/75	100/67	100/67
2 Antal platser per 10 000 inv. av. nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd på skyddsgrunder eller av humanitära skäl	16,8	16,5	16,2
Högsta/lägsta värde	34,2/6,4	29,0/9,6	25,7/5,2
3 Antal platser per 10 000 inv. av. asylsökande ensamkommande barn	3,3	2,9	2,1
Högsta/lägsta värde	11/1,1	9,9/1,1	9/0,5

Mottagande av vissa nyanlända invandrare

Länsstyrelserna arbetar generellt sett strategiskt, ambitiöst och utvecklar verksamheten inom området. De har bedrivit ett intensivt arbete på den regionala nivån, deltagit aktivt i den nationella samverkan med övriga ansvariga aktörer samt på olika sätt bidragit till uppföljningen av etableringsreformen.

Regeringen ser mycket positivt på det aktiva arbete som länsstyrelserna bedriver för att gemensamt utveckla och samordna verksamheten inom integrationsområdet.

Länsstyrelsernas arbete med överenskommelser om mottagande för bosättning har också utvecklats väl. I det här sammanhanget kan särskilt lyftas fram den positiva utvecklingen av samverkansinsatser mellan olika länsstyrelser och olika delar av landet.

Ensamkommande barn

Totalt sett bedöms utvecklingen som oförändrad i förhållande till föregående år, trots ett något försämrat resultat i form av platser.

En gradvis ökad samordning av verksamhet rörande nyanländas etablering har också skett från länsstyrelsernas sida såväl av effektivitets-skäl som för att undvika ett konkurrensförhållande där platser för mottagande av ensamkommande barn riskerar att ställas mot platser för mottagande av övriga grupper.

Länsstyrelserna har genomfört olika insatser för att skapa fler platser såsom kommundialoger, regionala samverkansmodeller och utbildningar. Som exempel kan den arbetsgrupp bestående av landshövdingarna i Stockholm, Skåne, Västra Götalands och Gävleborg län som bildats under året särskilt lyftas fram. Ett planerings- och uppföljningssystem har också tagits fram och prövats under 2012 i syfte att få fram länsvisa s.k. inriktningsmål baserade på Migrationsverkets prognos om behovet av antalet asylplatser.

Kommunförhandlingar har genomförts för att öka antalet platser för ensamkommande barn och framtagande av avsiktsförklaringar har skett, bland annat utifrån ett hållbarhets- och barnrättsperspektiv.

Samverkan med Migrationsverket sker såväl på strategisk som på operativ nivå. Det sker samarbete på regional nivå mellan Migrationsverkets nationella företrädare och personal inom länsstyrelserna, vilket ger förutsättningar för en spegling av det nationella arbetet till den regionala nivån. Under 2012 har ett arbete pågått för att genom en riskanalys kunna identifiera de hinder som finns för att nå målet om ett mottagande i balans.

Resultatet av ovan redovisade åtgärder har dock inte nått upp till det behov som finns gällande platser till såväl asylsökande ensamkommande barn som till ensamkommande barn som beviljats uppehållstillstånd. Länsstyrelsernas

analys av orsaker till detta är bland annat svårigheter att anpassa det kommunala mottagandet till den höga omsättningshastigheten, att möta behovet av bostäder för målgruppen, att tillgodose behoven för boende enligt Socialstyrelsen föreskrifter och allmänna råd om HVB och att få fram familjehem.

Den kraftiga ökningen av antalet asylsökande ensamkommande barn och det faktum att ökningen har varit uthållig under en längre tid ställer naturligtvis extra höga krav på ständiga resultatförbättringar, vilket utgör en utmaning för alla inblandade parter. Det är således viktigt att länsstyrelsernas förhandlingsarbete leder fram till väsentligt fler boendeplatser i kommunerna under kommande år.

Mänskliga rättigheter

För att minska utanförskapet krävs också ett samhälle präglad av full respekt för de mänskliga rättigheterna. Länsstyrelserna har fortsatt arbetat med att vidta åtgärder inom ramen för länsstyrelsernas handlingsplan för lika rättigheter och möjligheter 2010–2012 samt i enlighet med 5 § punkten 5 i förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion. Överlag visar årsredovisningarna på att en rad insatser genomförts på olika nivåer och att samtliga länsstyrelser deltagit i samordningsarbetet av handlingsplanen. Årsredovisningar visar också att det kollektiva arbetet gett resultat genom att frågorna hos flera länsstyrelser tydligt integrerats i verksamheten. Utvecklingen överlag är i stort sett likvärdig med föregående år.

Jämställdhet

Redovisning av indikatorer

Indikatorerna avser målet inom utgiftsområde 13 att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv med delmålen en jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet samt att mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Värdet för respektive år utgör ett genomsnitt för riket. För en av indikatorerna finns inget värde tillgängligt för 2012.

Tabell 8.6 Indikatorer UO13 Jämställdhet

	2012	2011	2010
1 Andel nystartade företag av kvinnor/män	-	35,0/65,0	34,2/65,8
Högsta/lägsta värde (kvinnor)	-	36,8/32,5	36,8/31,3
Högsta/lägsta värde (män)	-	66,9/63,2	68,7/63,2
2 Anmälda misshandelsbrott inomhus mot kvinnor 18 år eller äldre. Antal per 100 000	219	212	208
Högsta/lägsta värde	272/148	285/154	304/130

Jämställdhetsintegrering

Vad avser länsstyrelsernas arbete med jämställdhetsintegrering utifrån instruktionens uppgifter är utvecklingen inom området försiktigt positiv. Fler länsstyrelser har prioriterat arbetet och satsat på kvalitetsutveckling jämfört med föregående år. Liksom tidigare kan konstateras att de länsstyrelser som lyckas bäst med sitt arbete är de myndigheter som har en ledning som prioriterar frågan, och som arbetar strategiskt och systematiskt med jämställdhetsintegrering. Kännetecknande för detta är bland annat en hög kunskapsnivå om jämställdhetsintegrering, ett analytiskt förhållningssätt och ett utvecklingsdrivet arbete.

Liksom förra året uppvisar länsstyrelserna betydande insatser i genomförandet av uppdraget att motverka mäns våld mot kvinnor inklusive hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution och människohandel för sexuella ändamål samt barn som bevittnat våld. Länsstyrelserna arbetar strategiskt och kan bedöma resultat av utförda insatser. Många länsstyrelser lyfter i sina årsredovisningar fram att de strävar efter att samtliga kommuner ska hålla en god kvalitet när det gäller insatser till våldsutsatta och våldsutövare så att det i förlängningen leder det till att dessa får relevant skydd och stöd oavsett vilken kommun individen bor i.

Länsstyrelsen i Stockholms län har sedan 2009 i uppdrag att samordna arbetet mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Länsstyrelsens arbete har gett resultat och förbättrat insatserna mot människohandel för sexuella ändamål. Mot bakgrund av detta beslutade regeringen att ge Länsstyrelsen i Stockholms län ett utökat uppdrag som också omfattar

människohandel som sker i andra syften än för sexuella ändamål (Ju2013/1492/PO).

Ärendehandläggning och service

Ärendevolym

Under 2012 inkom ca 465 000 ärenden till länsstyrelserna vilket är en minskning jämfört med 2011 (ca 533 000 ärenden). Den största ärendegruppen är lantbruksärenden som 2012 utgjorde cirka 55 procent av alla ärenden (258 000). Den totala ärendeminskningen jämfört med 2011 kan i sin helhet härledas till en minskning av dessa ärenden och kan till stor del förklaras med att beräkningssättet har förändrats. Årsuppgifterna är därför inte helt jämförbara.

Antalet initiativärenden ökade med ca 38 000 ärenden. Även denna förändring återfinns inom området Lantbruk. Antalet beslutade ärenden per årsarbetskraft har sjunkit från 136 ärenden till 130 ärenden per årsarbetskraft men är detsamma som 2010.

Överklagade ärenden

Den totala andelen ärenden som under året överklagats i relation till under året beslutade ärenden uppgick till ca 1,6 procent. Det är en liten ökning jämfört med föregående års nivå på ca 1,4 procent.

Av de ärenden som avgjorts i högre instans har länsstyrelsernas beslut ändrats i drygt 20 procent av fallen. År 2011 var motsvarande siffra 15 procent och 2010 var denna andel ca 16 procent. Det område som har högst andel ändrade beslut är Miljöfarlig verksamhet (43 procent).

Öppna ärenden

Antalet öppna ärenden vid årets slut uppgick till knappt 93 000, varav ca 6 800 var äldre än två år. Antalet öppna ärenden har minskat något under 2012. Femton länsstyrelser har beslutat fler ärenden än vad som kommit in till myndigheten under året. Variationerna mellan länsstyrelserna är dock små. Antalet öppna ärenden som är äldre än två år ligger i stort sett på samma nivå som 2011. En viss ökning av äldre ärenden kan ses inom lantbruksärendena medan de sjunkit inom området Övrig förvaltning.

Handläggningstider

Sedan 2010 ska länsstyrelserna i sina verksamhetsplaner ange mål för handläggningstider

för ett urval av ärendegrupper. Av en sammanställning som länsstyrelserna tagit fram över lämnade uppgifter i årsredovisningarna framgår att länsstyrelserna satt upp mål för 28 ärendeslag inom 18 ärendegrupper. Räknat som medeltal för alla 21 länsstyrelser klarades uppsatta mål för 16 ärendeslag under 2012. År 2011 klarades uppsatta mål för 12 ärendeslag.

Kortare handläggningstider och förbättrad måluppfyllelse jämfört med 2011 kan, i medeltal för samtliga länsstyrelser, ses inom överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen (detaljplaner såväl som lovärenden och förhandsbesked). Även ärendegruppen Stöd till landsbygdsutveckling (exklusive kompetensutveckling) är ett exempel där uppsatta mål klaras och handläggningstiderna kortas jämfört med 2011.

Inom miljöområdet, såsom exempelvis prövning respektive tillsyn av miljöfarlig verksamhet och överklagande av kommuns beslut enligt miljöbalken, återstår en del arbete innan handläggningstiderna når de uppsatta målen även om utvecklingen i flera fall är positiv jämfört med 2011. Även inom ärendegruppen Djurskydd ses en positiv utveckling dock utan att nå upp till uppsatta mål.

Länsstyrelsegemensamma brukarundersökningar

Under 2012 genomförde länsstyrelserna för tredje året en gemensam brukarundersökning. Samtliga länsstyrelser deltog i undersökningen. Syftet med undersökningen var att följa upp utvalda verksamheter och få in underlag till ett förbättringsarbete. Genom undersökningen finns det en god möjlighet att såväl analysera den enskilda länsstyrelsens prestationer som att jämföra prestationer mellan länsstyrelserna. De verksamheter som undersöktes av samtliga länsstyrelser var detaljplaner, stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder, företagsstöd, tillstånd och dispenser avseende naturskydd samt överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen (lovärenden). Generellt får länsstyrelserna höga betyg för deras bemötande, engagemang och intresse. Resultaten visar bl.a. att respondenterna upplever kontakten med länsstyrelserna som väl fungerande när de väl etablerat kontakt, men att det finns barriärer i form av lågfungerande kommunikationskanaler.

Vid en markägarenkät, som skickades ut 2012 till samtliga markägare i landet som fick någon form av formellt skydd under 2009–2011, uppgav 89 procent av dem med ett naturvårds-

avtal, 78 procent av dem med ett biotopskyddsområde och 40 procent av dem med ett naturreservat att de blev väl bemötta av myndighetens personal. De två förstnämnda hanteras av Skogsstyrelsen och det sistnämnda av länsstyrelserna.

Personal och kompetens

Årsarbetskrafter

År 2012 uppgick antalet årsarbetskrafter vid länsstyrelserna till 4 450 varav 59 procent av arbetskraften utgjorde kvinnor och 41 procent män. Det totala antalet årsarbetskrafter minskade med 21 jämfört med föregående år och har minskat med 85 årsarbetskrafter jämfört med 2010. Andelen kvinnor har minskat med 1 procentenhet jämfört med 2011 och andelen män har i motsvarande omfattning ökat. Den totala minskningen de senaste åren kan vara effekter av rationaliseringar och sparåtgärder som länsstyrelserna i olika sammanhang, bl.a. i de senaste årens budgetunderlag, redovisat som nödvändiga att genomföra för att möta en åtstramande ekonomisk situation. Nio länsstyrelser redovisar dock att de ökat sin personalstyrka under 2012.

Under 2012 påbörjades en omfördelning av vissa uppgifter och resurser mellan länsstyrelserna i och med att de så kallade miljöprövningsdelegationerna och viss annan verksamhet koncentrerades till färre länsstyrelser. Detta kan delvis förklara de förändringar som skett på myndighetsnivå.

Tabell 8.7 Antal årsarbetskrafter per länsstyrelse

Länsstyrelsen i	2012	Kvinnor/män	2011
Stockholms län	371	245/126	372
Uppsala län	151	95/56	147
Södermanlands län	140	85/55	147
Östergötlands län	203	135/68	195
Jönköpings län	203	120/83	213
Kronobergs län	142	96/46	132
Kalmar län	183	105/78	178
Gotlands län	88	49/39	96
Blekinge län	95	53/42	102
Skåne län	398	242/156	400
Hallands län	149	97/52	152
Västra Götalands län	663	372/291	660
Värmlands län	164	97/67	177
Örebro län	158	90/68	153
Västmanlands län	145	92/53	137
Dalarnas län	199	104/95	208
Gävleborgs län	170	99/71	176
Västernorrlands län	194	114/80	197
Jämtlands län	195	102/93	191
Västerbottens län	205	101/104	210
Norrbottens län	234	140/94	228
Summa	4 450	2 632/1 818	4 471

Källa: Länsstyrelsernas årsredovisningar 2012 och 2011.

Stora skillnader råder när det gäller årsarbetskrafternas fördelning på olika verksamheter. Av tabellen nedan framgår att Naturvård och miljöskydd är den klart största verksamheten följt av Lantbruk. Nästan 32 procent av länsstyrelsernas totala årsarbetskraft arbetade 2012 inom Naturvård och miljöskydd. Förhållandet har varit detsamma de senaste åren. Inom miljöområdet kan konstateras att antalet årsarbetskrafter inom Föreningarna, efterbehandling har ökat med drygt 16 och Vattenverksamhet med drygt 13 jämfört med 2011 medan antalet årsarbetskrafter inom Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd minskat med 22 årsarbetskrafter.

Administration och myndighetsövergripande verksamhet, som är det tredje största området, har ökat något jämfört med 2011. Minskningar kan ses inom Regional tillväxt och Krishantering.

Tabell 8.8 Antal årsarbetskrafter per verksamhet

	2012	Kvinnor/män	2011
Naturvård och miljöskydd	1407	702/705	1400
Lantbruk	709	481/228	714
Administration	634	407/227	628
Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	262	208/54	264
Hållbar samhällsplanering	241	162/79	249
Övrig förvaltning	204	142/62	205
Regional tillväxt	172	100/72	183
Resurssamverkan	156	66/90	154
Kulturmiljö	155	89/66	162
Krishantering, skydd mot olyckor och civilt försvar	134	57/77	146
Social omvårdnad/ Folkhälsa	67	46/21	69
Integration	66	41/25	68
Fiske	61	14/47	58
Energi och klimat	50	29/21	51
Jämställdhet	46	40/6	43
Infrastrukturplanering	41	18/23	36
Trafikföreskrifter	20	14/6	21
Rennäring	14	7/7	16
Övrigt	11	9/2	4
Summa	4 450	2 632/1 818	4 471

Källa: Länsstyrelsernas årsredovisningar 2012 och 2011.

Under 2012 arbetade 74 procent av den anställda personalen inom den kompetenskategori som benämns kärnkompetens. Detta är en tydlig ökning jämfört med för fem år sedan då 68 procent utgjorde kärnkompetens. Det är främst andelen med oklassad kompetens och i viss mån stödkompetens som minskat.

Andel anställda kvinnor och män

Andelen anställda kvinnor vid länsstyrelserna är enligt Arbetsgivarverkets uppgifter 61 procent och andelen män 39 procent vilket i stort är detsamma som 2011. Detta är en högre andel än staten totalt 2012, där andelen kvinnor är 52 procent (män 48 procent).

År 2012 var 51 procent av de anställda i ledningsfunktion kvinnor och 49 procent män, vilket är en betydligt högre andel än för staten totalt, där andelen kvinnor var 37 procent och män 63 procent. För länsstyrelserna är skillnaderna små jämfört med året innan. För fem år sedan var andelen kvinnor i ledningsfunktion vid länsstyrelserna 42 procent (män 58 procent).

De verksamheter som är mest kvinno-dominerande är Jämställdhet (86 procent), Livsmedelskontroll m.m. (79 procent), Övrig förvaltning (70 procent) och Lantbruk (68 procent). De verksamheter som har övervägande manlig arbetskraft är Fiske (77 procent), Restaurering (68 procent) och Skydd av områden och arter m.m. (61 procent).

Ålderssammansättning

År 2012 var medelåldern för personalen vid länsstyrelserna 45 år, vilket är detsamma som för staten totalt. Kvinnor anställda vid länsstyrelserna hade en medelålder på 47 år och män 44 år. Bland länsstyrelsernas anställda tillhör flest åldersgruppen 35–44 år (30 procent) följt av åldersgruppen 55–65 år (26 procent). Jämfört med 2007 har andelen anställda i ålderskategorin 55–65 år sjunkit med sju procentenheter samtidigt som andelen anställda i ålderskategorin 35–44 år har ökat lika mycket. Förändringen finns också, om än inte lika markerad, för staten som helhet.

Sjukfrånvaro

Trenden från förra året med ökad sjukfrånvaro jämfört med året innan förefaller fortsätta. Mellan 2011 och 2010 ökade sjukfrånvaron vid 16 av 21 länsstyrelser och 2012 jämfört med 2011 ökade sjukfrånvaron vid 14 av 21 länsstyrelser och minskade endast vid sex. Elva av de länsstyrelser som uppvisar ökad sjukfrånvaro 2012 jämfört med året innan gjorde det också 2011.

Under 2012 varierade den totala sjukfrånvaron vid länsstyrelserna mellan 4,6 procent (Länsstyrelsen i Dalarnas län) och 1,4 procent (Länsstyrelsen i Gotlands län) av tillgänglig arbetstid.

Kvinnors sjukfrånvaro varierade under 2012 mellan 6,8 procent (Länsstyrelsen i Dalarnas län) och 1,5 procent (Länsstyrelsen i Gotlands län). Männen sjukfrånvaro varierade mellan 4,7 procent (Länsstyrelsen i Blekinge län) och 0,7 procent (Länsstyrelsen i Västernorrlands län). Tjugo av 21 länsstyrelser redovisar högre sjukfrånvaro hos kvinnor än hos män. Medianvärdet för kvinnor var 3,6 procent (3,0 procent 2011) medan den för männen var 2,2 procent (2,0 procent 2011).

För staten som helhet ökade sjukfrånvaron marginellt 2012 jämfört med det föregående året, med en total frånvaro på 3,0 procent av den tillgängliga arbetstiden. Kvinnors sjukfrånvaro

var nästan dubbelt så hög som männens (ca 3,9 procent mot ca 2,1 procent).

Ekonomi och finansiering

Ekonomiadministrativa värderingar m.m.

Ekonomistyrningsverket (ESV) genomför årligen en ekonomiadministrativ värdering av hur myndigheterna följer regler, främst inom områdena redovisning, finansiering och betalningsflöden.

Av ESV:s rapport framgår att länsstyrelserna följer de ekonomiadministrativa bestämmelserna i samma utsträckning som genomsnittet av myndigheter. För 2012 fick 11 länsstyrelser högsta möjliga ekonomiadministrativa värde. Utvecklingen de senaste åren är i detta avseende negativ. År 2011 var motsvarande antal 13 och 2010 hade 14 länsstyrelser högsta möjliga värde.

Kostnadsutvecklingen

Kostnaderna för verksamheten vid landets 21 länsstyrelser uppgick till 4 452 miljoner kronor 2012. Detta är en ökning med 46 miljoner kronor jämfört med 2011. Det är i första hand till verksamhet som finansieras med bidragsintäkter som den lilla ökningen mellan åren kan härledas. I stort sett har den totala kostnadsnivån de senaste åren varit stabil.

Personalkostnaderna uppgick till 2 742 miljoner kronor, eller 62 procent av de totala kostnaderna. Lokalkostnaderna uppgick till 309 miljoner kronor (7 procent), medan övriga driftskostnader inklusive finansiella kostnader och avskrivningar uppgick till 1 402 miljoner kronor (31 procent). De olika kostnadsslagens andel av de totala kostnaderna är oförändrade jämfört med 2011.

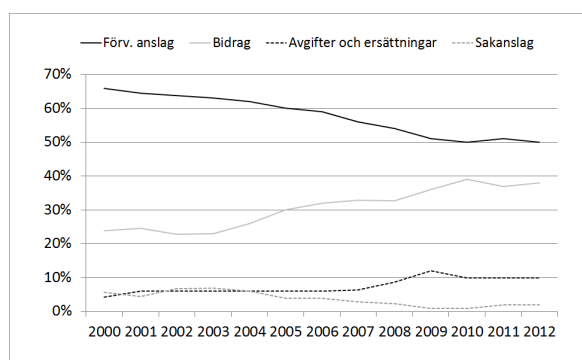
Finansieringsstrukturen

Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* finansierade länsstyrelsernas verksamhet 2012 med 2 239 miljoner kronor (nästan exakt samma som 2011, 2 238 miljoner kronor). Detta motsvarar 50,1 procent av den totala finansieringen. Vid denna beräkning har inte hänsyn tagits till att betalningar mellan länsstyrelserna för gemensamma stödfunktioner kan påverka fördelningen mellan olika finansieringsformer. Samma beräkningsteknik har använts som tidigare år för att kunna göra jämförelser över tiden. Länsstyrelseanslagets andel av den totala finansieringen har stadigt minskat mellan 2000–2010

för att åren därefter ligga på ca 50 procent av total finansiering.

Anslaget andel av den totala finansieringen varierar kraftigt mellan länsstyrelserna, från drygt 38 procent till nästan 67 procent. De länsstyrelser som ansvarar för gemensamma stödfunktioner har relativt övriga länsstyrelser högre andel bidragsfinansiering då betalningar från övriga länsstyrelser bokförs som inomstatliga bidrag. Medianvärdet för andel finansiering med förvaltningsanslaget är 50,7 procent. Detta är något lägre än 2011 då medianvärdet var 52,9 procent men är på samma nivå som 2010.

Diagram 8.1 Länsstyrelsernas finansiering 2000–2012

Källa: egna beräkningar baserat på uppgifter i respektive länsstyrelses årsredovisning.

Intäkter av bidrag, sammanlagt 1 684 miljoner kronor, utgjorde den näst största finansieringskällan med drygt 38 procent. I kronor är det en ökning med 31 miljoner kronor jämfört med 2011. Bidragsfinansieringen motsvarade då 37 procent av total finansiering.

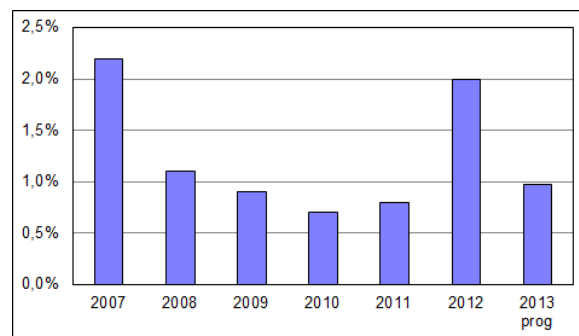
De största bidragsgivarna 2012 var Naturvårdsverket med cirka 540 miljoner kronor, Jordbruksverket med cirka 280 miljoner kronor, Havs- och vattenmyndigheten med cirka 220 miljoner kronor, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap med cirka 70 miljoner kronor, Riksantikvarieämbetet med cirka 55 miljoner kronor, Kammarkollegiet med cirka 50 miljoner kronor och Statens folkhälsoinstitut med cirka 45 miljoner kronor. Härutöver har ett antal sakanslag, främst anslag 1:1 *Regional tillväxt* (utgiftsområde 19), under 2012 finansierat verksamhet vid länsstyrelserna med sammanlagt 80 miljoner kronor (samma som 2011). Avgifter och övriga ersättningar har finansierat länsstyrelsernas verksamhet med sammanlagt 450 miljoner kronor, en ökning med 17 miljoner kronor jämfört med 2011.

Anslagssparandet

Det ackumulerade anslagssparandet för anslag 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* minskade under åren 2008 till 2010, efter att ha legat stabilt kring 2 procent av tilldelade medel under en följd av år. Detta som en konsekvens av att länsstyrelserna under vart och ett av dessa år haft kostnader som överstigit det årets tilldelade anslag. Delar av det från tidigare år ackumulerade anslagssparandet har använts för att finansiera verksamheten.

Trenden bröts emellertid 2011 då anslagssparandet i stället byggdes på något från ca 16 miljoner kronor vid utgången av 2010 till ca 20 miljoner kronor för 2011. Vid utgången av 2012 hade det ackumulerade sparandet växt ytterligare och utgjorde ca 47 miljoner kronor (2 procent av tilldelat anslag). Sparandet varierar dock mellan länsstyrelserna. Fjorton länsstyrelser har överskott på mellan 1,8 och 3 procent. Fem länsstyrelser ligger runt balans och endast två uppvisar tydliga underskott. En förklaring till den förbättrade ekonomiska situationen torde ligga i att olika former av åtgärdsprogram som flera länsstyrelser genomfört för att komma tillrätta med ekonomiska obalanser börjat ge effekt.

Diagram 8.2 Anslagssparandets utveckling 2007–2012

Prognosen för 2013 (dnr S/2012/7564/SFÖ) indikerar att det ackumulerade anslagssparandet faller tillbaka något jämfört med 2012. Prognosen innehåller dock ett betydande mått av osäkerhet.

8.4.3 Analys och slutsatser

Resultatindikatorerna behöver utvecklas

De indikatorer som presenteras i denna budgetproposition har valts med utgångspunkt i att de är kopplade till länsstyrelsernas insatser samtidigt som de har rimlig relevans för att

påvisa hur vissa nationella mål inom ett antal områden får genomslag på regional nivå. De ska därför i viss utsträckning kunna förklara i vilken grad länsstyrelsernas verksamhet bidrar till uppfyllelsen av dessa mål. Detta är första gången indikatorerna används och deras tillförlitlighet och förmåga att indikera måluppfyllelse måste ytterligare analyseras, prövas och utvärderas. Då tillgänglig data i de flesta fall saknas för 2012, och tidsserien därmed ännu är kort, begränsas möjligheten att analysera trender över tiden. Detta är emellertid ett övergående problem efterhand som data kommer att tillgängliggöras. Volatiliteten i värdena, dels mellan länsstyrelserna men även mellan åren, gör också indikatorerna svåranalyserade.

Men en viss positiv utveckling kan påvisas genom indikatorerna...

Flertalet av indikatorerna uppvisar överlag en positiv utveckling de år data finns tillgängligt. Även om värdena uppvisar variation mellan länsstyrelserna är en slutsats att indikatorerna kan påvisa att länsstyrelserna genom sin verksamhet bidrar till att de nationella målen får genomslag på regional nivå.

...och av den årliga resultatbedömningen

Analysen av föreliggande indikatorer får stöd genom utfallet av den årliga resultatbedömning som görs av länsstyrelsernas verksamhet. I de senaste årens bedömningar har resultatet varit bättre eller likvärdigt jämfört med närmast föregående år. Denna tendens fortsätter 2012 då bedömningen sammantaget visar att alla verksamheter som varit föremål för resultatbedömning kunnat genomföras på ett bättre sätt, eller likvärdigt, jämfört med 2011.

Det råder dock skillnader mellan de olika länsstyrelsernas resultat. Detta framgår bl.a. av länsstyrelsernas årsredovisningar för 2012 (dnr S2013/1336/SFÖ), miljöredovisningarna (dnr S2013/1355/SFÖ), risk- och sårbarhetsanalyserna (dnr S2012/7902/SFÖ), budgetunderlagen (dnr S2013/1335/SFÖ) och länsstyrelsernas delårsrapporter (dnr S2013/5531/SFÖ).

I syfte att få till stånd ökad effektivitet och väl fungerande rättssäkerhet har regeringen vidtagit åtgärder genom att viss länsstyrelseverksamhet samt länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer under 2012 koncentrerats till färre länsstyrelser. Det är ännu för tidigt att utläsa vilken

påverkan dessa förändringar har på länsstyrelsernas resultat inom berörda områden.

Fokus på service

Länsstyrelserna arbetar sedan flera år i gemensamma utvecklingsprojekt för att bl.a. hitta effektivare arbetsformer och ytterligare utvecklad service i de olika verksamheterna. En viktig del, inte bara i upplevd service, utan också för hög effektivitet i olika samhällsfunktioner, utgörs av att handläggningstiderna kan hållas så korta som möjligt. Samtliga länsstyrelser redovisning av mål och utfall för handläggningstider inom ett större urval av ärendegrupper bidrar till ökad transparens och möjliggör jämförelser mellan länsstyrelserna. Redovisningarna visar att en positiv utveckling återfinns inom allt fler ärendegrupper, även om vissa ärendegrupper hos många länsstyrelser inte når upp till uppsatta mål. Ett problem med att varje länsstyrelse sätter sina egna målvärden är att möjligheten att göra jämförelser försvåras. Regeringen har i regleringsbrevet för 2013 gett länsstyrelserna gemensamma inriktningsmål för handläggning av överklaganden av kommunala beslut enligt plan- och bygglagen. Möjligheten att införa gemensamma målvärden inom fler ärendegrupper bör övervägas.

Även länsstyrelsernas gemensamma arbete med årliga brukarundersökningar sätter fokus på intressenters och brukares behov och ger goda underlag för förbättringsarbete. Årets, liksom föregående års undersökning, visar att handläggningstidernas längd inte motsvarar de önskemål som finns hos brukarna. Länsstyrelserna behöver också fördjupa studera vilka orsakerna är till att en av de undersökta verksamheterna, överklagande av beslut enligt plan- och bygglagen (lovärenden), har ett tydligt sämre utfall i det så kallade nöjd-indexet än övriga undersökta verksamheter.

Utifrån den genomförda markägarenkäten finns det anledning att ytterligare analysera orsakerna till att länsstyrelserna uppvisar sämre resultat jämfört med de delar som hanteras av Skogsstyrelsen och som också ingick i undersökningen.

Ett exempel på förenklingsarbete är länsstyrelsernas uppdrag rörande att förenkla för företag på länsnivå. Uppdraget samordnas av Länsstyrelsen i Kronobergs län. Arbetet är till stor del inriktat på att ändra länsstyrelsernas arbetssätt genom att företagarperspektivet sätts i

fokus. Av rapporteringen från länsstyrelsen framgår att arbetet på länsnivå utvecklats positivt och att det tas steg framåt i arbetet att korta handläggningstider samt i förslaget att införa kvittenser på inkomna ärenden.

8.5 Politikens inriktning

Länsstyrelsernas verksamhet påverkas i stor utsträckning, utöver vad som redovisas i detta avsnitt, också av de politiska inriktningar som anges för andra utgiftsområden. Regeringens politiska inriktning inom andra områden redovisas i denna proposition under respektive utgiftsområde.

Utvecklingen av staten på regional nivå

Länsstyrelserna har en viktig uppgift att vara statens företrädare på regional nivå. Där ingår att samordna statliga intressen i sådana frågor som statsmakten har lagt på länsstyrelserna.

I syfte att utveckla länsstyrelserna överväger regeringen ett antal åtgärder. Åtgärderna syftar bl.a. till att förbättra styrningen och finansieringen av länsstyrelserna samt förhållandet mellan länsstyrelserna och andra myndigheter.

Länsstyrelsernas uppdrag är mångfacetterat och de har en mängd uppgifter inom olika områden. Deras uppdrag behöver tydliggöras. Gällande förordning (2007:825) med länsstyrelseinstruktion har vissa brister i stringens när det gäller vilka uppgifter som bör omfattas av instruktionen. För att tydliggöra länsstyrelsernas huvudsakliga uppdrag behöver därför bl.a. länsstyrelseinstruktionen ses över.

Sedan tidigare har förändringar genomförts som inneburit att verksamheter flyttats mellan länsstyrelserna. Exempelvis finns vid tolv länsstyrelser en miljöprövningsdelegation, sju länsstyrelser ansvarar för ett antal mindre ärendegrupper, sju länsstyrelser hanterar stiftelseärenden och fem länsstyrelser är utpekade s.k. vattenmyndigheter. För att uppnå högre effektivitet, mer rationell användning av resurser och en säkerställd hög rättssäkerhet bör möjligheterna att omfördela ytterligare verksamheter mellan länsstyrelserna undersökas.

Under rubriken Ekonomi och finansiering redovisades att andelen av länsstyrelsernas finansiering via förvaltningsanslag över tid har minskat. I stället har den inomstatliga bidrags-

finansieringen ökat i betydelse. Denna utveckling innebär utmaningar såväl när det gäller att bedriva en effektiv och ändamålsenlig verksamhet som i den finansiella styrningen av länsstyrelserna. Detta har problematiserats bl.a. i en översyn av länsstyrelsernas totala finansiering av verksamhetskostnader (dnr S2012/2366/SFÖ) Kriterier bör därför övervägas som ska ligga till grund för huruvida verksamheter ska finansieras av länsstyrelsernas förvaltningsanslag, andra ramanslag som länsstyrelserna disponerar eller i form av bidrag från anslagsposter på anslag som andra statliga myndigheter disponerar.

I det regionala tillväxtarbetet kan staten och den kommunala nivån anses ha delvis överlappande uppgifter. Länsstyrelsen har till uppgift att samordna andra statliga myndigheters insatser för regional tillväxt i länet. Samtidigt ska den aktör som har ansvar för det regionala utvecklingsprogrammet också ha direkta kontakter med berörda statliga myndigheter, näringsliv och organisationer som är nödvändiga för programmets framtagande och för att samordna insatser för genomförandet. Regeringen avser därför förtydliga vad som förväntas av länsstyrelserna ur ett tillväxtperspektiv.

En utredare har på regeringens uppdrag genomfört en översyn av den statliga regionala förvaltningen (dir. 2009:62). Utredaren överlämnade i december 2012 betänkandet Statens regionala förvaltning, förslag till en angelägen reform (SOU 2012:81). Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Fortsatt utveckling av resultatuppföljning av länsstyrelsernas verksamhet

En nyhet i årets resultatredovisning är att resultatindikatorer för första gången används. Indikatorernas tillförlitlighet och förmåga att indikera måluppfyllelse måste emellertid ytterligare analyseras, prövas och utvärderas. För att nå en utveckling mot allt mer adekvata indikatorer krävs kontinuitet och långsiktigt arbete. Regeringen beslutade också i december 2012 (dnr S2012/8969/SFÖ) att länsstyrelserna ska använda sig av de indikatorer som länsstyrelserna gemensamt identifierat och som Länsstyrelsen i Örebro län har redovisat (dnr S2012/4487/SFÖ) i enlighet med uppdrag i regleringsbrevet för 2012. Indikatorerna ska ingå i länsstyrelsernas årsredovisningar från och med verksamhetsåret 2012 och förvaltas av Läns-

styrelsen i Örebro län i egenskap av värd-länsstyrelse för länsstyrelsernas ekonomi-administrativa samordning.

Den gemensamma myndighetsdialog som sedan 2009 årligen genomförs med samtliga länsstyrelser har under 2013 utvecklats bl.a. genom att vissa departement, förutom att ha varit involverade i förberedelsearbetet, också aktivt deltagit vid dialogens genomförande. Inför 2014 års planerade dialog kommer formerna ytterligare att ses över.

Samordning av verksamhet

Länsstyrelserna arbetar fortlöpande, genom olika gemensamma utvecklingsprojekt, med att hitta olika former av samverkan och samordning inom sina verksamheter, kärnverksamhet såväl som stödjande verksamheter. Arbetet redovisades i november 2012 i en för länsstyrelserna gemensam rapport (dnr S2012/7850/SFÖ). Det är väsentligt att detta arbete fortsätter. Regeringen gav därför länsstyrelserna i uppdrag i regleringsbrevet för 2013 att med utgångspunkt i kärnverksamheten redovisa de viktigaste insatserna som görs för att stärka samverkan såväl inom som mellan länsstyrelserna. Vad gäller den stödjande verksamheten gav regeringen länsstyrelserna bl.a. i uppdrag att analysera om ytterligare verksamheter är möjliga att samordna inom länsstyrelserna, eller där så är relevant överförs till Statens servicecenter. I detta sammanhang bör en flytt av den idag gemensamma löneadministrationen särskilt beaktas. Uppdragen ska redovisas i en samlad rapport till Regeringskansliet senast den 1 november 2013. Regeringen följer länsstyrelsernas fortsatta arbete och avser i förekommande fall återkomma i länsstyrelsernas regleringsbrev för 2014.

Regeringen gav hösten 2012 en särskild utredare i uppdrag att ta fram förslag till länsstyrelsegemensamma processer och andra effektiviseringsåtgärder för vissa överklagandeärenden inom plan- och bygglagen. Uppdraget delredovisades i mars 2013 och slutredovisades i september samma år. Även i detta fall avser regeringen vid behov återkomma i regleringsbrevet för 2014.

Vissa frågor om gode män och förvaltare

Utredningen om bättre förutsättningar för gode män och förvaltare har i sitt betänkande Vissa frågor om gode män och förvaltare (SOU 2013:27) föreslagit olika åtgärder för att skapa

bättre förutsättningar för gode män och förvaltare. Bland annat föreslås att de sju länsstyrelser som ansvarar för tillsynen över överförmyndarnas verksamhet ska ta fram statistik över hur många personer i Sverige som har god man eller förvaltare och hur mycket pengar som förvaltas. Utredningens förslag har remissbehandlats. Regeringen har för avsikt att behandla frågorna i en proposition under våren 2014. Mer information om utredningens förslag finns under utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

8.6 Budgetförslag

8.6.1 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tabell 8.9 Anslagsutveckling 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tusental kronor				
2012	Utfall	2 340 395	Anslags-sparande	46 847
2013	Anslag	2 467 895 ¹	Utgifts-prognos	2 430 760
2014	Förslag	2 522 517		
2015	Beräknat	2 541 917 ²		
2016	Beräknat	2 561 519 ³		
2017	Beräknat	2 586 581 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 507 717 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 483 784 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 452 956 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för de 21 länsstyrelsernas förvaltningsutgifter samt för ersättningar till samverkansorgan och landsting för de uppgifter som dessa övertagit från länsstyrelserna enligt lagen (2002:34) om samverkansorgan i länen och lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

Anslaget får användas för regeringens behov av vissa mindre utvecklingsinsatser och visst europeiskt samarbete.

Anslaget får även användas för utgifter för den svenska offentliga medfinansieringen av tekniskt stöd i de territoriella programmen Sverige-Norge, Botnia-Atlantica, Norra periferin, Nord samt delfinansiering av förvaltningsorganisationen för Laponiatjuottjudus enligt Laponiaförordningen (2011:840).

Kompletterande information

Anslaget beräknas finansiera cirka hälften av länsstyrelsernas förvaltningsutgifter. Resterande del finansieras av avgifter och bidrag, främst genom olika sakanslag.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 8.10 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	228 500	-	-	-9 200
Prognos 2013	189 200	21 600	23 700	-2 100
Budget 2014	211 800	20 800	21 800	-1 000

Källa: Länsstyrelsernas budgetunderlag 2014–2016.

De avgifter som får disponeras utgörs bl.a. av avgifter inom djur- och lantbruksområdet samt registreringsavgifter för jaktområden.

Tabell 8.11 Inkomsttitlar 2012

Tusental kronor

Inkomsttitel	Rubricering	Belopp
2537	Miljöskyddsavgifter	105 884
6412	Bidrag från EG:s socialfond perioden 2000-2006	60 542
2511	Expeditions- och ansökningsavgifter	21 883
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	17 357
2811	Övriga inkomster av statens verksamhet	16 602
2714	Sanktionsavgifter m.m.	3 723
	Övriga inkomster mot inkomsttitel	2 520
Summa		228 511

Källa: Länsstyrelsernas budgetunderlag 2014–2016.

Sammanlagt redovisades under 2012 inkomster på 15 inkomsttitlar. I tabell 8.11 redovisas de volymmässigt största inkomsttitlarna.

Tabell 8.12 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	-	-	22 400
Prognos 2013	328 900	334 500	-5 600
Budget 2014	320 500	329 000	-8 500

Källa: Länsstyrelsernas budgetunderlag 2014–2016.

Uppdragsverksamheten avser till största delen resurssamverkan med anledning av den länsstyrelsegemensamma it-enhet som är placerad på Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

Regeringens överväganden

Resursförstärkning till vissa länsstyrelser

Med anledning av bland annat en ansträngd ekonomisk situation hos vissa länsstyrelser tillfördes i samband med budgetpropositionen för 2012 anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* 5 000 000 kronor för 2012 och 2013. Denna satsning föreslås fortsätta fram till och med 2017.

Anslagsförändringar till följd av tidigare beslut

I samband med budgetpropositionen för 2013 aviserades en extra satsning bl.a. med anledning av koncentration av prövning av tillståndspliktig verksamhet. Anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* tillfördes 40 000 000 kronor avseende 2013, 30 000 000 kronor avseende 2014 och 15 000 000 kronor fr.o.m. 2015. Som en konsekvens av detta minskar anslaget därför 2014 med 10 000 000 kronor.

I samma proposition aviserades att ansvaret för vissa associationsrättsliga ärenden skulle flyttas till utgiftsområde 24 Näringsliv. Anslaget minskar därför 2014 med 327 000 kronor.

Slutligen aviserades i budgetpropositionen för 2013 förslaget att flytta centralmyndigheten för internationell delgivning från Regeringskansliet till Länsstyrelsen i Stockholms län. Anslaget ökar därför 2014 med ytterligare 300 000 kronor.

Tabell 8.13 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 5:1 Länsstyrelserna m.m.

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	2 467 895	2 467 895	2 467 895	2 467 895
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	68 165	102 749	147 533	206 315
Beslut	-10 167	-25 306	-50 428	-84 069
Överföring till/från andra anslag	-27	-27	-28	-28
Övrigt ³	-3 349	-3 395	-3 454	-3 531
Förslag/ beräknat anslag	2 522 517	2 541 917	2 561 519	2 586 581

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

Regeringen föreslår att 2 522 517 000 kronor anvisas under anslaget 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 2 541 917 000 kronor, 2 561 519 000 kronor respektive 2 586 581 000 kronor.

9 Demokratipolitik

9.1 Omfattning

Demokratipolitiken omfattar Valmyndighetens, Justitiekanslerns och Datainspektionens verksamhet samt tilldelningen av Svensk författningssamling (SFS). Demokratipolitiken omfattar också åtgärder för att stärka demokratin med ökade möjligheter till insyn, inflytande och deltagande, arbete för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism och samordning och utveckling av frågor om mänskliga rättigheter på nationell nivå. Området omfattar vidare stödet till politiska partier.

9.2 Utgiftsutveckling

Under 2014 beräknas anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* öka för att finansiera de två allmänna val som äger rum under 2014, dels valet till Europaparlamentet den 25 maj, dels val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige den 14 september. Därutöver beräknas anslaget öka för att finansiera åtgärder för att främja och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna på nationell nivå.

Tabell 9.1 Utgiftsutveckling inom område Demokratipolitik

Miljoner kronor

	Utfall 2012	Budget 2013 ¹	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
<i>Område Demokratipolitik</i>							
6:1 Allmänna val och demokrati	30	44	44	631	36	36	36
6:2 Justitiekanslern	33	37	37	40	40	41	42
6:3 Datainspektionen	37	43	42	44	44	45	46
6:4 Svensk författningssamling	1	1	1	1	1	1	1
6:5 Valmyndigheten	18	19	19	19	19	19	20
6:6 Stöd till politiska partier	171	171	171	171	171	171	171
Summa Område Demokratipolitik	289	314	314	906	313	314	317

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

9.3 Mål

Målet för demokratipolitiken är:

- en levande demokrati där individens möjligheter till inflytande förstärks och de mänskliga rättigheterna respekteras.

Detta mål fastställdes av riksdagen 2008 (prop. 2008/09:1 bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83).

Målet för demokratipolitiken uppfylls framför allt genom att stärka demokratin med ökade möjligheter till insyn, inflytande och deltagande, genom att värna demokratin mot våldsbejakande extremism och genom att de mänskliga rättigheterna respekteras på alla nivåer i samhället.

Redovisningen av politikområdet innefattar också resultatredovisningarna för Valmyndigheten, Justitiekanslern och Datainspektionen.

9.4 Resultatredovisning av arbetet med att stärka demokratin

Valmyndighetens mål för 2012 var att genomföra sina uppgifter med största möjliga tillförlitlighet och effektivitet.

I detta avsnitt redovisas det arbete som bedrivits av Valmyndigheten under 2012 samt de övriga åtgärder som bidragit till att stärka demokratin med ökade möjligheter till insyn, inflytande och deltagande.

9.4.1 Resultat

Valmyndighetens verksamhet

Valmyndigheten har under 2012 och 2013 arbetat med att förbereda sig inför valen 2014. Myndigheten har främst analyserat de utmaningar som följer av att val till Europaparlamentet och val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige infaller samma år med några månaders mellanrum. Därutöver har samverkan med länsstyrelserna inletts. Mycket arbete har också lagts ner på att ta till vara på erfarenheter från valen 2010.

Därutöver har myndigheten förberett sig för att kunna hantera extra val till riksdagen, kommun- och landstingsfullmäktige.

Under 2012 har kommunala folkomröstningar genomförts i kommunerna Sunne, Tyresö, Ekerö och Ljungby. Valmyndighetens

ansvar vid kommunala folkomröstningar är att tillhandahålla uppgifter för framställning av röstlängder och röstkort.

Valmyndigheten har därutöver biträtt 2011 års vallagskommitté (Ju2011:13) med underlag och har haft en förordnad expert i utredningen.

Valmyndigheten har bedrivit ett flertal utvecklingsaktiviteter med syfte att stärka myndighetens förmåga och minska sårbarheten inför valen 2014.

Val till Sametinget

Den 19 maj 2013 genomfördes val till Sametinget. Antalet röstberättigade var i 2013 års val 8327 personer, vilket är en ökning med 6,5 procent jämfört med valet 2009. Valdeltagandet var 54 procent jämfört med 59 procent 2009. Andelen röstande var jämt fördelat mellan kvinnor och män.

Ansvar för genomförandet av valet delas mellan Sametinget, Valmyndigheten och Länsstyrelsen i Norrbottens län. Valmyndigheten ansvarar bl.a. för samordning av valet, röstkort, registrering av partier och kandidater samt tryckning av valsedlar.

Valmyndighetens förberedelsearbete har under 2012 bl.a. bestått av planeringsmöten med Sametinget och Länsstyrelsen, upphandlingar av röstningsmaterial, anpassning och drift av it-stödet. Myndigheten har även tillhandahållit information till allmänheten, främst genom Valmyndighetens hemsida där också det slutliga valresultatet publicerats.

2011 års vallagsutredning

Regeringen beslutade i oktober 2011 direktiv (dir. 2011:97) till en parlamentarisk kommitté för att göra en översyn av delar av valsyste- met (Ju 2011:13).

Kommittén lämnade delbetänkandet Proportionalitet i val samt förhandsanmälan av partier och kandidater (SOU 2012:94) i januari 2013 och slutbetänkandet E-röstning och andra frågor (SOU 2013:24) i april 2013. Kommittén har bl.a. föreslagit att försök med elektronisk röstning ska genomföras som ett komplement till nuvarande system.

Kommittén har även föreslagit ett antal ändringar i regeringsformen och i vallagen för att stärka tillförlitligheten och effektiviteten i valprocessen vid förtidsröstning, mot bakgrund av erfarenheterna från de allmänna valen 2010 och omvalen 2011. Förslagen bereds i Regeringskansliet.

Tre studier om det svenska valdeltagandet

Regeringen har i oktober 2011 gett Statistiska centralbyrån (SCB) i uppdrag att utföra tre studier om det svenska valdeltagandet, valdeltagandet bland unga väljare samt om vilka som blir nominerade och valda (Ju2011/7407/D). Uppdraget redovisades vid tre olika tillfällen. Studien om det svenska valdeltagandet redovisades den 15 oktober 2012 (Ju2012/8054/D), studien om valdeltagandet bland unga väljare redovisades den 15 november 2012 (Ju2012/8055/D) och studien om vilka som blir nominerade och valda vid de allmänna valen och deras representativitet redovisades den 15 februari 2013 (Ju2013/1437/D).

Studierna visar att skillnaden mellan kvinnors och mäns valdeltagande är marginell. Under en lång tid röstade män i högre grad än kvinnor men sedan några årtionden tillbaka är förhållandet det omvända. I dag ligger kvinnors valdeltagande i riksdagsvalet en procentenhet över männens.

I studierna konstateras att mellan 1994 och 2002 sjönk valdeltagandet kraftigt i svenska val, vilket innebar ett mer ojämnt valdeltagande. Detta eftersom nedgången i valdeltagandet framför allt skedde i de grupper som redan deltog i mindre utsträckning. De senaste två allmänna valen, 2006 och 2010, har dock andelen röstande åter ökat. Ökningen har skett främst i de grupper som har en jämförelsevis liten andel röstande, som till exempel unga och utrikes födda, vilket har inneburit att valdeltagandet blivit mer jämlikt. Skillnaderna i valdeltagande mellan olika grupper är trots detta större i dag än vad de var i början av 1990-talet. Detta gäller bl.a. skillnader efter födelseland, utbildningsnivå och inkomst. Trots att valdeltagandet i och med 2006 och 2010 års allmänna val är i en stigande trend finns således fortfarande stora skillnader mellan olika befolkningsgrupper. Utrikes födda och unga deltar i lägre grad. Unga är också sämre representerade i valda församlingar och lämnar sina uppdrag i högre grad. I 2010 års allmänna val utgjorde personer under 30 år 19 procent av de röstberättigade. Bland dem som valdes in i riksdagen var bara fem procent under 30 år. Motsvarande andel i kommunfullmäktige var sju procent och i landstingsfullmäktige sex procent.

Studierna visar att under de senaste två mandatperioderna var det 16–17 procent av ledamöterna i kommunfullmäktige som valde att

lämna sina uppdrag i förtid. Avhoppet är mest vanliga bland grupper som redan är underrepresenterade bland de folkvalda. Unga, framför allt unga kvinnor, hoppar av sina uppdrag i störst utsträckning under mandatperioden. Under de senaste två mandatperioderna har 41 procent av de folkvalda kvinnorna i åldern 18–29 år valt att lämna sitt uppdrag. Motsvarande andel bland männen i samma åldersgrupp är 36 procent. I studierna konstaterar SCB att avhopp under mandatperioden främst sker av personliga skäl så som arbets- och familjeförhållanden, flytt och hälsa. Avhoppet resulterar i att den sociala representativiteten har försämrats under mandatperioden.

Seminarium om valdeltagande

I december 2012 bjöd regeringen in till ett seminarium i riksdagen om valdeltagande i de allmänna valen och väljarbeteenden i Europaparlamentsval. Vid seminariet presenterade SCB delar av analysresultaten från det ovan nämnda uppdraget. Syftet var att identifiera de viktigaste aspekterna för att möjliggöra ett högt och jämlikt valdeltagande i 2014 års val. Mot bakgrund av det låga och ojämlika valdeltagandet i Europaparlamentsvalet är det synnerligen angeläget att verka för ett högre valdeltagande i kommande val.

Studie om demokratiopinioner

Regeringen gav i december 2011 SOM-institutet (Samhälle, Opinion och Medier) vid Göteborgs universitet i uppdrag att genomföra en studie om svenska folkets uppfattning i vissa demokrati-frågor (Ju2011/8705/D). Studien bygger på en frågeserie i 2012 års nationella SOM-undersökning avseende inställningen till ett antal förslag om förändringar av demokratis spelregler. Uppdraget redovisades i juni 2013 (Ju2013/4647/D).

Studien visar att svenska folket överlag är nöjd med den svenska demokratin. Studien visar att kvinnor och män inte skiljer sig nämnvärt åt i attityder till frågorna.

Medborgardialog med stöd av it

Regeringen stödjer sedan 2006 ett projekt som är inriktat på att utveckla dialogen mellan medborgare och förtroendevalda med stöd av it (Ju2011/1793/D). Projektet bedrivs i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och syftar till att stödja kommuner och landsting i deras arbete med att stärka möjligheterna till

insyn och inflytande genom att komplettera de traditionella kanalerna för kommunikation med it-verktyg för dialog. SKL har tagit fram dialog-verktyg som har prövats i landets kommuner och landsting sedan 2010. Projektet syftar även till att öka kunskapen om nya metoder för politiskt deltagande.

Regeringen har beviljat SKL 6,1 miljoner kronor för projektet. Resultaten ska redovisas senast den 15 december 2013.

Medborgardialog i den lokala beslutsprocessen

Regeringen fattade under 2012 beslut om att fortsätta ge medel till SKL för stärkta möjligheter till inflytande och deltagande i den lokala beslutsprocessen (Ju2012/4020/D, Ju2013/3974/D). Projektet är en flerårig satsning som startades 2011. År 2013 deltar 20 kommuner, fyra landsting och en region i projektet. När projektet avslutas ska det finnas kommuner och landsting som arbetar systematiserat med medborgardialog i beslutsprocessen. Dessa kan därefter visa upp beslut där medborgardialogen har utgjort en del av underlaget.

Hittills har regeringen beviljat SKL 2,5 miljoner kronor för projektet. Resultaten ska slutredovisas senast den 1 september 2015.

Programmet Ett Europa för medborgarna

EU:s program Ett Europa för medborgarna som pågår under perioden 2007–2013, syftar till att överbrygga klyftan mellan medborgarna och EU-institutionerna, att stärka sammanhållningen mellan européer och att öka den ömsesidiga toleransen och förståelsen medborgare emellan. Målgrupper för programmet är kommuner, lokala och regionala myndigheter samt organisationer och ideella föreningar.

Regeringen har gett Ungdomsstyrelsen i uppdrag att under 2013 vara nationell kontaktpunkt för programmet. Uppdraget innebär att Ungdomsstyrelsen ska marknadsföra och främja programmet i Sverige.

EU:s medborgarinitiativ

Medborgarinitiativet ger EU-medborgare möjlighet att påverka politiken i EU genom att gå samman och uppmana Europeiska kommissionen att lägga förslag i deras intresse.

Den 1 april 2012 trädde förordningen om EU:s medborgarinitiativ i kraft (nr 211/2011 av den 16 februari 2011.)

Valmyndigheten har den 30 april 2013 återrapporterat vilka åtgärder man har vidtagit

för att fullfölja sina uppgifter som behörig myndighet för kontroll och intygande av antalet giltiga stödförklaringar som har gjorts av unionsmedborgare från Sverige (Ju2013/3480/D). Rapporten listar förutom vilka åtgärder myndigheten vidtagit under år 2012–2013, en del oklarheter som myndigheten ser vid tillämpningen av EU-förordningen.

Demokratiforskning

På regeringens uppdrag beviljar Vetenskapsrådet medel till forskning om demokrati (Ju2012/8069/D). År 2011 utlyste Vetenskapsrådet forskningsmedel för mångvetenskaplig demokratiforskning för perioden 2011–2013. Inriktningen omfattar hot mot det demokratiska samhällets grundvalar (särskilt extremism) och respons mot sådana hot, liksom frågor om medborgarnas inflytande, representation, deltagande, insyn och ansvarsutkrävande. Under 2011 beviljades medel till tre forskningsprojekt som ska bedrivas under tre år. Den vetenskapliga och ekonomiska redovisningen ska göras till Vetenskapsrådet senast i december 2015.

Ökad insyn i partiets och valkandidaters finansiering

Inom Regeringskansliet (Justitiedepartementet) har det utarbetats en promemoria om allmänhetens insyn i hur partierna finansierar sin politiska verksamhet och hur kandidaterna finansierar sina personvalskampanjer. Promemorian, Allmänhetens insyn i partiets och valkandidaters finansiering (Ds 2013:31), har remissbehandlats. Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

9.5 Resultatredovisning för arbetet med att värna demokratin

Regeringen vidtar åtgärder för att stärka medvetenheten om och värna demokratin mot våldsbejakande extremism. I december 2011 presenterade regeringen skrivelsen Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (skr. 2011/12:44). Regeringen genomför under åren 2012–2014 de åtgärder som presenterades inom handlingsplanen och arbetar utifrån de målsättningar som presenteras i denna.

9.5.1 Resultat

Förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism

I skrivelsen Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism betonar regeringen vikten av att förebygga att individer ansluter sig till våldsbejakande extremistmiljöer. Arbetet med att motverka att extremistiska rörelser får förankring är en fråga om att värna och stärka det demokratiska samhället. Ett samhälle som inte tydligt tar avstånd från våldsbejakande extremism riskerar att bli polariserat.

Ett viktigt arbete för motverka grogrunderna för våldsbejakande extremism bedrivs av organisationer inom det civila samhället. Regeringen har gett Ungdomsstyrelsen i uppdrag att fördela medel till organisationer inom det civila samhället som bedriver en verksamhet som har till syfte att förebygga att individer ansluter sig till våldsbejakande extremiströrelser och ger stöd till individer som avser att lämna sådana miljöer. Bidragen fördelas under perioden 2012–2014 i enlighet med förordning (2011:1508) om statsbidrag för verksamhet mot våldsbejakande extremism. Som en del av detta stöd beviljade Ungdomsstyrelsen under 2012 medel för grundandet av ett nationellt resurscentrum för alla typer av avhopparverksamhet.

Som ett led i arbetet med att förebygga radikaliserings genom internet och att stärka barn och unga i rollen som medvetna medieanvändare har regeringen gett Statens medieråd i uppdrag att beskriva förekomsten av antidemokratiska budskap på internet och i sociala medier som riktas till unga och som uppmanar till våld för en politisk eller ideologisk sak (Ju2011/6776/D). Studien presenterades i juni 2013 (Ju2013/4759/D). Enligt rapporten har internet en stor betydelse för organisationer, rörelser och nätverk som verkar för att sprida antidemokratiska och våldsbejakande budskap.

Därutöver har regeringen i april 2013 gett Statens medieråd i uppdrag att ta fram ett digitalt utbildningsmaterial. Det syftar till att öka ungas medie- och informationskunnighet och därigenom stärka dem mot antidemokratiska budskap på internet och i sociala medier som uppmanar till våld och hot för en politisk eller ideologisk sak (Ju2013/3289/D). Utbildningsmaterialet ska vara färdigt i juni 2014.

I syfte att inhämta en uppdaterad lägesbild om de våldsbejakande extremistmiljöerna gavs i juni 2013 en utredare i uppdrag att sammanställa en rapport om de våldsbejakande extremistmiljöer som finns i Sverige (Ju2013/4417/P).

Utredning om ett effektivare arbete för att förebygga våldsbejakande extremism

För att skapa förutsättningar för ett effektivare arbete för att förebygga våldsbejakande extremism har regeringen i maj 2012 tillsatt en särskild utredare (dir. 2012:57). Utredaren ska bl.a. ta fram utbildningsmaterial om hur våldsbejakande extremism kan förebyggas. Målgruppen för utbildningsmaterialet är framför allt yrkesverksamma som kommer i kontakt med personer som är i riskzonen för att ansluta sig till extremiströrelser eller som är aktiva inom sådana. En redogörelse för arbetet med utbildningsmaterialet presenterades i en delrapport som utredaren överlämnade till regeringen i juni 2013 (Ju2013/5044/D).

Utredaren ska även främja samverkan och kunskapsutbyte mellan kommuner, myndigheter och organisationer inom det civila samhället liksom verka för att det förebyggande arbetet breddas för att kunna bemöta olika typer av extremism. Vidare ska utredaren lämna förslag till hur det förebyggande arbetet kan utvecklas i framtiden. Uppdraget ska slutredovisas senast den 13 december 2013.

Internationell samverkan

Utvecklingen av den våldsbejakande extremismen kan inte enbart betraktas ur ett nationellt perspektiv. Ett framgångsrikt förebyggande arbete förutsätter ett internationellt samarbete och kunskapsutbyte.

Regeringen har under 2012 gett Försvarshögskolan i uppdrag att genomföra en studie om hur länder i Sveriges närområde arbetar med att förebygga våldsbejakande extremism i tredje land (Ju2011/8862/D).

Studien överlämnades till regeringen i april 2013 och belyser exempel från relevanta EU-länder på hur förebyggande arbete kan bedrivas, med fokus på åtgärder som syftar till att förhindra att individer ansluter sig till väpnade extremistgrupper i konfliktzoner.

Inom ramen för Europeiska kommissionens program ”Prevention and Fight Against Crime” har samverkan inletts med den brittiska tanke-smedjan Institute for Strategic Dialogue för att identifiera, samla och sprida framgångsrika

metoder för att förebygga våldsbejakande högerextremism. Inom ramen för projektet kommer ett europeiskt nätverk för kunskaps- och erfarenhetsutbyte etableras. Projektet inleddes i juli 2012 och kommer att pågå till 2014.

Därutöver verkar regeringen för att fördjupa det internationella kunskapsutbytet genom deltagande vid internationella konferenser och i europeiska nätverk för samarbete kring det förebyggande arbetet.

Åtgärder för att stärka de demokratiska värderingarna

Regeringen anser att det är viktigt att kontinuerligt och på alla nivåer verka för att stärka demokratins grundläggande värderingar. Det civila samhället har en särskilt betydelsefull roll när det gäller att sprida kunskap och medvetenhet om demokratins funktionssätt, liksom att vara en arena för demokratisk debatt och dialog. Regeringen har gett Ungdomsstyrelsen i uppdrag att i enlighet med statsbidragsförordningen om demokratifrämjande verksamhet (2011:1509) fördela ett stöd till organisationer inom det civila samhället. Bidraget fördelas för att stödja verksamhet som syftar till att förebygga att ett antidemokratiskt beteende utvecklas och till demokrati- och ledarskapsutbildning för personer som är eller kan vara förebilder på lokal nivå.

År 2011 gav regeringen Forum för levande historia i uppdrag att utveckla metoder och arbetsmaterial för att stärka ungdomars demokratiska värderingar och att förebygga att unga utvecklar ett antidemokratiskt agerande (IJ2010/2203/DEM). Under 2012 har regeringen gett ett uppföljande uppdrag till Forum för levande historia att sprida metoderna och arbetsmaterialet till skolor och andra aktörer som genomför demokratifrämjande verksamhet (Ju2011/8862/D). Detta uppdrag redovisades den 10 december 2012 i rapporten Uppdrag Demokrati – ett demokratistärkande metodmaterial för undervisning i svenska skolor.

År 2013 har regeringen gett ett uppdrag till Forum för levande historia att genomföra insatser för att stärka ungas demokratiska värderingar genom att belysa demokratins historia, utveckling och betydelse utifrån ett europeiskt sammanhang (Ju2012/8068/D). Uppdraget är en utveckling av de tidigare uppdragen och innebär att Forum för levande historia ska ta fram ett digitalt metodmaterial för

användning inom grund- och gymnasieskolan. Materialet ska utgå ifrån vittnesmål från Förintelsen, kommunismens brott och andra brott mot mänskligheten i syfte att stärka den demokratiska medvetenheten hos unga.

Regeringen har även uppmärksammat trossamfundens betydelse i att utveckla och upprätthålla demokratin (Ju2012/8068/D). Nämnden för statligt stöd till trossamfund har fått i uppdrag att föra en dialog med trossamfundet med syfte att stimulera arbetet med demokrati och demokratiska värderingar. En delredovisning ska överlämnas till regeringen den 3 december 2013.

Hot och våld mot förtroendevalda

En viktig del i arbetet för att värna demokratin är att förebygga hot och våld mot förtroendevalda. Regeringen har därför gett Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att genomföra en kartläggning av omfattningen av hot och våld mot förtroendevalda (Ju2011/8862/D). Kartläggningen, som presenterades i december 2012 (Brå 2012:14), visar att hot och våld mot förtroendevalda är ett högst reellt demokratiskt problem. Av de förtroendevalda uppgav 16 procent att de någon gång under 2011 blivit utsatta för hot, våld eller olika former av trakasserier i samband med sitt uppdrag som politiker. Den vanligaste konsekvensen var att den förtroendevalde undvek att engagera sig eller uttala sig i en specifik fråga.

I rapporten konstaterar Brå också att det finns brister i informationen om brott mot förtroendevalda. Knappt 23 procent av de förtroendevalda uppgav att de fått någon information om detta under år 2011, t.ex. från det egna politiska partiet.

Det finns behov av mer kunskap om utvecklingen av hot och våld mot förtroendevalda. Regeringen avser därför att följa frågan och har gett Brå ett uppdrag att under 2013 genomföra en förnyad kartläggning (Ju2012/8491/KRIM).

För att komma tillrätta med bristerna i informationen om hot och våld mot förtroendevalda har regeringen beslutat att stödja SKL i att ta fram en exempelsamling om hot och våld mot förtroendevalda (Ju2013/3888/D). Syftet med exempelsamlingen är att öka de förtroendevaldas kunskap om förebyggande och uppföljande åtgärder samt ge stöd till kommuner, landsting

och andra som vill stärka och effektivisera sitt arbete mot hot och våld mot förtroendevalda.

9.5.2 Analys och slutsatser

Stärka demokratin med insyn, inflytande och deltagande

2011 års vallagskommitté har lämnat förslag som syftar till att skapa ytterligare förutsättningar för att val ska kunna genomföras effektivt och rättssäkert framöver. För att kunna genomföra insatser som bidrar till ett högt och jämlikt valdeltagande har regeringen inhämtat kunskap om det svenska valdeltagandet genom uppdrag till SCB. Underlaget kommer ligga till grund för de valdeltagandeinsatser som regeringen föreslår inför valåret 2014.

Mångvetenskaplig demokratiforskning bidrar på lång sikt till att skapa kunskapsunderlag för utvecklingen av politikområdet.

Genom regeringens stöd till den demokratiska utvecklingen i kommuner och landsting skapas förutsättningar för ökade möjligheter till inflytande i beslutsprocessen på alla nivåer i samhället.

Valmyndigheten

Valmyndigheten har gjort korrekta prioriteringar i arbetet med att genomföra sina uppgifter med största möjliga tillförlitlighet och effektivitet. Myndigheten har prioriterat arbete med förberedelser inför val till Europaparlamentet och allmänna val 2014 samt inför val till Sametinget 2013, vilket bedöms vara rimligt utifrån verksamhetens mål.

Värna demokratin mot våldsbejakande extremism

För att demokratin ska förbli uthållig och utvecklas i framtiden måste demokratins grundläggande värderingar stärkas på alla nivåer i samhället. Genom regeringens handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (skr. 2011/12:44) stärks medvetenheten om demokratin och kunskapen om våldsbejakande extremism ökar. Genom det helhetsgrepp som handlingsplanen tar främjas och stärks samverkan mellan nyckelaktörer inom det förebyggande arbetet på lokalt, nationellt och internationellt plan.

9.6 Resultatredovisning för mänskliga rättigheter

Sverige har anslutit sig till internationella överenskommelser om mänskliga rättigheter. Det innebär att regeringen har förbundit sig att säkerställa att dessa folkrättsliga åtaganden följs och får genomslag i lagstiftning och andra offentliga åtaganden.

I detta avsnitt redovisas resultaten av de insatser som regeringen vidtagit för att stärka arbetet med de mänskliga rättigheterna i Sverige, regeringens arbete för grundläggande rättigheter inom EU samt internationella organs granskning av och Sveriges rapportering om mänskliga rättigheter. Regeringens insatser för att stärka barnets rättigheter redovisas under barnrättspolitiken, utg.omr. 9.

9.6.1 Resultat

Arbetet med mänskliga rättigheter i Sverige

För att Sverige ska uppfylla de mål som är fastställda av regering och riksdag behövs ett systematiskt arbete. Regeringen har därför arbetat vidare med att ta fram en strategi för de mänskliga rättigheterna i Sverige. I arbetet med strategin beaktas de förslag som lämnats i betänkandena Ny struktur för skydd av mänskliga rättigheter (SOU 2010:70) och Samlat, genomtänkt och uthålligt? En utvärdering av regeringens nationella handlingsplan för mänskliga rättigheter 2006–2009 (SOU 2011:29). Arbetet bygger också på vad som framkommit i kartläggningen och samrådsprocessen av situationen för de mänskliga rättigheterna i Sverige som genomförts under 2011 och våren 2012.

I syfte att diskutera praktiska frågor som kan uppstå gällande religionsfriheten inom utbildningsväsendet och för att på så sätt öka kunskapen och förståelsen kring dessa frågor, bjöd regeringen under våren 2013 in till ett samtal på temat religionsfriheten och utbildningsväsendet. Ett hundratal personer deltog. I juni hölls ett liknande möte på temat religionsfrihet och arbetslivet. Vid det mötet deltog ca 80 personer. Vid båda mötena belystes goda exempel på hur religionsfriheten kan vara förenlig med arbetslivet respektive utbildningsväsendet. Samtalen väckte stort intresse och deltagarna uppskattade initiativet.

Regeringens webbplats om mänskliga rättigheter www.manskligarattigheter.se, som inrättades 2002, är ett viktigt verktyg i regeringens arbete med att informera om mänskliga rättigheter. Under 2012 och 2013 har arbetet varit fokuserat på att ge webbplatsen en struktur anpassad till dess funktion som fakta- och dokumentbank. Webbplatsen har också kompletterats med bl.a. svenska sammanfattningar av svenska enskilda klagomål till FN:s kommittéer för mänskliga rättigheter och samtliga Europadomstolens domar i mål mot Sverige. Under 2012 hade webbplatsen i genomsnitt cirka 27 000 besök i månaden, vilket är något lägre än föregående år.

Arbetet för grundläggande rättigheter inom EU

I och med Lissabonfördragets ikraftträdande blev EU:s stadga om grundläggande rättigheter juridiskt bindande. Det innebär att stadgan ska respekteras och tillämpas av alla EU:s organ i all EU:s verksamhet och av medlemsstaterna när de tillämpar EU-rätten.

Efter ikraftträdandet av Lissabonfördraget följer av artikel 6.2 EU-fördraget att EU ska ansluta sig till Europakonventionen. Rådet beslutade i juni 2010 mandat för kommissionen att – i samråd med medlemsstaterna – förhandla med Europarådet om anslutningen. Förhandlingarna inleddes i juli 2010 och har pågått sedan dess. Sveriges övergripande målsättning är att anslutningen av EU till Europakonventionen ska ske så snart som möjligt och att den ska bidra till att stärka såväl den enskildes ställning som Europakonventionen och Europadomstolen. Anslutningen kommer dels att ge ett överskådligt och enhetligt skydd för de grundläggande fri- och rättigheterna i medlemsstaterna och i EU, dels garantera att EU:s verksamhet ställs under extern kontroll. Rådslutsatser om grundläggande rättigheter och rättsstatsprincipen antogs vid rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF) i juni. I rådslutsatserna uppmanas kommissionen att föra debatten framåt om det eventuella behovet av och formerna för en samarbetsbaserad och systematisk metod för efterlevnaden av grundläggande rättigheter. Viktiga utgångspunkter är bl.a. att utnyttja redan befintliga mekanismer och att överväga alla tänkbara modeller.

EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA) startade sin verksamhet den 1 mars 2007 och har bl.a. till uppgift att ge unionen och dess

medlemsstaters berörda institutioner och organ, stöd och sakkunskap i frågor om grundläggande rättigheter. FRA ska genomföra sina uppgifter inom de temaområden som anges i ett flerårigt ramprogram, vilket ska antas av rådet på förslag från kommissionen och efter godkännande av Europaparlamentet. Våren 2013 fattades beslut om ett nytt ramprogram. Regeringens linje i förhandlingarna har varit att integrering av romer bör omfattas av ramprogrammet samt att det efter Lissabonfördragets ikraftträdande även är naturligt att inkludera polisiärt och straffrättsligt samarbete i byråns mandat. Förhandlingarna har resulterat i att det i det nya ramprogrammet finns ett tillägg för områdena integration av romer och rättsligt samarbete. I övrigt är ramprogrammets temaområden i stort sett desamma som i tidigare ramprogram.

Internationella organs granskning och Sveriges rapportering av mänskliga rättigheter

En viktig del av arbetet med att skydda och främja mänskliga rättigheter är den svenska rapporteringen till internationella organ som övervakar hur staterna efterlever sina internationella åtaganden på området, liksom de synpunkter och rekommendationer som Sverige tar emot från dessa organ.

Regeringen har under 2012 lämnat sin rapport om efterlevnaden av konventionen om avskaffande av rasdiskriminering (CERD) till rasdiskrimineringskommittén. Regeringen har också förhört av kommittén i augusti 2013.

I mars 2013 lämnade regeringen en rapport om efterlevnaden av konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling (CAT) och i juli 2013 om konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR).

Vidare har regeringen rapporterat till Europarådet om genomförandet av Europarådets rekommendation om åtgärder för att motverka diskriminering som har samband med sexuell läggning eller könsidentitet samt tagit fram rapporten för den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Dessa delar redovisas närmare i utg.omr. 13 avsnitt 4 Diskriminering respektive utg.omr. 1 avsnitt 10 Nationella minoriteter. Regeringen har också avrapporterat genomförandet av den (reviderade) europeiska sociala stadgan till Europarådet.

Under 2012 meddelade Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna (Europa-domstolen) 15 domar i mål mot Sverige.

Den särskilde utredare som har utvärderat regeringens andra handlingsplan för mänskliga rättigheter har i sitt betänkande (SOU 2011:29) rekommenderat att arbetet med de synpunkter och rekommendationer som Sverige får från internationella organ bör förtydligas. Betänkandet bereds inom ramen för arbetet med att ta fram en strategi för mänskliga rättigheter i Sverige.

9.6.2 Analys och slutsatser

De samråd som genomförts i syfte att samla in synpunkter och förslag inför utarbetandet av regeringens strategi för mänskliga rättigheter har väckt stort intresse och ett flertal aktörer har deltagit med både muntliga och skriftliga synpunkter. Regeringen anser att det är värdefullt att skapa delaktighet och engagemang i frågor om mänskliga rättigheter. Ett antal av de aktörer som deltagit i dessa samråd har dock framfört att det behövs en bättre kontinuitet i den framtida dialogen. Regeringen avser att i den strategi som kommer att överlämnas till riksdagen även behandla frågor om samråd och dialog. Det finns bl.a. behov av närmare dialog och samverkan med kommuner och landsting. Det har också varit tydligt under samrådsprocessen, liksom i det stora antal remissvar om förslagen i slutbetänkandet från Delegationen för mänskliga rättigheter i Sverige (SOU 2010:70), att intresset för frågor om mänskliga rättigheter har växt och fördjupats sedan arbetet med nationella handlingsplaner för mänskliga rättigheter påbörjades vid millennieskiftet. För att full respekt för de mänskliga rättigheterna i Sverige ska kunna uppnås krävs ett fortsatt systematiskt arbete, främst inom den offentliga förvaltningen. Från internationellt håll, bl.a. från Europarådets sida, betonas allt tydligare att det är på nationell nivå som det viktiga arbetet med implementering av mänskliga rättigheter sker. Staterna har ett stort ansvar för att lösa brister i skyddet av mänskliga rättigheter på hemmaplan för att på så sätt undvika att nationella problem behöver hänskjutas till internationella organ.

Det faktum att EU:s stadga för grundläggande rättigheter har blivit rättsligt bindande har också tydliggjort skyldigheten för EU:s institutioner

och för dess medlemsstater att respektera de grundläggande rättigheterna när de tillämpar unionsrätten. Europeiska kommissionens arbete med s.k. rättighetskonsekvensanalyser och med årliga rapporter om tillämpningen av stadgan för grundläggande rättigheter innebär en början på ett långsiktigt arbete med att tydligare integrera och lyfta fram rättighetsfrågorna i EU:s lagstiftningsprocesser och övriga beslutsföranden, liksom i medlemsländerna.

Demokratin, folkrätten och de mänskliga rättigheterna utgör också hörnstenar i svensk utrikespolitik. Sverige har därför mycket aktivt arbetat med genomförandet av EU:s strategiska ramverk för mänskliga rättigheter och demokrati som antogs av rådet i juli 2012. Ramverket tar sikte på EU:s externa relationer och anger drygt 90 åtgärder som ska genomföras av medlemsstaterna men också rådet, EEAS och kommissionen före utgången av 2014.

På global nivå sker inom ramen för FN:s råd för mänskliga rättigheter en periodisk granskning av medlemsstaterna. Sverige presenterade en halvtidsrapport hösten 2012 om genomförandet av de rekommendationer Sverige mottog och accepterade i första granskningscykeln 2010. Arbetet med genomförandet fortskrider och nästa granskning följer 2015.

9.7 Resultatredovisning för Justitiekanslern och Datainspektionen

9.7.1 Mål för Justitiekanslern och Datainspektionen

Justitiekanslern hade under 2012 som mål att vaka över tryck- och yttrandefriheten samt värna integriteten och rättssäkerheten i den offentliga verksamheten. Myndigheten ska med hög kvalitet och effektivitet bevaka statens rätt. Justitiekanslern ska medverka till att rättstillämpningen är effektiv och av hög kvalitet.

Datainspektionen hade under 2012 som mål att upptäcka och förebygga hot mot den personliga integriteten. Verksamheten ska främst inriktas på områden som bedöms vara särskilt känsliga ur ett integritetsperspektiv, nya företeelser och användningsområden av teknik samt områden där risken för missbruk eller felaktig användning bedöms vara särskilt stor.

En samlad resultatbedömning görs för Justitiekanslern respektive Datainspektionen utifrån hur väl de har uppfyllt de uppgifter som åligger dem.

9.7.2 Resultat

Justitiekanslerns verksamhet

Antalet inkomna ärenden ökade med 3 procent under 2012 jämfört med 2011 till drygt 8 900 ärenden. Antalet avgjorda ärenden ökade med 5 procent, till drygt 8 900. Justitiekanslern avgjorde därmed i stort sett lika många ärenden som kom in under året. Antalet ärenden i balans låg i princip kvar på samma nivå som föregående år och uppgick vid årets slut till cirka 1 700 ärenden. Däremot har antalet ärenden i balans äldre än ett år minskat kraftigt. Den genomsnittliga handläggningstiden minskade under 2012 till 78 dagar jämfört med 80 dagar 2011.

Antalet inkomna tillsynsärenden minskade med cirka 60 ärenden jämfört med 2011. Justitiekanslerns tillsynsverksamhet har främst bedrivits genom klagomålshantering och genomgång av myndigheternas ärendeförteckningar. Under 2012 återupptog myndigheten sin inspektionsverksamhet.

Arbetet med att värna tryck- och yttrandefriheten har främst skett genom att pröva inkomna anmälningar om brott mot tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Liksom tidigare år har en stor del av anmälningarna under 2012 avsett publiceringar som inte omfattas av grundlagsskydd. Det gäller ofta uttalanden på hemsidor och bloggar där webbplatsen inte omfattats av den så kallade databasregeln i 1 kap. 9 § YGL. Ärendena ska då hanteras av allmän åklagare och inte av Justitiekanslern. Många av de publiceringar som omfattas av grundlagsskydd har avsett anmälningar om förtal, där allmänt åtal mycket sällan anses påkallat.

Under 2012 inkom 2 840 skadeståndsärenden till Justitiekanslern vilket är nästan 100 fler än 2011. Närmare 70 procent av de inkomna ärendena avsåg ersättningsanspråk enligt lagen (1998:714) om ersättning vid frihetsberövanden och andra tvångsåtgärder. Myndigheten avgjorde drygt 1 800 sådana ärenden under 2012. Ersättning beviljades i drygt 90 procent av fallen.

Antalet inkomna ärenden rörande integritetsfrågor minskade under 2012 och uppgick till cirka 1 400 ärenden. I likhet med föregående år ökade antalet ärenden om rättshjälp. Under 2012 inkom cirka 2 770 sådana ärenden, vilket är en ökning med 13 procent jämfört med 2011. Justitiekanslern har under året överklagat beslut i närmare 50 rättshjälpsärenden.

Datainspektionens verksamhet

Datainspektionen har under året arbetat för att säkra individens rätt till integritet genom sin tillsyn över behandlingen av personuppgifter samt tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet.

Tillsyn över behandlingen av personuppgifter

Under 2012 lade Datainspektionen knappt 88 procent av sina resurser på området tillsyn över behandlingen av personuppgifter. Arbetet utgjordes bl.a. av inspektioner, informationsinsatser och samverkan med andra myndigheter. Myndigheten har riktat in verksamheten mot känsliga områden, nya företeelser samt områden där risken för integritetskränkning är särskilt stor. Exempel på områden som har varit föremål för tillsynen är rättsväsendets informationsförsörjning, hälso- och sjukvården, kompetens- och karriär databaser och bankers användning av mobilappar.

Tillsynen har omfattat kommuner, statliga myndigheter samt privata företag. Inspektionerna utformas som skrivbordsinspektioner där tillsyn sker med utgångspunkt i underlag som inkommit till myndigheten, fältinspektioner och enkätinspektioner. Antalet inledda tillsynsärenden uppgick till 199 vilket är en minskning med 19 procent i jämförelse med 2011. Antalet avslutade ärenden uppgick till 267, vilket är en ökning med 73 procent jämfört 2011. Minskningen av antalet inledda ärenden samt ökningen av antalet avslutade ärenden beror på att myndigheten under 2011 inledde ett stort antal tillsynsärenden som avslutades under 2012. Under 2012 minskade ärendebalanserna.

Datainspektionens arbete att värna den personliga integriteten i samband med utvecklingen av e-förvaltning inom stat, kommun och landsting har fortsatt under året. Arbetet bestod i inspektioner, remissyttranden och samverkan.

Datainspektionen har 2012 liksom under tidigare år bedrivit en aktiv informationsverksamhet i syfte att synliggöra integritets-

frågorna i samhället. Under 2012 har antalet artiklar i media ökat. Kontakterna med allmänheten har också ökat, både genom besök på myndighetens hemsida men också genom förfrågningar per telefon och per mejl.

I likhet med tidigare år har myndigheten fortsatt arrangerat utbildningar för personuppgiftsombud, genomfört informationsinsatser vid seminarier och konferenser samt besvarat frågor genom myndighetens upplysningstjänst. Därutöver har Datainspektionen utgjort en viktig remissinstans.

Datainspektionen har bedrivit en aktiv samverkan med andra myndigheter och organisationer. Under året har samverkan skett med bl.a. Post- och Telestyrelsen, Rikspolisstyrelsen, Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden, Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamhet, Arbetsförmedlingen och Skatteverket. Samverkan har skett i syfte att åstadkomma samsyn i integritetsfrågor, att utbyta information om handläggning av ärenden och att klargöra gränser mellan myndigheternas tillsynsansvar. Datainspektionen bedriver en aktiv internationell samverkan. Bl.a. medverkar myndigheten i EU:s tillsyn över och utveckling av dataskyddsdirektivet med syfte att direktivet ska tillämpas enhetligt i medlemsstaterna. Myndigheten deltar därutöver bl.a. i tillsynen över den centrala stödfunktionen i Schengens informationssystem (SIS) samt den EU-gemensamma tillsynsmyndigheten för Europol (Joint Supervisory Body of Europol, JSB).

Tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet

Under 2012 lade Datainspektionen drygt 12 procent av sina resurser på tillsyn och tillståndsgivning inom kreditupplysnings- och inkassoverksamhet. Under året påbörjade Datainspektionen fem tillsynsärenden enligt kreditupplysningslagen och avslutade 13 ärenden. Tillsynsverksamheten på kreditupplysningsområdet har under 2012 bl.a. inriktats på att upprätthålla de förelägganden som Datainspektionen meddelade kreditupplysningsföretag under 2011.

Vad gäller Datainspektionens arbete med tillsyn och tillstånd enligt inkassolagen har antalet tillsynsärenden ökat från 66 till 80. Antalet avslutade ärenden ökade från 66 till 86.

9.7.3 Analys och slutsatser

Justitiekanslern

Regeringen bedömer att Justitiekanslern har uppfyllt de mål och uppgifter som regeringen har satt upp för verksamheten. Det är positivt att antalet avgjorda ärenden ökat och att myndighetens handläggningstider har minskat för merparten av ärendetyperna. Myndigheten bör även fortsättningsvis bedriva utvecklingsarbete för att ytterligare förbättra kvaliteten och effektiviteten i verksamheten.

Datainspektionen

Regeringen bedömer att Datainspektionen har uppfyllt de mål och uppgifter som regeringen har satt upp för verksamheten. Med utgångspunkt i ett omfattande uppdrag och ett föränderligt och växande arbetsfält har Datainspektionen gjort väl avvägda prioriteringar i sin verksamhet under året.

9.8 Politikens inriktning

9.8.1 Demokrati

Regeringen kommer att fortsätta verka för att individens rättigheter och möjligheter till inflytande stärks och värnas. Arbetet med att förverkliga målet för demokratipolitiken inriktas mot följande fem utgångspunkter:

- Ett högt och mer jämlikt valdeltagande.
- Ett breddat och jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna.
- Stärkta möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen.
- En ökad demokratisk medvetenhet.
- Värna demokratin mot våldsbejakande extremism.

Regeringen avser att under 2013 återkomma till riksdagen med en skrivelse för att redovisa de åtgärder som genomförts inom demokratipolitiken och vilka utmaningar som politiken ska fokusera på under resten av mandatperioden. I skrivelsen ska även de åtgärder som regeringen avser genomföra inför de allmänna valen 2014 presenteras.

Ett högt och mer jämlikt valdeltagande

Regeringen avser att verka för ett högt och mer jämlikt valdeltagande.

Supervalåret 2014

Under 2014 kommer val till Europaparlamentet äga rum den 25 maj och val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige den 14 september. Det är första gången dessa två val infaller samma år, vilket ställer stora krav på valadministrationen. Valmyndighetens arbete under 2013 och 2014 inriktas således på de kommande valen.

Insatser för ökat valdeltagande

I de senaste två allmänna valen i Sverige och i det senaste svenska Europaparlamentsvalet ökade det totala valdeltagandet. Ökningen var särskilt påtaglig i väljargrupper som traditionellt deltar i mindre utsträckning som till exempel unga och utrikes födda. Samtidigt finns det fortfarande betydande skillnader i valdeltagande mellan olika grupper. I vissa geografiska områden, såsom stadsdelar med ett stort utanförskap, är valdeltagandet särskilt lågt. Skillnaderna mellan de valdistrikt som har högst och lägst valdeltagande var t.ex. i 2010 års val till kommunalfullmäktige 58 procentenheter i Stockholm, 49 procentenheter i Malmö och 48 procentenheter i Göteborg.

Sedan Sverige blev medlem i EU har fyra Europaparlamentsval genomförts. Valdeltagandet har i samtliga val varit runt 40 procentenheter lägre än valdeltagandet i de nationella valen. Mot denna bakgrund finns det särskilt stort behov av insatser för ökat valdeltagande i samband med Europaparlamentsvalet 2014.

Regeringen har under 2013 gett Ungdomsstyrelsen i uppdrag att genomföra förberedelser av skolval 2014 (Ju2013/5251/D) och avser att under 2014 avsätta medel till Ungdomsstyrelsen för att genomföra skolval inför Europaparlamentsvalet respektive riksdagsvalet. Skolval ger elever en konkret upplevelse av röstningsförfarandet samt är ett tillfälle för skolorna att diskutera frågor om det demokratiska systemet och demokratins principer. Utvärderingar av tidigare skolval är positiva. Skolval kan påverka ungas benägenhet att rösta i framtiden.

Regeringen kommer 2014 avsätta medel till Ungdomsstyrelsen för att fördela medel till organisationer inom det civila samhället och kommuner som genomför verksamhet i syfte att

öka valdeltagandet. Verksamheten ska i första hand inriktas på unga och utrikes födda och genomföras i områden med lågt valdeltagande i syfte att nå ett mer jämlikt deltagande. Ungdomsstyrelsen har under 2013 fått i uppdrag att genomföra förberedelser av fördelning av stödet (Ju2013/5250/D).

Regeringen avser också att ge Nämnden för statens stöd till trossamfund ett uppdrag att stimulera trossamfundens arbete med informationsinsatser inför de allmänna valen 2014. Uppdraget innebär att informera om rösträttens betydelse och det praktiska röstningsförfarandet. Det syftar till att öka valdeltagandet i grupper som traditionellt röstar i betydligt lägre utsträckning.

Regeringen avser också att fördela medel till riksdagspartierna och partierna representerade i Europaparlamentet för särskilda informationsinsatser inför de allmänna valen. Med medlen ges partierna ökade möjligheter att nå ut till väljarna och då särskilt till grupper där valdeltagandet traditionellt sett är lägre.

Sedan 2009 pågår ett förvaltningspartnerskap mellan regeringen, Europaparlamentet och Europeiska kommissionen. Syftet är att öka kunskapen om och engagemanget för EU-frågor. Under 2013 och 2014 är ungas engagemang för och deltagande i Europaparlamentsvalet 2014 särskilt prioriterat inom ramen för förvaltningspartnerskapet. Regeringen avsätter särskilda medel för detta inom ramen för anslaget 9.1 *Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information* under utg.omr. 1.

Tillgängligheten till vallokaler och röstningsmottagningsställen

Utredningen 2011 års vallagskommitté föreslår att nuvarande möjlighet till dispens för kommuner att använda en lokal för röstningsmottagning som inte uppfyller kraven på tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning tas bort. Förslaget bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Regeringen avser att under valen 2014 genomföra en kartläggning av tillgängligheten till vallokaler och röstningsmottagningsställen.

Ett breddat och mer jämlikt deltagande i de folkvalda församlingarna

Regeringen kommer att verka för att engagemanget och delaktigheten inom ramen för det representativa styrelseskicket främjas.

Förtroendevalda

Regeringen avser att inleda ett arbete för att förbättra den sociala representativiteten inom de folkvalda politiska församlingarna. De senaste 20 åren har antalet medlemmar i de politiska partierna halverats. Underrepresentationen av unga och utrikes födda förtroendevalda är dessutom betydande. Regeringen kommer därför att verka för att främja engagemanget bland framför allt unga och utrikes födda och för att motverka att förtroendevalda hoppar av i förtid.

I betänkandet Vital kommunal demokrati (SOU 2012:30) har en parlamentarisk kommitté föreslagit att kommunallagen ska ändras så att det blir möjligt för förtroendevalda att fatta beslut på distans i kommun- och landstingsnämnder. Regeringen avser att lämna en proposition till Riksdagen med förslag till ändringar i kommunallagen (1991:900). Regeringen avser att arbeta vidare med frågorna.

2011 års vallagskommitté föreslår ändringar i valsyste­met som bl.a. syftar till att från och med 2018 säkerställa proportionaliteten i val och öka väljarnas möjlighet att ta ställning till partivalet genom krav på förhandsanmälan av partier för deltagande i val. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Hot och våld mot förtroendevalda

Att förebygga och motverka hot och våld mot förtroendevalda är ett fortsatt prioriterat område. Brottsförebyggande rådet har under 2012 och 2013 kartlagt omfattningen av hot och våld mot förtroendevalda. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har beviljats medel för en exempelsamling om hot och våld mot förtroendevalda. Dessa kunskapsunderlag kommer att utgöra grunden för det fortsatta arbetet.

Stärkta möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet mellan valen

Regeringen avser att verka för att stärka och utveckla individens möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet i de politiska beslutsprocesser som utformar samhället och som har beröring på den egna vardagen.

Fördjupade möjligheter till medborgarinflytande i beslutsprocessen

För att fördjupa individens möjligheter till inflytande, insyn och delaktighet avser regeringen fortsätta arbeta för stärkta möjlig-

heter till deltagande i den lokala beslutsprocessen.

Regeringen anser att medborgardialogen som ett forum för inflytande bör utvecklas och fördjupas. Regeringen har därför för avsikt att fortsätta stödja det arbete som bedrivs av SKL för att utveckla medborgardialog som en del av beslutsprocessen på kommunal nivå.

Att verka för att unga kan utöva inflytande och delta i de beslutsprocesser som berör dem är betydelsefullt för demokratins uthållighet och för den sociala sammanhållningen i samhället.

Regeringen kommer att tillsätta en utredning i syfte att se över individens möjligheter till deltagande och inflytande i politiska beslutsprocesser och att utvärdera befintliga former för direkt- och deltagardemokrati. Utredningen ska bl.a. belysa frågor om deltagande och inflytande bland unga och andra väljargrupper med lågt valdeltagande.

EU och demokrati

Regeringen inledde under 2013 ett utvecklingsarbete vad gäller nationella aspekter på EU och demokratifrågorna. EU påverkar de politiska beslutsprocesserna på nationell, regional och lokal nivå. Kunskap om EU och dess institutioner är avgörande för individens möjligheter till inflytande över de politiska processer som berör den egna vardagen.

Regeringen avser att arbeta för att minska avståndet mellan medborgarna och EU och stimulera debatten om hur medborgarnas insyn, inflytande och delaktighet i EU:s beslutsprocesser kan fördjupas.

Programmet Ett Europa för medborgarna 2014–2020

Europeiska kommissionen presenterade i december 2011 ett förslag om inrättande av programmet Ett Europa för medborgarna 2014–2020. Programmets övergripande syfte är att öka kunskapen om EU och främja medborgar-engagemang. Programmet bygger på det nuvarande programmet Ett Europa för medborgarna (2007–2013). Regeringen anser att det är positivt att kommissionen lämnat förslag som syftar till att uppmuntra medborgarnas demokratiska delaktighet och att öka kunskapen om EU. Programmet inleds i januari 2014 och regeringen avser ge Ungdomsstyrelsen i uppdrag att även fortsättningsvis administrera programmet.

*Medborgarinitiativet – ett verktyg för stärkt**demokrati och medborgarinflytande på EU-nivå*

Sedan den 1 april 2012 kan EU-medborgare begära att Europeiska kommissionen ska lägga fram ett förslag i deras intresse. Regeringen ser denna nya möjlighet för EU-medborgare att påverka den politiska dagordningen som ett verktyg för stärkt demokrati och medborgarinflytande.

EU ska enligt förordningen om medborgarinitiativet (nr 211/2011) genomföra en översyn av tillämpningen av medborgarinitiativet senast april 2015. Inför utvärderingen avser regeringen att bjuda in berörda myndigheter och organisationer inom det civila samhället till ett samråd om medborgarinitiativets effekt för ett stärkt medborgarinflytande inom EU.

En ökad demokratisk medvetenhet

Regeringen avser att genomföra insatser för att stärka medvetenheten om demokratis grundläggande principer i samhället och tilltron till det demokratiska systemet.

Åtgärder för att stärka de demokratiska värderingarna

Medvetenhet om demokratis grundläggande principer och kunskap om demokratis spelregler är en förutsättning för ett fungerande demokratiskt styrelseskick. Regeringen genomför flera åtgärder för att stärka den demokratiska medvetenheten i samhället. En särskild målgrupp för arbetet är unga.

Regeringen avser att under 2014 ge Ungdomsstyrelsen ett fortsatt uppdrag att fördela medel till organisationer inom det civila samhället för verksamhet som stärker ungas demokratiska värderingar.

Regeringen avser även att under 2014 ge Forum för levande historia i uppdrag att vidareutveckla deras arbete för att stärka ungas demokratiska värderingar. Detta ska omfatta det digitala metodmaterial för användning inom grund- och gymnasieskolan som myndigheten fått i uppdrag att utveckla.

Nämnden för statligt stöd till trossamfund har fått i uppdrag att utvidga dialogen med trossamfundet i syfte att ytterligare stimulera arbetet med demokrati och demokratiska värderingar och motverka antidemokratiska yttringar i samhället. Regeringen kommer fortsatt verka för att stimulera och utveckla trossamfundens demokratiarbete.

Regeringen avser vidare att genomföra insatser för att öka medvetenheten hos unga kring EU, dess historia och dess grundläggande värden att värna frihet, demokrati och mänskliga rättigheter.

Värna demokratin mot våldsbejakande extremism

Regeringen avser att verka för att förebygga att individer lockas till våldsbejakande extremism och att motverka att antidemokratiska miljöer får förankring och breder ut sig i samhället.

Handlingsplanen för att värna demokrati mot våldsbejakande extremism

Regeringen presenterade i december 2011 en rad åtgärder för att motverka våldsbejakande extremism i skrivelsen Handlingsplan för att värna demokratin mot våldsbejakande extremism (skr. 2011/12:44). Åtgärderna genomförs under 2011–2014 och ska framför allt öka kunskapen om våldsbejakande extremism samt motverka grogrunder för ett ideologiskt motiverat våld.

Åtgärder för att förebygga våldsbejakande extremism

Det civila samhällets aktörer är viktiga i arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism. Regeringen kommer även under 2014 att avsätta medel till Ungdomsstyrelsen för att fördela till organisationer inom det civila samhället som arbetar med att förebygga att individer ansluter sig till våldsbejakande extremistgrupper och som stödjer avhopp från sådana miljöer.

Som en uppföljning av den rapport som Statens medieråd presenterade i juni 2013 (Ju2013/3289/D) fick myndigheten i uppdrag att ta fram ett digitalt utbildningsmaterial riktat mot ungdomar med utgångspunkt i att främja ungas medie- och informationskunnighet (Ju2013/3289/D). Syftet med utbildningspaketet är att stärka dem i rollen som medvetna medieanvändare i förhållande till antidemokratiska och våldsbejakande budskap som förmedlas till dem genom internet och sociala medier. Regeringen avser att ge Statens medieråd i uppdrag att fortsätta arbetet under 2014.

Under 2012 tillsatte regeringen en särskild utredare som fick i uppdrag att skapa förutsättningar för ett effektivare arbete för att förebygga våldsbejakande extremism (dir. 2012:57). Utredaren presenterade i juni 2013 en delrapport. Utredningen har i uppdrag att stärka

samverkan mellan kommuner, myndigheter och aktörer verksamma på det lokala planet inom arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism. Utredaren kommer i december 2013 överlämna sitt slutbetänkande till regeringen, vilket kommer innehålla förslag på hur arbetet med att förebygga våldsbejakande extremism kan utvecklas i framtiden och hur arbetet bör bedrivas vidare.

Uppdrag att sammanställa en rapport om våldsbejakande extremistmiljöer i Sverige

För att kunna effektivisera arbetet med att värna demokratin mot våldsbejakande extremism är det viktigt att arbetet utgår från saklig och vetenskaplig grund. För att förse regeringen med ett uppdaterat kunskapsunderlag över de våldsbejakande extremistmiljöer som finns i Sverige har en utredare fått i uppdrag att uppdatera tidigare rapporter på området. Rapporten presenteras i januari 2014.

Internationell samverkan

Sedan 2012 bedriver regeringen ett projekt för att samla in och sprida goda exempel på förebyggande av radikaliserings och våldsbejakande högerextremism i Europa. Projektet är i huvudsak finansierat av Europeiska kommissionen och genomförs i samverkan med andra medlemsstater och civila organisationer. Sverige deltar också tillsammans med ett antal andra medlemsstater i ett EU-projekt som syftar till att ta fram ett utbildningsmaterial till berörda yrkesgrupper som i sin dagliga verksamhet kan komma i kontakt med individer i riskzonen för att radikaliserar.

Arbetet med att stärka det bi- och multilaterala samarbetet med relevanta länder i syfte att främja kunskapsutbyte kommer att fortgå under året.

9.8.2 Mänskliga rättigheter

Det fortsatta systematiska arbetet för mänskliga rättigheter i Sverige

Uppfattningar och värderingar som står i strid med principen om allas lika värde utgör ytterst en utmaning mot hela den värdegrund som bär upp en demokrati. Sverige ska vara ett öppet och fritt samhälle där alla människor ska ha samma möjlighet att förverkliga sin fulla potential utan att hållas tillbaka av t.ex. diskriminering, främlingsfientlighet och annan intolerans.

Sverige har anslutit sig till internationella överenskommelser om mänskliga rättigheter. Det innebär att regeringen har förbundit sig att säkerställa att dessa folkrättsliga åtaganden följs och får genomslag i lagstiftning och andra offentliga åtaganden. För att Sverige ska kunna säkerställa detta måste arbetet framöver förstärkas och förtydligas.

Regeringen har låtit utreda hur skyddet för de mänskliga rättigheterna ytterligare kan värnas i Sverige (SOU 2010:70 och SOU 2011:29). Av dessa betänkanden framgår med tydlighet att ett fortsatt systematiskt arbete med frågor om mänskliga rättigheter på nationell nivå är nödvändigt för att Sverige ska uppfylla de mål som regering och riksdag har fastställt inom området. Regeringen avser därför att återkomma till riksdagen med en skrivelse om en samlad strategi för ett fortsatt sådant arbete med mänskliga rättigheter i Sverige. I strategin kommer förslagen i ovan nämnda betänkanden att beaktas. De synpunkter som framkommit i kartläggningen av och i samrådsprocessen om situationen för mänskliga rättigheter i Sverige kommer också att uppmärksammas. Utgångspunkten för strategin utgörs av behovet av att säkerställa att det finns kunskap och medvetenhet om rättigheterna så att konventionsåtaganden beaktas inom hela den offentliga verksamheten, såväl inom staten som inom kommuner och landsting.

Den kommande strategin bör ses som ett led i en kontinuerlig process för skydd av individens fri- och rättigheter, där regelbunden uppföljning av arbetet utgör en väsentlig del.

Ett sådant uppföljningsarbete bör bedrivas i förhållande till mål och delmål och bl.a. innefatta regelbundna sammanställningar och analyser av de kommentarer som Sverige mottar från internationella övervakningsorgan. Som en del av detta arbete bör återkommande synpunkter eller problem som tyder på strukturella brister identifieras, och behovet av åtgärder övervägas.

Att skydda och främja de mänskliga rättigheterna är en angelägenhet för samhällsaktörer inom flera områden och sektorer, framför allt statliga myndigheter, kommuner och landsting och organisationer inom det civila samhället. Arbetet bör därför även omfatta återkommande samråd, i syfte att inhämta synpunkter och förslag och till att finna former för samverkan kring angelägna frågor.

Åtgärder inom särskilda rättighetsområden

Arbetet med att samordna och utveckla frågor om mänskliga rättigheter på nationell nivå innebär att ta helhetsgrepp om konventionsstadgade frågor som rör en rad samhällsområden. I detta arbete ingår också att utifrån en sådan överblick identifiera särskilt angelägna frågor och områden. Regeringens arbete med frågor som rör särskilda aspekter av de mänskliga rättigheterna, såsom barnets rättigheter, funktionshinderpolitiken och minoritetspolitiken, fortsätter genom sedan tidigare antagna handlingsplaner och strategidokument. Dessa områden har alla en gemensam bas i konventionerna om mänskliga rättigheter och delar också flera arbetsätt. Därför är det viktigt med en fortsatt aktiv dialog och samordning mellan dessa områden.

Arbetet inom FN, EU och Europarådet

Sverige har tillträtt sju centrala FN-konventioner om mänskliga rättigheter. I september 2005 ratificerade Sverige det fakultativa protokollet den 18 december 2002 till FN:s konvention mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning. I samband med Sveriges godkännande av protokollet gjorde regeringen bedömningen att Sverige fick anses uppfylla kravet på att det ska finnas ett eller flera nationella besöksorgan, genom den verksamhet som bedrivs av Riksdagens ombudsmän och Justitiekanslern (prop. 2004/05:107, s. 16 ff). Regeringen bedömer nu att Justitiekanslerns funktion på detta område bör upphöra. Bakgrunden är dels att Riksdagens ombudsmän genom 2011 års ändring i lagen (1986:765) med instruktion för Riksdagens ombudsmän angivits såsom ett nationellt besöksorgan i enlighet med det aktuella protokollet, dels att Riksdagens ombudsmän fått ökade resurser och byggt upp en organisation för uppgiften. Regeringens nya bedömning bör meddelas FN genom Sveriges ständiga representation i Genève.

Rapporteringen om genomförandet av konventionsbestämmelserna på nationell nivå sker med regelbundna intervaller. Under 2014 ska Sverige rapportera avseende genomförandet av konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR) respektive konventionen om avskaffande av diskriminering av kvinnor (CEDAW).

För regeringen är det av stor vikt att såväl alla EU:s institutioner som medlemsstaterna tar sitt ansvar för att se till att grundläggande rättigheter följs och respekteras.

Regeringen arbetar aktivt tillsammans med andra medlemsländer inom EU för att få till stånd en effektiv granskning för att syna hur medlemsländer respekterar de mänskliga rättigheterna och rättsstatsprincipen.

Enligt förordningen om EU:s byrå för grundläggande rättigheter (FRA) ska en extern utvärdering göras efter att byrån varit verksam i fem år. Styrelsen för FRA ska granska utvärderingen och lämna rekommendationer till kommissionen. Kommissionen kan utifrån rekommendationerna lägga fram förslag till ändringar i förordningen om FRA som den anser nödvändiga. Rådet för rättsliga och inrikes frågor (RIF) fattade i juni 2012 beslut om ett nytt ramprogram för FRA för åren 2013–2017. När ramprogrammet förhandlades, kom medlemsländerna överens om att överväga att inkludera det polisiära och straffrättsliga området när utvärderingen av FRA är klar. Förhandlingar om eventuella ändringar i förordningen kommer troligtvis att påbörjas under hösten 2013.

Inom ramen för Europarådet är Sverige bl.a. en aktiv förespråkare för att homosexuella, bisexuella och transpersoner ska åtnjuta de mänskliga rättigheterna. Andra frågor om mänskliga rättigheter som regeringen prioriterar i Europarådet är romers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna och frågor om barnets rättigheter.

Europadomstolen har en central roll i det europeiska systemet för skydd av mänskliga rättigheter. Den enskilda klagorätten till Europadomstolen utgör en hörnsten. Det är av största vikt att säkerställa att domstolen även fortsättningsvis kan bedriva ett effektivt arbete och att den enskilda klagorätten värnas. För att konventionssystemet ska fungera krävs att medlemsstaterna genomför konventionen fullt ut på nationell nivå. Även om både domstolen och medlemsstaterna har en roll i att säkerställa skyddet av konventionsrättigheterna så är det medlemsstaterna själva som har det huvudsakliga ansvaret.

9.9 Budgetförslag

9.9.1 6:1 Allmänna val och demokrati

Tabell 9.2 Anslagsutveckling 6:1 Allmänna val och demokrati

Tusental kronor

2012	Utfall	29 811	Anslags-sparande	6 165
2013	Anslag	44 000 ¹	Utgifts-prognos	43 616
2014	Förslag	631 340		
2015	Beräknat	36 340		
2016	Beräknat	36 340		
2017	Beräknat	36 340		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för val och statsbidrag till kommunerna för genomförande av förtidsröstning. Anslaget får även användas för valdeltagandeinsatser, utveckling och uppföljning av demokratipolitiken, värna och stärka demokratin, samt åtgärder för att främja och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna på nationell nivå.

Anslaget får användas för administrationskostnader som är en förutsättning för genomförandet av insatser inom området.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås öka med 520 000 000 kronor för utgifter i samband med val till Europaparlamentet den 25 maj 2014 och val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige den 14 september 2014. Ökningen avser Valmyndighetens utgifter för genomförandet av valen samt statsbidrag till kommunerna för genomförande av förtidsröstning.

Vidare föreslås anslaget öka med 60 000 000 kronor för partiernas informationsinsatser i samband med valen samt övriga valdeltagandeinsatser såsom skolval och stöd till organisationer inom det civila samhället.

Regeringen föreslår även att anslaget tillförs 15 000 000 kronor årligen för att finansiera insatser för åtgärder för att främja och säkerställa respekten för de mänskliga rättigheterna på nationell nivå.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att 631 340 000 kronor anvisas under anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 36 340 000 kronor per år.

Tabell 9.3 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:1 Allmänna val och demokrati

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	44 000	44 000	44 000	44 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	117 340	-7 660	-7 660	-7 660
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	470 000			
Förslag/beräknat anslag	631 340	36 340	36 340	36 340

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

9.9.2 6:2 Justitiekanslern

Tabell 9.4 Anslagsutveckling 6:2 Justitiekanslern

Tusental kronor

2012	Utfall	32 710	Anslags-sparande	1 682
2013	Anslag	36 617 ¹	Utgifts-prognos	36 746
2014	Förslag	39 663		
2015	Beräknat	40 185 ²		
2016	Beräknat	40 874 ³		
2017	Beräknat	41 783 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 39 664 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 39 663 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 39 664 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Justitiekanslerns förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

För att Justitiekanslern ska kunna upprätthålla en god nivå på verksamheten utifrån det uppdrag som myndigheten har föreslår regeringen att anslaget ökas med 2 000 000 kronor från och med 2014 så som aviserades i budgetpropositionen för 2013.

Regeringen föreslår att 39 663 000 kronor anvisas under anslaget 6:2 *Justitiekanslern* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 40 185 000 kronor, 40 874 000 kronor respektive 41 783 000 kronor.

Tabell 9.5 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:2 Justitiekanslern

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	36 617	36 617	36 617	36 617
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 090	1 586	2 241	3 105
Beslut	2 000	2 026	2 061	2 107
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-44	-45	-45	-46
Förslag/ beräknat anslag	39 663	40 185	40 874	41 783

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

9.9.3 6:3 Datainspektionen

Tabell 9.6 Anslagsutveckling 6:3 Datainspektionen

Tusental kronor				
2012	Utfall	37 062	Anslags- sparande	765
2013	Anslag	42 583 ¹	Utgifts- prognos	42 305
2014	Förslag	43 790		
2015	Beräknat	44 377 ²		
2016	Beräknat	45 157 ³		
2017	Beräknat	46 174 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 43 790 tkr i 2014 års prislivå.

³ Motsvarar 43 790 tkr i 2014 års prislivå.

⁴ Motsvarar 43 790 tkr i 2014 års prislivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Datainspektionens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 43 790 000 kronor anvisas under anslaget 6:3 *Datainspektionen* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 44 377 000 kronor, 45 157 000 kronor respektive 46 174 000 kronor.

Tabell 9.7 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:3 Datainspektionen

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	42 583	42 583	42 583	42 583
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 261	1 849	2 630	3 648
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-54	-55	-56	-57
Förslag/ beräknat anslag	43 790	44 377	45 157	46 174

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

9.9.4 6:4 Svensk författningssamling

Tabell 9.8 Anslagsutveckling 6:4 Svensk författningssamling

Tusental kronor				
2012	Utfall	1 160	Anslags- sparande	40
2013	Anslag	1 300 ¹	Utgifts- prognos	1 269
2014	Förslag	1 300		
2015	Beräknat	1 300		
2016	Beräknat	1 300		
2017	Beräknat	1 300		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för den kostnadsfria tilldelningen av Svensk författningssamling till kommuner, landstings- och kommunbibliotek.

Kompletterande information

I författningssamlingsförordningen (1976:725) finns bestämmelser om den kostnadsfria tilldelningen av Svensk författningssamling.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 1 300 000 kronor anvisas under anslaget 6:4 *Svensk författningssamling* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 1 300 000 kronor, 1 300 000 kronor respektive 1 300 000 kronor.

Tabell 9.9 Härlledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:4 Svensk författningssamling

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	1 300	1 300	1 300	1 300
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 300	1 300	1 300	1 300

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

9.9.5 6:5 Valmyndigheten

Tabell 9.10 Anslagsutveckling 6:5 Valmyndigheten

Tusental kronor				
			Anslags-sparande	
2012	Utfall	17 649		1 057
2013	Anslag	18 504 ¹	Utgifts-prognos	19 134
2014	Förslag	18 932		
2015	Beräknat	19 176 ²		
2016	Beräknat	19 497 ³		
2017	Beräknat	19 926 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 18 932 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 18 932 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 18 932 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Valmyndighetens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 18 932 000 kronor anvisas under anslaget 6:5 *Valmyndigheten* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 19 176 000 kronor, 19 497 000 kronor respektive 19 926 000 kronor.

Tabell 9.11 Härlledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:5 Valmyndigheten

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	18 504	18 504	18 504	18 504
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	450	694	1 016	1 445
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-22	-22	-23	-23
Förslag/beräknat anslag	18 932	19 176	19 497	19 926

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

9.9.6 6:6 Stöd till politiska partier

Tabell 9.12 Anslagsutveckling 6:6 Stöd till politiska partier

Tusental kronor				
			Anslags-sparande	
2012	Utfall	170 603		597
2013	Anslag	171 200 ¹	Utgifts-prognos	171 200
2014	Förslag	171 200		
2015	Beräknat	171 200		
2016	Beräknat	171 200		
2017	Beräknat	171 200		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till de politiska partierna. Enligt lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier lämnas stöd dels som partistöd, dels som kanslistöd för ett år i taget räknat fr.o.m. den 15 oktober. Partistödet lämnas som mandatbidrag.

Regeringens överväganden

Partistödet delas ut som ett bidrag per riksdagsplats. Resultatet i de senaste två valen räknas. Bidraget är för närvarande 333 300 kronor per plats och år.

Kanslistödet lämnas som grundstöd och tilläggsstöd. Medlen betalas ut av Partibidragsnämnden.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2014 för ramanslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2015.

Skälen för regeringens förslag: Enligt lagen (2006:999) om ekonomiadministrativa bestämmelser för riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän och Riksrevisionen krävs bemyndigande för beslut om bland annat bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter under senare budgetår än det år budgeten avser, vilket gäller för stödet till politiska partier.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2014 för anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 171 200 000 kronor under 2015.

Tabell 9.13 Beställningsbemyndigande för anslaget 6:6 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

	Utfall 2012	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015
Ingående åtaganden		127 389	171 200	171 200
Nya åtaganden		171 200	171 200	
Infriade åtaganden		-127 389	-171 200	-171 200
Utestående åtaganden	127 389	171 200	171 200	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	171 200	171 200	171 200	

Regeringens övervägande

Regeringen föreslår att 171 200 000 kronor anvisas under anslaget 6:6 *Stöd till politiska partier* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget uppgå till 171 200 000 kronor för respektive år.

Tabell 9.14 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 6:6 Stöd till politiska partier

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	171 200	171 200	171 200	171 200
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	171 200	171 200	171 200	171 200

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10 Nationella minoriteter

10.1 Omfattning

Området omfattar frågor om skydd och stöd för de nationella minoriteterna och de historiska minoritetsspråken. Verksamhet som rör de nationella minoriteterna bedrivs även inom t.ex. områdena utbildningspolitik, språkpolitik och samepolitik.

10.2 Utgiftsutveckling

År 2014 ökar utgifterna inom området med 5 miljoner kronor jämfört med aviserade medel i statens budget för 2013.

Ökningen förklaras av att anslag 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* tillförs 5 miljoner kronor för att finansiera ett förstärkt stöd för vidareutveckling av brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens.

Tabell 10.1 Utgiftsutveckling inom område Nationella minoriteter

Miljoner kronor

	Utfall 2012	Budget 2013 ¹	Prognos 2013	Förslag 2014	Beräknat 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017
<i>Område Nationella minoriteter</i>							
7:1 Åtgärder för nationella minoriteter	88	97	95	97	97	97	97
7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer	11	12	11	17	17	2	2
Summa Område Nationell minoriteter	99	108	106	113	113	98	98

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

10.3 Mål

Målet för regeringens politik avseende nationella minoriteter är (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:KU1, rskr. 2008/09:83):

- att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjligheter till inflytande samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

Målet ska följas upp inom följande delområden (prop. 2008/09:158, bet. 2008/09:KU23, rskr. 2008/09:272):

- diskriminering och utsatthet,
- inflytande och delaktighet, samt
- språk och kulturell identitet.

10.4 Resultatredovisning

Regeringens minoritetspolitiska strategi syftar till att förverkliga enskildas minoritetsrättigheter på framför allt lokal nivå, där beslut fattas som rör enskilda. Uppföljningen och efterlevnaden av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, Sveriges åtaganden enligt Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk, som Sverige ratificerat, är viktiga utgångspunkter för regeringens politik avseende nationella minoriteter.

Den tjugoåriga strategin för romsk inkludering är en del av regeringens minoritetspolitiska strategi (prop. 2008/09:158). Det övergripande målet är att den rom som fyller 20 år 2032 ska ha likvärdiga möjligheter i livet som den som är icke-rom.

I detta avsnitt redovisas resultaten av genomförandet av lagen och efterlevnaden av Sveriges åtaganden samt övriga insatser som berör samtliga delområden. Därefter följer en redovisning av resultaten inom respektive delområde med en särskild redovisning av resultaten inom ramen för regeringens skrivelse En samordnad långsiktig strategi för romsk inkludering 2012–2032 (skr. 2011/12:56).

10.4.1 Indikatorer och bedömningsgrunder

För avsnittet saknas indikatorer. Redovisningen och bedömningarna grundas på Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametingets årliga rapport, Länsstyrelsen i Stockholms län särskilda rapport om strategin för romsk inkludering, åiterrapporteringar av uppdrag, berörda myndigheters årsredovisningar och övriga rapporteringar.

10.4.2 Resultat

Genomförandet av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk och Sveriges åtaganden

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk tillförsäkrar samtliga fem nationella minoriteter i hela Sverige vissa grundläggande rättigheter. Dessa rättigheter utgör en minimistandard för minoritetsarbetet och innebär bl.a. att myndigheter, kommuner och landsting ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem. Det allmänna har också ett ansvar för att främja bevarandet av de nationella minoritetsspråken och möjligheten att behålla och utveckla sin kultur i Sverige.

Kommuner och landsting har efter ansökan till regeringen möjlighet att ingå i ett förvaltningsområde för meänkieli, samiska eller finska, som innebär vissa utökade rättigheter för tornedalingar, samer och sverigefinnar. För de merkostnader som detta innebär uppbär kommuner och landsting statsbidrag. Genom regeringsbeslut har ytterligare nio kommuner 2012 och åtta kommuner 2013 anslutits till något förvaltningsområde.

Regeringens beslut om en fortsatt utvidgning innebär att det förstärkta minoritetsskyddet för minoritetsspråken ökat från sju kommuner och ett landsting 2009 till 64 kommuner och 12 landsting 2013.

Tabell 10.2 Antal anslutna kommuner och landsting till förvaltningsområde

	2011	2012	2013
Antal kommuner	47	56	64
Antal landsting	10	12	12

Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget ansvarar för uppföljningen av tillämpningen av lagen om nationella minoriteter och minoritets-

språk och rapporterar årligen till regeringen. Deras uppföljningsrapport visar att de allra flesta kommuner som ingår i förvaltningsområdena uppfyller sina åtaganden enligt lagen för den eller de nationella minoriteter som de uppbär statsbidrag för (Rapport om tillämpningen av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk 2012). Enligt den årliga rapporten framgår däremot att kunskapen om lagen behöver öka och lämpliga insatser vidtas, särskilt i de kommuner som inte ingår i något förvaltningsområde. Enligt rapporten har landstingen generellt haft svårt att komma igång med sitt arbete och identifiera sin roll i minoritetspolitiken. Det finns dock undantag. Landstingen har t.ex. i flera fall inkluderat de nationella minoriteterna i de regionala kulturplaner som tagits fram.

Statliga myndigheters arbete

För att få en ökad medvetenhet och ett större genomslag för minoritetspolitiken inom olika politikområden har elva statliga myndigheter, under åren 2010–2012, haft i uppdrag att följa upp, analysera och redovisa hur deras arbete bidragit till att uppnå det minoritetspolitiska målet och effekterna av insatserna. Enligt myndigheterna har uppdraget inneburit att de nationella minoriteternas rättigheter lyfts fram i större uträkning. De myndigheter som genomfört samråd uppger att dessa varit värdefulla för myndigheternas utvecklingsarbete. Inför 2013 fick, till att börja med, sex myndigheter inom identifierade politikområden i sina regleringsbrev nya och mer riktade uppdrag för att ytterligare utveckla insatserna för de nationella minoriteterna utifrån det minoritetspolitiska målet.

Europarådets granskning av Sveriges åtaganden

I november 2012 offentliggjordes den rådgivande kommitténs rapport om hur Sverige uppfyller åtagandena enligt ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter. I mars 2013 höll Arbetsmarknadsdepartementet tillsammans med Europarådet ett uppföljningsmöte med inbjudna myndigheter, minoritetsorganisationer och andra berörda för att diskutera den rådgivande kommitténs slutsatser från den tredje övervakningsomgången. Den 11 juni 2013 fastställde sedan Europarådets ministerkommitté rekommendationer till Sverige.

I mars 2013 påbörjades den femte övervakningsomgången med anledning av Sveriges ratificering av den europeiska stadgan om

landsdels- eller minoritetsspråk. I samband med det höll Arbetsmarknadsdepartementet ett uppstartsmöte. Under hösten 2013 ska Sverige avge sin femte periodiska rapport.

Diskriminering och utsatthet

Att skydda de nationella minoriteterna innebär att värna om de mänskliga rättigheterna. Det innebär också att motverka diskriminering av personer som tillhör nationella minoriteter och främja respekt i samhället för olikheter i ursprung, identitet, kultur och språk. Därmed ska de nationella minoriteterna ges förutsättningar att delta i samhällslivet på lika villkor.

Arbetet mot diskriminering

Diskrimineringsombudsmannen (DO) utreder anmälningar om diskriminering och kränkande behandling av nationella minoriteter. De anmälningar som DO mottagit under de senaste åren kommer i stort sett uteslutande från romer och endast ett fåtal kommer från samer och torne-dalingar. Anmälningar från romer rör i första hand samhällsområdena bostad, socialtjänsten och tillhandahållandet av varor och tjänster. DO är också en av de myndigheter som under de tre senaste åren haft ett särskilt uppdrag att följa upp, analysera och redovisa myndighetens insatser utifrån minoritetspolitikens mål.

I syfte att öka säkerheten och minska utsattheten för den judiska minoriteten i samhället beslutade regeringen 2012 att fördela fyra miljoner kronor till Judiska centralrådet för den judiska minoritetens interna säkerhetsarbete. Insatsen har inneburit att judiska församlingar och andra föreningar och organisationer som bedriver verksamhet för den judiska minoriteten har kunnat investera i olika former av säkerhetsutrustning.

För att lyfta och synliggöra frågan om hur antiziganismen i Europa kan bekämpas arrangerade Arbetsmarknadsdepartementet i samarbete med Europarådet i april 2013 ett internationellt rundabordsmöte med fokus på antiziganismen i Europa. Ett femtiotal olika aktörer deltog på mötet.

Särskilda insatser för romsk inkludering

Centralt i arbetet för romsk inkludering är att överbrygga den förtroendeklyfta mellan romer och det offentliga, som tidigare övergrepp mot romer och okunskap om romers livsvillkor har

gett upphov till, och som hindrar romer från att delta fullt ut i samhället. Regeringen har gett vissa myndigheter och kommuner olika uppdrag för att främja romsk inkludering. Statens skolverk (Skolverket) och Arbetsförmedlingen använder sig av s.k. brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens som fungerar som en länk mellan enskilda och offentlig verksamhet.

Brobyggarnas verksamhet har bl.a. bidragit till att fler elever tar del av skolans undervisning och använder sig av skolans studiehjälp samt att fler romska barn öppet visat sin härkomst. Arbetsförmedlingens brobyggare har t.ex. genomfört informationsinsatser och bedrivit uppsökande verksamhet i de kommuner som de är verksamma i. Arbetsförmedlingen har även tagit fram ett utbildningspaket främst för myndighetens personal, men också för andra myndigheter, för att säkerställa kunskapen om romer som nationell minoritet. I utbildningspaketet ingår bl.a. en webbaserad utbildning som hittills över 4 100 personer har genomfört.

Skolverket har fått i uppdrag att ta fram och sprida ett läromedelssupplement om romsk kultur, språk, religion och historia (A2013/3164/DISK). Materialet ska med utgångspunkt i riktlinjerna till läroplanen för grundskolan utgöra ett stöd i undervisningen om de nationella minoriteterna. Skolverket ska senast den 1 april 2014 redovisa uppdraget.

Inom ramen för strategin genomförs även en särskild pilotverksamhet, en satsning för romsk inkludering i fem kommuner, vars metoder och arbetssätt sedan ska kunna spridas till andra kommuner. De insatser som hittills genomförts har bl.a. fokuserat på att etablera strukturer för romsk delaktighet och inflytande.

Sammanlagt har regeringen beviljat drygt 7 miljoner kronor till de fem pilotkommunerna, Arbetsförmedlingen och Skolverket.

För att följa upp insatserna i de kommuner som deltar i pilotverksamheten görs en nulägesbeskrivning av situationen för romer i dessa kommuner. Arbetet samordnas av Länsstyrelsen i Stockholms län. Arbetet med en extern utvärdering av pilotverksamheten har också inletts.

Därutöver har regeringen under 2012 även beviljat medel till Länsstyrelsen i Stockholms län för att finansiera ett nationellt nätverk för kommuner som arbetar med romsk inkludering.

Arbetet med att utarbeta en vitbok om övergrepp, kränkningar och andra särbehand-

lande åtgärder mot romer under 1900-talet har fortsatt.

Vidare har kommissionen i juni 2013 presenterat ett förslag till rådet om en rekommendation om hur medlemsstaterna kan genomföra sina nationella strategier för romsk integrering. Behandling av förslaget inleddes i juli.

Jämställdhetsåtgärder inom minoritetspolitiken och inom strategin för romsk inkludering

I juli 2011 gav regeringen i uppdrag till Ungdomsstyrelsen att under 2011–2014 stödja minoritetsorganisationernas jämställdhetsarbete och arbete med att motverka diskriminering, bl.a. genom att fördela bidrag för olika projekt. Förutom att en rad sådana projekt nu har startats har uppdraget inneburit att Ungdomsstyrelsens kontakter med de nationella minoriteterna ökade betydligt. Detta har bidragit till att kunskapen om myndighetens verksamhet ökat, vilket bl.a. lett till att flera organisationer har sökt bidrag från stödformer som inte är öronmärkta för de nationella minoriteterna. Ungdomsstyrelsen ska senast den 1 mars 2015 slutredovisa uppdraget.

Kvinnor och barn är särskilt prioriterade i strategin för romsk inkludering. Regeringen gav därför under 2012 Statens folkhälsoinstitut och Länsstyrelsen i Stockholms län i uppdrag att låta göra en fördjupad studie om romska flickors och kvinnors livssituation och hälsa respektive att fördela medel för telefonrådgivning om sexuell och reproduktiv hälsa för romska flickor och kvinnor. Uppdragen ska redovisas i mars 2014 respektive mars 2015. Länsstyrelsen har även fått i uppdrag att i samarbete med Rom och Resande Kvinnojouren erbjuda och utveckla ett nationellt resurstöd för myndigheter och kvinnojouren som möter romska kvinnor utsatta för våld i nära relation. Uppdraget ska redovisas i april 2015.

Tre av de fem kommuner som deltar i pilotverksamheten beviljades bidrag för att rekrytera och utbilda hälsokommunikatörer med romsk språk- och kulturkompetens med särskilt fokus på romska flickor och kvinnor.

Kunskaphöjande åtgärder

Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholms län har ansvar för att genomföra informations- och kunskaphöjande insatser till framför allt kommuner och myndigheter.

Sametingets och Länsstyrelsen i Stockholms läns årliga uppföljningsrapport visar att de flesta kommunerna inom förvaltningsområdena för

finska, samiska och meänkieli har särskild information på hemsida eller via liknande kanaler vad gäller den, eller de, minoriteter som omfattas av förvaltningsområdet. Enligt uppföljningsrapporten lämnas informationen dock ofta på svenska, med undantag för finska förvaltningsområden, och på många kommuners hemsidor saknas också information om lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk på minoritetsspråken. Av de 71 kommuner utanför förvaltningsområdena som svarat på enkäten för uppföljningsrapporten uppger endast en tredjedel att de informerar om de nationella minoriteternas rättigheter i någon form. Detta trots att de enligt 3 § i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk när det behövs på lämpligt sätt ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter. De kommuner som inte informerar uppger ofta att orsaken är bristande efterfrågan eller att de inte anser att de har skyldighet att informera om rättigheterna. Av de elva landsting och en region som 2012 ingick i förvaltningsområden för finska, samiska eller meänkieli uppgav åtta att de informerar om de nationella minoriteternas rättigheter på något sätt.

Regeringen fördelar därutöver särskilda medel till Sametinget för webbsidan www.minoritet.se. Besöksantalet på webbsidan ökade från cirka 3 000 besök per månad 2011 till 3 800 besök 2012.

Vidare hölls, under 2012, ett tiotal länsvisa utbildningsseminarier av länsstyrelser i syfte att öka kunskapen hos kommunerna om de grundläggande rättigheterna för nationella minoriteter i länen. Ett flertal myndigheter och flera kommuner har också genomfört olika typer av åtgärder för att höja kunskapsnivån både hos de nationella minoriteterna om deras rättigheter och om de nationella minoriteterna bland allmänheten.

Inflytande och delaktighet

Regeringens arbete syftar till att stärka de nationella minoriteternas möjligheter till inflytande i frågor som berör dem inom viktiga samhällsområden och därmed öka dessa grupperns egenmakt.

Samråd och minoriteters inflytande

Enligt 5 § lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska förvaltningsmyndigheter ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för nationella minoriteter i sådana frågor.

Sametingets och Länsstyrelsen i Stockholms läns årliga uppföljningsrapport visar att de nationella minoriteternas möjlighet till inflytande har ökat. Samtidigt omfattar denna förbättring inte alla fem nationella minoriteter i samma uträkning och möjligheterna till inflytande varierar i olika delar av landet. Att kommuner och myndigheter ska möjliggöra inflytande har medfört en ökad efterfrågan på minoritetsorganisationernas medverkan i olika samråd. I syfte att stödja och underlätta verksamheten för de organisationer som företräder nationella minoriteter beviljas statsbidrag, enligt förordningen (2005:765) om statsbidrag för nationella minoriteter, årligen efter ansökan. Fjorton organisationer ansökte om bidrag 2012 och tio beviljades bidrag på totalt 4,6 miljoner kronor. Under 2012 har flera samrådsmöten också genomförts med ansvarigt statsråd och företrädare för de nationella minoriteterna.

Särskilda insatser för romsk inkludering

Genomförandet av strategin för romsk inkludering bör enligt regeringen präglas av romsk delaktighet och romskt inflytande. För samtliga insatser inom ramen för strategin anges att arbetet ska genomföras i samråd med romska företrädare eller sakkunniga. Av myndigheternas återrapportering framgår att olika former av dialog och samråd genomförs med romska företrädare. Samtliga kommuner som deltar i pilotverksamheten arbetar aktivt med att etablera ett romskt råd eller på annat sätt ha en fortlöpande dialog med romer boende i kommunen. Sveriges Kommuner och Landsting, som har i uppdrag att ge stöd i arbetet med samråd, har sammanställt goda exempel i en skrift som ska spridas till kommunerna som ett stöd i arbetet.

I juni 2013 fattade Regeringskansliet beslut om att bilda en romsk referensgrupp för arbetet med strategin för romsk inkludering. Referensgruppen ska säkerställa romsk delaktighet och inflytande i arbetet med strategin och bidra med information och synpunkter om hur regeringen kan utveckla styrning och insatser i strategin. Ett

första dialogmöte med referensgruppen hölls i september 2013.

De brobyggare som pilotkommunerna och Arbetsförmedlingen har anställt inom ramen för strategin bidrar också till att öka romers deltagande och inflytande i arbetet. Vidare har arbetet med strategin för romsk inkludering bidragit till att fler personer med romsk språk- och kulturkompetens har anställts inom offentlig förvaltning.

Språk och kulturell identitet

Det allmännas särskilda ansvar för att skydda och främja bevarandet av de nationella minoritetsspråken har kommit till uttryck i språklagen (2009:600) och lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Det innebär att de nationella minoriteterna ska ges möjligheter att tillägna sig, använda och utveckla sitt minoritetsspråk samt utveckla en egen kulturell identitet. Europarådet har i sin senaste rapport om Sveriges minoritetsåtaganden (ACFC/OP/III(2012)004) återigen pekat på bristen på lärare i de nationella minoritetsspråken och de utmaningar som finns inom utbildningsområdet i fråga om de nationella minoriteternas rätt till utbildning. Regeringen har i augusti 2013 beslutat att ge Skolverket i uppdrag att förstärka tillgången på lärare i nationella minoritetsspråk (A2013/2958/DISK). Skolverket får för uppdragets genomförande disponera högst 3,7 miljoner kronor. Regeringens övriga arbete med minoritetsspråk inom utbildningsväsendet redovisas under utgiftsområde 16, Utbildning och universitetsforskning.

Språkliga förvaltningsområden

Det förstärkta minoritetsskyddet inom de språkliga förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska syftar bl.a. till att höja minoritetsspråkens status, synliggöra språken och att öka samhällsservicen på minoritetsspråken.

Inom förvaltningsområdena erbjuder de flesta kommuner modersmålsundervisning i grundskolan. När det gäller de minoriteter som kommunerna inte får statsbidrag för finns däremot stora brister. Endast 17 av 64 förvaltningskommuner har genomfört insatser i

fråga om dessa minoriteters språk och kulturella identitet.

Utanför förvaltningsområdena erbjuder drygt hälften, av de 71 kommuner som besvarat Länsstyrelsen och Sametingets enkät med frågor om kommunens arbete, språkstöd på något av minoritetsspråken i förskolan eller modersmålsundervisning i grundskolan. 51 kommuner har genomfört någon form av språk- eller kulturinsatser utanför utbildningsområdet, till exempel litteraturinköp, språkbud eller kulturevenemang.

Insatser för kultur, språkvård och revitalisering

Institutet för språk och folkminnen har bl.a. i uppdrag att genomföra språkvårdande insatser för samtliga nationella minoritetsspråk med undantag för samiskan som hanteras av Sametinget. Under 2012 har institutet fördelat 3,5 miljoner kronor till 33 olika projekt för revitalisering av minoritetsspråken i enlighet med förordningen (2010:21) om statsbidrag för insatser till stöd för de nationella minoritetsspråken. I likhet med tidigare år prioriterades bidrag till organisationer och stiftelser för projekt som rörde barn och ungdomar. 28 procent av medlen fördelades för samiska projekt, 18 procent för finska, 23 procent för meänkieli, 15 procent till romani chib och 18 procent för jiddisch.

År 2010 etablerades samiska språkcentrum i Tärnaby respektive Östersund. Under 2012 har språkcentren fortsatt att arbeta med metodutveckling för språkrevitaliseringsarbete.

För att främja de nationella minoriteternas språk och kultur fördelar även Statens kulturråd (Kulturrådet), sedan 2002, medel inom utgiftsområde 17. Medlen utbetalas både som verksamhetsbidrag och som projektbidrag. Under 2012 fördelades 9,5 miljoner kronor, vilket ligger i linje med 2011. Inom utgiftsområde 17 disponerar även Sametinget medel för insatser för samisk kultur och samiska organisationer. Bidraget uppgick 2012 till ca 14,2 miljoner kronor och tilldelades verksamhet med en samisk bibliotekskonsulent och Sámi Teáther (Giron Sámi Teáther) samt till verksamhet inom samiskt konst- och kulturliv.

Särskilda insatser för romsk inkludering

År 2012 var det 500 år sedan romernas ankomst till Sverige först formellt noterades i Stockholms stads register. Regeringen gav därför Kulturrådet i uppdrag att anordna ett möte om romsk kultur och historia i början av 2012. Kulturrådet

konstaterar i sin årsredovisning för 2012 att intresset för att söka utvecklingsstöd för romska projekt ökade under 2012. Kulturrådet avser att följa upp effekterna av konferensen.

Institutet för språk och folkminnen har under 2012 spridit kunskap och goda exempel på språkvårdande insatser för romani chib bland romer. Vidare pågår Skolverkets uppdrag med att uppmuntra utveckling och produktion av skolmaterial på alla varieteter av romani chib för barn, unga och vuxna. Nästan alla av de nio olika typer av skolmaterial som uppdraget har resulterat i färdigställdes till höstterminen 2013.

10.4.3 Analys och slutsatser

Regeringen kan konstatera att det statsbidrag, som lämnas till de kommuner som ingår i förvaltningsområdet för samiska, finska eller meänkieli gett resultat eftersom de allra flesta av kommunerna nu uppfyller sina åtaganden enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Under 2012 användes också statsbidraget i högre utsträckning än tidigare år. En förklaring kan vara att fler nya kommuner kommit igång med sitt arbete efter den inledande uppstartsfasen. En annan förklaring kan vara att möjligheten att dra in oförbrukade statsbidrag infördes under året, vilket kan ha medfört att fler kommuner förstått betydelsen av att använda det årliga bidraget på ett planerat och effektivt sätt.

Behovet av olika typer av insatser på lokal, regional och nationell nivå är dock fortsatt stort, inte minst utanför förvaltningsområdena där kunskapen om minoritetsrättigheterna, och statens ansvar för dessa, fortsatt är mycket låg. Sametingets och Länsstyrelsen i Stockholms läns arbete är centralt i den processen men det krävs också ett förbättrat ansvarstagande på kommunal och nationell nivå. På regional nivå har t.ex. länsstyrelserna en större roll att spela.

Möjligheten för kommuner att ansöka om anslutning till ett förvaltningsområde ligger i linje med, och stärker därmed, regeringens minoritetspolitiska strategi. Det har visat sig vara ett bra sätt att öka intresset för minoriteternas rättigheter på lokal nivå samtidigt som det innebär ett tydligare ansvarstagande från kommunernas sida att ta ansvar för minoriteternas rättigheter. Regeringen kan konstatera att den lagstadgade skyldigheten att möjliggöra inflytande för de nationella minoriteterna har

bidragit dels till att minoriteterna i högre utsträckning engagerat sig i frågor som rör rättigheter på lokal och nationell nivå, dels till ett ökat intresse från såväl kommuner som myndigheter att genomföra samråd. Minoritetsorganisationerna har dock på grund av kapacitetsbrist svårt att möta upp den ökade efterfrågan. Samtidigt pekar både kommuner och myndigheter på att samråden har en positiv effekt på utvecklingsarbetet.

Arbetet från det tredje reformåret visar också att ett fortsatt arbete krävs för att förändra attityder och förhållningssätt, öka kunskapen om rättigheterna och för att få ansvariga kommuner, landsting och myndigheter att genomföra de förändringar som krävs för att förverkliga intentionerna med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. I det ligger även att arbeta aktivt för att minoritetsfrågorna ska bli en naturlig del av den ordinarie verksamheten. De särskilda uppdragen till ett antal statliga myndigheter har varit värdefulla både för det externa och interna utvecklingsarbetet. Det har hittills bl.a. resulterat i att sex myndigheter har fått förnyade uppdrag för att fortsätta den positiva utvecklingen samt att arbetet för de nationella minoriteterna har blivit ett prioriterat område för DO under de kommande åren.

På kommunal nivå, såväl hos kommunerna som hos minoritetsmedborgarna, finns ett större medvetande och en ökad efterfrågan när det gäller frågor som rör språk, kultur och utbildning. Samtidigt visar flera rapporter att det är inom utbildningsområdet som de största utmaningarna finns för att tillgodose särskilt barn och ungas minoritetsrättigheter.

I fråga om revitalisering av de nationella minoritetsspråken finns ett fortsatt stort intresse att bedriva revitaliseringsprojekt. Antalet ansökningar har dock minskat från 2011. Under 2011 inkom 122 ansökningar men 2012 inkom endast 80. Detta kan tyda på ett behov av att säkerställa att ändamålet med bidraget fortfarande stämmer överens med de behov som finns hos de nationella minoriteterna.

Samiskt språkcentrums arbete med att utveckla metoder för revitalisering har haft en positiv effekt på tillvaratagandet av språkkunskaper hos äldre och passiva språkbrukare och bidragit till att öka antalet aktiva talare. Språkcentrums metodutvecklingsarbete är av stor betydelse för revitaliseringsarbetet.

Regeringen bedömer vidare att de statliga medel som fördelas till de nationella minoriteternas kulturverksamheter är betydelsefulla när det gäller att bevara, utveckla och sprida minoriteternas kultur.

Insatserna för att stärka jämställdhetsarbetet bland de nationella minoriteterna har bidragit till en ökad medvetenhet om jämställdhetsfrågor bland grupperna och till ett mer systematiskt jämställdhetsarbete. Inom strategin för romsk inkludering är de särskilda satsningarna på romska flickor och kvinnor en viktig del i arbetet med att säkerställa att kvinnor och män kan delta i samhället på lika villkor.

Insatserna inom ramen för regeringens strategi för romsk inkludering har kommit igång och bidragit till att ett målinriktat och långsiktigt arbete för romsk inkludering utvecklas inom såväl statlig som kommunal förvaltning. Flera av de insatser som hittills genomförts har börjat ge konkreta resultat. Brobyggarverksamheten har t.ex. bidragit till att fler romska barn nu deltar i skolan.

Romskt deltagande och inflytande är en förutsättning för att det fortsatta arbetet med att genomföra strategin för romsk inkludering ska vara framgångsrikt.

Regeringens bedömning är att den vitbok om övergrepp, kränkningar och andra särbehandlande åtgärder mot romer under 1900-talet som nu tas fram inom Regeringskansliet kommer att bidra till att förstärka strategins legitimitet.

10.5 Politikens inriktning

Den minoritetspolitiska reformen

Regeringens minoritetspolitiska strategi syftar till att nå det minoritetspolitiska målet och förbättra efterlevnaden av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk samt Sveriges folkrättsliga minoritetsåtaganden. I det fortsatta arbetet ingår alltjämt att hantera de brister som identifierats. Det handlar t.ex. om bristande kunskap om skyddet för de nationella minoriteterna utanför förvaltningsområdena.

Regeringen anser att arbetet med att öka kunskapen om och skyddet för de nationella minoriteterna behöver fortsätta på alla nivåer i samhället, särskilt utanför förvaltningsområdena och vid statliga myndigheter. Länsstyrelsen i Stockholms län och Sametinget tilldelas därför

även 2014 resurser för att arbeta med kunskaps- och höjande insatser.

Regeringen kommer också att fortsätta det långsiktiga arbetet inom ramen för regeringens strategi för romsk inkludering.

Diskriminering och utsatthet

Det är viktigt att arbetet för att motverka diskriminering och utsatthet bland nationella minoriteter fortsätter. Främlingsfientliga yttringar och annat negativt bemötande som grundar sig på rasistiska föreställningar är aldrig acceptabla i ett demokratiskt samhälle.

Det är angeläget att vidta åtgärder för att motverka diskriminering och utsatthet gentemot romer, eftersom social och ekonomisk utsatthet är mer förekommande avseende den romska gruppen än hos majoritetsbefolkningen. Det är också betydelsefullt att fortsätta arbetet med att överbygga den förtroendeklyfta mellan romer och det offentliga som tidigare övergrepp mot romer, och okunskap om romers livsvillkor, har gett upphov till och som hindrar romer från att delta fullt ut i samhället. Verksamheten med brobyggare har på kort tid visat på konkreta resultat. Regeringen avser därför att fortsätta och utvidga insatsen till att även inkludera vissa andra samhällsområden.

Vidare avses vitboken om övergrepp, kränkningar och andra särbehandlande åtgärder mot romer under 1900-talet att presenteras under 2014.

Regeringens samarbete med Europarådet för att motverka antiziganism kommer också att följas upp. Som tidigare nämnts avsattes särskilda medel för att stärka säkerheten för den judiska minoriteten under 2012. Regeringen avser att följa utvecklingen inom området.

Betänkandet Främlingsfienden inom oss (SOU 2012:74) har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Vidare kommer Diskrimineringsombudsmannens arbete med de nationella minoriteterna som ett prioriterat område att följas upp.

Inflytande och delaktighet

Fungerande samråd mellan de nationella minoriteterna och förvaltningsmyndigheter har visat sig ha avgörande betydelse för ett framgångsrikt genomförande av minoritetspolitiken. Regeringen anser det därför viktigt att fortsätta stärka de nationella minoriteternas inflytande på lokal, regional och nationell nivå samt att reformarbetet i övrigt även fortsättningsvis sker i

dialog med minoriteterna. Ett förbättrat inflytande för grupperna är av avgörande betydelse för att synliggöra deras behov i samhället och utgör i förlängningen en förutsättning för att Sverige ska leva upp till gällande lagstiftning och åtagandena i minoritetskonventionerna. Regeringen kommer därför fortsatt följa hur förvaltningsmyndigheterna lever upp till bestämmelsen om att ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem. Det är också av betydelse att Sametinget och Länsstyrelsen i Stockholms län fortsätter, och förstärker, sina ansträngningar med att utveckla arbetet med samråd.

Inom ramen för strategin för romsk inkludering kommer samråd med romska företrädare fortsatt att prioriteras. Den romska referensgruppen för arbetet med strategin för romsk inkludering utgör en viktig del i det fortsatta arbetet. Regeringen avser även att följa myndigheters och kommuners olika former av dialog och samråd med romska företrädare.

Språk och kulturell identitet

Det är positivt att många kommuner vill ta ansvar för det minoritetspolitiska arbetet. Statsbidraget ger bl.a. förvaltningskommunerna möjligheter att vidta olika åtgärder för att öka användningen av minoritetsspråken. Det är dock av största vikt att statsbidragen används effektivt för sådana merkostnader som uppkommer på grund av åtaganden enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Fler kommuner har visat intresse för det minoritetspolitiska arbetet och har under 2013 ansökt om frivillig anslutning till ett förvaltningsområde hos regeringen. Regeringen avser att fortsätta utvidgningen av förvaltningsområdena, vilket innebär att fler enskilda kommer att omfattas av det förstärkta minoritetsskyddet under 2014.

Även om det på kommunal nivå finns ett ökat medvetande om frågor som rör språk, kultur och utbildning så finns fortfarande utmaningar. Regeringen avser därför att genomföra särskilda satsningar inom utbildningsområdet. Däribland avser regeringen att följa genomförandet av det uppdrag som Skolverket fått under 2013 (A2013/2958/DISK) i syfte att förstärka tillgången på lärare i nationella minoritetsspråk.

Revitalisering av de nationella minoritetsspråken är ett långsiktigt arbete och en rad insatser kan komma att behövas innan

situationen för de mest hotade minoritetsspråken stabiliserats. De nationella minoriteterna behöver verktyg för att själva kunna arbeta med att återta språken. Efter dialog med de nationella minoriteterna avser regeringen därför undersöka om bidraget för revitaliseringsinsatser, som Institutet för språk och folkminnen hanterar, behöver förändras för att bättre fylla de behov som finns. I övrigt är Sametingets arbete inom Samiskt språkcentrum centralt för att utveckla metoder för revitalisering av samiskan. Det är viktigt att arbetet fortsätter med en tydligare och mer långsiktig inriktning.

På nationell nivå kommer regeringen att överväga om fler myndigheter inom ramen för sina respektive ansvarsområden ska få uppdrag inom det minoritetspolitiska området.

10.6 Budgetförslag

10.6.1 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tabell 10.3 Anslagsutveckling 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2012	Utfall	88 016	1 902	
2013	Anslag	96 917 ¹		94 585
2014	Förslag	96 917		
2015	Beräknat	96 917		
2016	Beräknat	96 917		
2017	Beräknat	96 917		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för åtgärder för de nationella minoriteterna enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk och enligt språklagen samt enligt Sveriges minoritetsåtaganden. Anslaget får även användas för Länsstyrelsens i Stockholms läns och Sametingets utgifter för det nationella samordningsansvaret för minoritetspolitiken samt för uppföljning enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Därutöver får anslaget användas för utgifter för statsbidrag enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk till kommuner och landsting inom förvaltnings-

områdena för finska, meänkeli och samiska samt för utgifter för statsbidrag för verksamhet som främjar regeringens minoritetspolitik.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 96 917 000 kronor anvisas under anslaget 7:1 *Åtgärder för nationella minoriteter* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 96 917 000 kronor, 96 917 000 kronor respektive 96 917 000 kronor.

Tabell 10.4 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	96 917	96 917	96 917	96 917
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	96 917	96 917	96 917	96 917

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.6.2 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tabell 10.5 Anslagsutveckling 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tusental kronor

2012	Utfall	11 343	Anslags-sparande	157
2013	Anslag	11 500 ¹	Utgifts-prognos	11 223
2014	Förslag	16 500		
2015	Beräknat	16 500		
2016	Beräknat	1 500		
2017	Beräknat	1 500		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utvecklingsarbete och samordning för att främja den nationella minoriteten romers rättigheter och livsvillkor. Anslaget får även användas för utgifter för utbildnings- och arbetsmarknadsåtgärder för den nationella minoriteten romer.

Regeringens överväganden

Anslaget ökas med 5 miljoner kronor per år 2014 och 2015 för att finansiera ett förstärkt stöd till vidareutveckling av brobyggare med romsk språk- och kulturkompetens.

Mot ovanstående bakgrund föreslår regeringen att 16 500 000 kronor anvisas under anslaget 7:2 *Åtgärder för den nationella minoriteten romer* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 16 500 000 kronor, 1 500 000 kronor respektive 1 500 000 kronor.

Tabell 10.6 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 7:2 Åtgärder för den nationella minoriteten romer

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	11 500	11 500	11 500	11 500
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	5 000	5 000	-10 000	-10 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	16 500	16 500	1 500	1 500

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

11 Medier

11.1 Omfattning

Kapitlet omfattar dagspress, radio och television. Området är delat mellan utgiftsområdena 1 Rikets styrelse och 17 Kultur, medier, trosamfund och fritid. I den del av budgetpropositionen som behandlar det senare utgiftsområdet återfinns en mer utförlig beskrivning och analys av medieområdet.

11.2 Budgetförslag

11.2.1 8:1 Presstödsnämnden

Tabell 11.1 Anslagsutveckling 8:1 Presstödsnämnden

Tusental kronor				
2012	Utfall	6 617	Anslags-sparande	110
2013	Anslag	6 580 ¹	Utgifts-prognos	6 441
2014	Förslag	6 750		
2015	Beräknat	6 836 ²		
2016	Beräknat	6 948 ³		
2017	Beräknat	7 098 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 6 750 tkr i 2014 års prislivå.

³ Motsvarar 6 751 tkr i 2014 års prislivå.

⁴ Motsvarar 6 750 tkr i 2014 års prislivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Presstödsnämndens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 11.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 8:1 Presstödsnämnden

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	6 580	6 580	6 580	6 580
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	179	265	377	327
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-9	-9	-9	-9
Förslag/beräknat anslag	6 750	6 836	6 948	7 098

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

Regeringen föreslår att 6 750 000 kronor anvisas under anslaget 8:1 *Presstödsnämnden* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 6 836 000 kronor, 6 948 000 kronor respektive 7 098 000 kronor.

11.2.2 8:2 Presstödet

Tabell 11.3 Anslagsutveckling 8:2 Presstödet

Tusental kronor

2012	Utfall	535 323	Anslags- sparande	31 371
2013	Anslag	558 119 ¹	Utgifts- prognos	508 465
2014	Förslag	567 119		
2015	Beräknat	567 119		
2016	Beräknat	567 119		
2017	Beräknat	567 119		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för statsbidrag till presstödet.

Regeringens överväganden

Tabell 11.4 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 8:2 Presstödet

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	567 119	567 119	567 119	567 119
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	567 119	567 119	567 119	567 119

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 567 119 000 kronor anvisas under anslaget 8:2 Presstödet för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 567 119 000 kronor, 567 119 000 kronor respektive 567 119 000 kronor.

11.2.3 8:3 Myndigheten för radio och tv

Tabell 11.5 Anslagsutveckling 8:3 Myndigheten för radio och tv

Tusental kronor

2012	Utfall	26 016	Anslags- sparande	171
2013	Anslag	25 061 ¹	Utgifts- prognos	24 625
2014	Förslag	25 689		
2015	Beräknat	26 013 ²		
2016	Beräknat	26 439 ³		
2017	Beräknat	27 011 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 25 690 tkr i 2014 års prinsnivå.

³ Motsvarar 25 689 tkr i 2014 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 25 689 tkr i 2014 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för radio och tv:s förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Tabell 11.6 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 8:3 Myndigheten för radio och tv

Tusental kronor

	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013 ¹	25 061	25 061	25 061	25 061
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	665	989	1 416	1 989
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt ³	-37	-37	-38	-39
Förslag/ beräknat anslag	25 689	26 013	26 439	27 011

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

Delar av verksamheten vid Myndigheten för radio och tv finansieras genom att medel anvisas från rundradiokontot till statens budgets inkomstsida. För 2014 föreslås att 8 700 000 kronor delfinansierar myndighetens verksamhet. Av dessa medel avser 1 000 000 kronor en förstärkning med anledning av ett förtydligat

uppdrag till myndigheten (se utgiftsområde 17, avsnitt 14.6).

Regeringen föreslår att 25 689 000 kronor anvisas under anslaget 8:3 *Myndigheten för radio och tv* för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 26 013 000 kronor, 26 439 000 kronor respektive 27 011 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 11.7 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	127 679	0	0	0
Prognos 2013 ¹	128 211	0	0	0
Budget 2014 ¹	128 211	0	0	0

¹ För 2013 anges det belopp som Myndigheten för radio och tv har fastställt avgifterna till. Beloppet har inte räknats upp för 2014 eftersom avgiften beräknas utifrån förändringar i KPI för oktober månad.

Tabell 11.8 Offentligrättslig verksamhet – Särskild avgift och viten

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	855	0	0	0
Prognos 2013	2 670	0	0	0
Budget 2014 ¹	-	-	-	-

¹ Att lämna en budget för särskilda avgifter och utdömda viten är inte möjligt då dessa är beroende av framtida beslut av granskningsnämnden för radio och tv och domstolsutslag.

Myndigheten för radio och tv ansvarar för inkassering och eventuell indrivning av särskild avgift enligt radio- och tv-lagen (2010:696). Under 2012 inkasserades sammanlagt 855 000 kronor i särskilda avgifter.

Tabell 11.9 Offentligrättslig verksamhet – Avgifter för tillstånd att sända tv och digital kommersiell radio

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	910	0	0	0
Prognos 2013	0	3 000	3 000	0
Budget 2014	0	0	0	0

Möjligheten att utlysa och meddela tillstånd för marksänd tv är beroende av hur stort frekvensutrymme som fördelats för sådana sändningar. Hur många tillstånd som kan meddelas är också

beroende av hur det tillgängliga utrymmet fördelats mellan olika tjänster och tekniska lösningar.

Tabell 11.10 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2012	216	298	-82
(varav tjänsteexport)	(0)	(0)	(0)
Prognos 2013	250	250	0
(varav tjänsteexport)	(0)	(0)	(0)
Budget 2014	250	250	0
(varav tjänsteexport)	(0)	(0)	(0)

Myndigheten för radio och tv ansvarar för att utfärda utgivningsbevis för webbsidor m.m. En ansökningsavgift om 2 000 kronor per ansökan eller ändringsansökan tas ut enligt förordningen (2002:916) om avgifter i vissa yttrandefrihetsärenden. Verksamheten är avgiftsfinansierad och avgifterna ska täcka myndighetens direkta kostnader. Myndigheten för radio och tv arbetar aktivt med att informera om möjligheten att söka utgivningsbevis för att på detta sätt öka avgiftsintäkterna.

12 Sieps samt EU-information

12.1 Omfattning

Området omfattar den forsknings- och analysverksamhet som bedrivs av Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps). Inom detta område finansieras även verksamhet gällande information om Europeiska unionen (EU) och om utvecklingen av samarbetet inom unionen.

12.2 Resultatredovisning

12.2.1 Resultat avseende Svenska institutet för europapolitiska studier

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) är en myndighet vars målsättning är att ta fram forskningsrapporter, analyser och annat underlag som rör utvecklingen inom EU och göra detta tillgängligt för beslutsfattare på olika nivåer samt aktivt delta i och skapa internationellt forskningsutbyte. Regeringen beslutade 2012 att Sieps verksamhet från och med den 1 januari 2013 även ska omfatta tillhandahållandet av utbildningar i ämnen som rör EU som en del av kompetensförsörjningen i statsförvaltningen.

Forskningen vid Sieps bedrivs inom fem övergripande temata eller ramprojekt vilka samtliga är fleråriga. Inom varje delprojekt ryms ett antal olika delområden. Under 2012 har de flesta forskningsrapporterna från Sieps tagits fram inom ramprojekten EU:s politiska och institutionella system, medlemsstaterna och Europeisk integration, ekonomisk politik i Europa samt EU:s inre marknad och den fria rörlighetens utmaningar.

Under 2012 utgav Sieps totalt tjugofyra publikationer vilket innebär att publikationsnivån ligger på samma nivå som 2011.

Sieps anordnade under 2012 dels öppna seminarier för representanter för bl.a. politiska institutioner, civila samhället, förvaltning, akademien, media och näringsliv och dels interna seminarier i Regeringskansliet i olika aktuella EU-politiska frågor. Ett seminarium genomfördes även vid Sveriges EU-representation i Bryssel och Sieps ambition är att fler forskningsresultat ska presenteras på plats i Bryssel. Seminarierna utgör en väsentlig del av Sieps verksamhet där forskningsresultat som framkommit i rapporter och analyser presenteras, diskuteras och analyseras. Paneldeltagarna vid seminarierna är forskare, beslutfattare, representanter för intresseorganisationer och högre tjänstemän.

I Sieps uppdrag ingår att göra forskning, analys och andra underlag tillgängliga för beslutsfattare på olika nivåer. Medlen för att nå Sieps målgrupper är publikationer, seminarier, webbplatsen med nedladdningsbara publikationer samt att nå ut via media. Under 2012 fortsatte Sieps satsning på spridning av rapporter, analyser och andra underlag. Direktutskick av publikationer utgör en viktig del i detta.

Sieps har även uppdraget att delta i internationellt forskningsutbyte och har under året ytterligare utvecklat sitt deltagande i både nationella och internationella nätverk kring Europaforskning. Genom deltagande i dessa nätverk sprider Sieps svensk forskning i andra länder och för in resultat från europeisk forskning i det svenska offentliga samtalet.

Sieps har integrerat ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet. Bland annat har andelen kvinnliga forskare vid Sieps ökat. Vidare kan konstateras att bland ledamöterna i Sieps insynsråd är det samma antal män och kvinnor.

12.2.2 Analys och slutsatser

Forsknings- och publikationsverksamheten har varit på en fortsatt hög nivå. Det är positivt att åtgärder för kvalitetssäkring vidmakthålls, vilket är betydelsefullt för Sieps trovärdighet.

Myndighetens prestationer i form av publikationer, remissvar, utskick av publikationer, seminarier samt antal unika besökare på webbplatsen har hållit sig på en hög nivå under 2012 och är i paritet med föregående år. Sammantaget kan konstateras att med samma resurstilldelning har nivån på de prestationer som myndigheten utfört motsvarat eller ökat i jämförelse med 2011.

Den huvudsakliga effekten av Sieps verksamhet är att mycket av den forskning kring EU samt publicering av forskningsresultat som Sieps bidrar till annars inte skulle ha kommit till stånd i Sverige. Vidare kan konstateras att den forskning som sker inom Sieps och de forskningsrapporter som Sieps beställer från forskare vid universitet och högskolor förstärker och berikar kunskapen kring EU i Sverige. Ytterligare en effekt är det genomslag som verksamheten har i media. Under 2012 har Sieps rapporter och företrädare för myndigheten fått god uppmärksamhet i media. Seminariedeltagarnas utvärderingar pekar också på en hög grad av uppskattning från det breda spektrum av deltagare som Sieps seminarier har.

Regeringen bedömer att Sieps framgångsrikt har genomfört de uppdrag som regleras i instruktionen för myndigheten och att de målsättningar som gäller har uppfyllts.

12.2.3 Resultat avseende EU-information

Regeringen avsatte budgetåret 2012 medel för EU-information för att ge stöd till olika aktörer i syfte att stimulera ett mångsidigt offentligt samtal kring EU:s framtidsfrågor. Förordningen (2012:409) om statsbidrag för verksamhet som belyser EU:s framtidsfrågor ligger till grund för att ge statsbidrag i detta syfte. Förordningen

trädde i kraft den 15 juli 2012 och Ungdomsstyrelsen utsågs till att fördela statsbidragen.

Det är regeringens långsiktiga ambition att fler svenska medborgare ska erhålla anställning inom EU:s institutioner. Regeringen beslutade därför att under budgetåret 2012 avsätta medel för EU-information för kommunikationsinsatser som syftar till att öka kunskaperna om EU:s institutioner som arbetsgivare. Medlen användes även till att informera om hur rekryteringen via uttagningsprov till EU:s institutioner går till eftersom dessa prov är den främsta källan till nyrekrytering till unionens institutioner. Uppdraget genomfördes under 2012 av Kompetensrådet för utveckling i staten, Krus, och har från den 1 januari 2013 överförs till den nya myndigheten Universitets- och högskolerådet.

Genom finansiering av medel under utgiftsområde 16, anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* har åtgärder vidtagits även på andra områden när det gäller kommunikation kring EU-frågor. Gemensamma aktiviteter har ägt rum inom ramen för det så kallade förvaltningspartnerskapet mellan regeringen, EU-kommissionen och Europaparlamentet. Syftet med partnerskapet är att öka kunskapen om och engagemanget för EU-frågor, skapa synergier mellan medlemsstaternas och EU-kommissionens åtgärder samt samordna kommunikationsinsatser. I Sverige har utbildningsinsatser genomförts för gymnasielärare i samhällskunskap och skollärare. Inom ramen för verksamheten genomfördes att antal insatser under 2012. Ytterligare en insats avseende EU-kommunikation gäller EU:s program Ett Europa för medborgarna.

12.2.4 Analys och slutsatser

När det gäller statsbidraget för verksamhet som belyser EU:s framtidsfrågor kan regeringen konstatera att ansökningsintresset var stort under 2012. Totalt söktes medel som översteg tillgängliga resurser och många projektförslag var av god kvalitet. De av Ungdomsstyrelsen beviljade medlen tillfaller under 2012 ett balanserat urval av tankesmedjor och intresseorganisationer och omfattar totalt sju projekt. I enlighet med regeringens ambition belyses EU:s framtida utmaningar från olika utgångspunkter och perspektiv.

De medel som ställts till förfogande under budgetåret 2012 för information och kunskaps-höjande insatser när det gäller rekrytering till EU:s institutioner och organ kompletterar på ett bra sätt de förberedelse- och utbildningsinsatser som sedan tidigare på regeringens uppdrag genomförts för att förstärka möjligheterna för svenska medborgare att bli antagna via uttagningsproven. Regeringen kan konstatera att de medel som har avsatts för detta syfte har under 2012 på ett kostnadseffektivt sätt använts för spridning av information till relevanta målgrupper.

Avseende genomförandet av EU-utbildning för lärare i samhällskunskap samt skolledare inom ramen för förvaltningspartnerskapet fattade regeringen 2009 beslut om att ge Internationella Programkontoret för utbildningsområdet (IPK) uppdraget att genomföra insatsen. I denna deltog mellan åren 2009–2012 cirka hälften av Sveriges gymnasieskolor i aktiviteterna. Totalt 1 400 lärare, 120 skolledare och 116 s.k. skolambassadörer genomgick en särskild utbildning. En extern utvärdering genomfördes under 2012 med positivt resultat när det gäller insatser och resultat. Vad gäller EU:s program Ett Europa för medborgarna gav regeringen under 2012 Ungdomsstyrelsen uppdraget att vara nationell kontaktpunkt för programmet.

Regeringen gör den samlade bedömningen att de insatser som genomförts 2012 när det gäller information och kommunikation kring EU-frågor har bidragit till att höja kunskaps- och medvetandenivån i Sverige kring dessa frågor.

12.3 Politikens inriktning

En majoritet av de frågor som ryms inom samhällspolitiken har en EU-dimension. Politiska processer på EU-nivå påverkar det offentliga samtalet och den politiska diskussionen i Sverige.

En viktig del i detta och i en demokrati är att det finns underlag för en aktiv och initierad dialog i EU-politiska frågor där olika perspektiv och visioner om EUs framtida utveckling kan föras fram. I denna är det viktigt att det förs en debatt även kring de av medborgarnas vardagsfrågor som har anknytning till EU.

Det är också av vikt att forskning och analys kring de långsiktiga politiska problemställningarna bedrivs och kan bli en del av det offentliga samtalet. Det gäller såväl på nationell nivå som i överväganden kring Sveriges EU-politik och de vägar som Sverige bör förorda för unionens långsiktiga utveckling. I sammanhanget är det också värdefullt med kunskaper om hur EU:s gemensamma institutioner fungerar och deras betydelse för medborgarna. Även den kris beträffande samhällsvärderingar som kan observeras i delar av unionen måste hanteras.

Regeringen vill därför även under 2014 på olika sätt bidra till att det finns en god kunskapsgrund kring EU och att det kan föras ett initierat, mångfasetterat och livligt offentligt samtal kring EU-politiska överväganden.

Svenska institutet för europapolitiska studier

Forskningen och spridningen av resultaten

Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) spelar en viktig roll genom sina forskningsbaserade analyser och seminarieverksamheten. EU står inför många utmaningar under det kommande decenniet. Frågan om den europeiska integrationens framtida utveckling är ständigt aktuell och har fått ny näring av ekonomiska utmaningar i euro-området. I diskussionerna om EU:s framtid ingår även frågor som grundläggande rättigheter, legitimitet och de nationella parlamentens roll. Att skapa förutsättningar för ekonomisk tillväxt och fler jobb inom EU är en pågående och långsiktig utmaning och inbegriper en utveckling av den inre marknaden, behov av ökad frihandel samt en långsiktigt hållbar ekonomisk politik. Klimatpolitiken kommer inom överskådlig framtid att stå i fokus för initiativ på EU-nivå, till viss del kopplat till energifrågorna. EU är en aktör på den världspolitiska arenan och externa relationer är av växande betydelse. Det är regeringens ambition att inriktningen på forsknings- och analysverksamheten vid Sieps ska ligga i linje med behovet av en initierad belysning av dessa problemställningar, ge regeringen och andra beslutfattare underlag för överväganden samt lägga grund för ett offentligt samtal i dessa frågor. Regeringen lägger vidare vikt vid att Sieps även fortsättningsvis har en hög

målsättning när det gäller spridning, bl.a. genom publikationer och seminarier.

EU-utbildningar

Regeringen har från 1 januari 2013 givit Sieps i uppgift att tills vidare tillhandahålla EU-utbildningar riktade till tjänstemän i statsförvaltningen som en del i den långsiktiga kompetensförsörjningen på EU-området. Utbildningarna ges såväl i form av fasta utbildningar som utbildningar som är anpassade och utformade för den enskilda myndighetens behov.

Kommunikationsinsatser på EU-området

EU:s framtidsfrågor och grundläggande värden

Regeringen avsätter medel från anslaget för att ge stöd till olika aktörer. Det är regeringens ambition att EU:s framtida utmaningar ska belysas från olika utgångspunkter och perspektiv så att olika handlingsalternativ formuleras. Syftet är att stimulera ett offentligt samtal kring EU:s framtidsfrågor och hur medborgarnas delaktighet i EU:s beslutsprocesser kan fördjupas. Ungdomsstyrelsen kommer även under 2014 att ha regeringens uppdrag att fördela statsbidrag i enlighet med förordningen om statsbidrag för verksamhet som belyser EU:s framtidsfrågor. Regeringen avser vidare att genomföra insatser för att öka medvetenheten hos unga kring EU, dess historia och grundläggande värden.

Rekrytering till EU:s institutioner

EU:s gemensamma institutioner rekryterar och anställer varje år hundratals personer. En ny och mer ambitiös rekryteringsprocedur har införts fr.o.m. 2010. Det finns ett behov för nyrekrytering av svenskar till dessa institutioner. Det har sin grund i att många svenska medborgare som nu arbetar i institutionerna kommer att pensioneras inom det närmaste decenniet. Inom ramen för EU-informationen avser regeringen att även under 2014 använda medel inom anslaget för att genom särskilda informationsinsatser höja kunskapsnivån i Sverige kring rekryteringsvägar till EU:s institutioner. Universitets- och högskolerådet har regeringens uppdrag att genomföra detta och även att anordna utbildning för intresserade inför de uttagningsprov som ingår i rekryteringsprocessen för arbete inom EU:s institutioner.

Förvaltningspartnerskapet

Regeringen avser att genomföra insatser för att informera om valet till Europaparlamentet 2014. Det sker inom ramen för förvaltningspartnerskapet som syftar till att öka kunskapen om och engagemanget för EU-frågor. Verksamheten bedrivs av Ungdomsstyrelsen och Universitets- och högskolerådet. Medel från anslaget avsätts för detta syfte. Förvaltningspartnerskapet är ett samarbete mellan Europeiska kommissionen, Europaparlamentet och EU:s medlemsländer. Insatser för att informera om Europaparlamentsvalet 2014 genomförs även inom ramen för regeringens demokratipolitik (se vidare utgiftsområde 1, anslaget 6:1 *Allmänna val och demokrati*).

12.4 Budgetförslag

12.4.1 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tabell 12.1 Anslagsutveckling 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tusental kronor

2012	Utfall	18 828	Anslags-sparande	152
2013	Anslag	19 104 ¹	Utgifts-prognos	17 640
2014	Förslag	20 406		
2015	Beräknat	17 661 ²		
2016	Beräknat	17 944 ³		
2017	Beräknat	18 329 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2013 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 17 443 tkr i 2014 års prisnivå.

³ Motsvarar 17 444 tkr i 2014 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 17 444 tkr i 2014 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Svenska institutet för europapolitiska studiers förvaltningsutgifter. Anslaget får användas för kommunikationsinsatser på EU-området. Anslaget får användas för utgifter för att medfinansiera medel från EU. Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till verksamhet som belyser EU:s framtidsfrågor och den administration som föranleds av detta.

Kompletterande information

Bestämmelser om statsbidraget finns i förordningen (2012:409) för verksamhet som belyser EU:s framtidsfrågor. Medfinansiering av medel från EU gäller i enlighet med ett avtal med Europeiska kommissionen om att ekonomiska bidrag får användas inom kommissionsprogrammet Förvaltningspartnerskapet.

Regeringens överväganden

I enlighet med 2013 års ekonomiska vårproposition (2012/13:100) förs 1 000 000 kronor som avser tillhandahållande av utbildningar i ämnen rörande Europeiska unionen, som en del av kompetensförsörjningen i statsförvaltningen, från det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 1:1 Statskontoret till anslaget 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information.

Regeringen föreslår att 20 406 000 kronor anvisas under anslaget 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information för 2014. För 2015, 2016 och 2017 beräknas anslaget till 17 661 000 kronor, 17 944 000 kronor respektive 18 329 000 kronor.

Tabell 12.2 Härledning av anslagsnivån 2014–2017, för 9:1 Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information

Tusental kronor				
	2014	2015	2016	2017
Anvisat 2013¹	19 104	19 104	19 104	19 104
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	330	573	888	1 317
Beslut		-3 000	-3 048	-3 113
Överföring till/från andra anslag	1 000	1 013	1 029	1 051
Övrigt ³	-28	-28	-29	-29
Förslag/beräknat anslag	20 406	17 661	17 944	18 329

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2012 (bet. 2012/13:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2013. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2015–2017 är preliminär.

³ Anslaget minskas fr.o.m. 2014 till följd av beräknade samordningsvinster i samband med e-förvaltningsprojekt som genomförs i statsförvaltningen.

Bilaga 1

Förteckning över
Sveriges
utlandsmyndigheter samt
ackrediteringar för de
Stockholmsbaserade
ambassadörerna

Bilaga 1

Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna

Innehållsförteckning

I. Beskickningar	5
II. Delegationer	6
III. Karriärkonsulat	6
IV. Stockholmsbaserade ambassadörer	7

I.I Förteckning över Sveriges utlandsmyndigheter samt ackrediteringar för de Stockholmsbaserade ambassadörerna per den 1 augusti 2013

I. Beskickningar

(sidoackrediteringar inom parentes)

Abu Dhabi (Doha, Manama)	Hanoi
Abuja (Accra, Banjul, Lomé, Porto Novo)	Harare
Addis Abeba (Djibouti)	(Lilongwe, Port Louis)
Alger	Havanna
Amman	Helsingfors
Ankara	Islamabad
Astana	Jakarta
Athen	(Dili)
Bagdad	Jerevan ²⁾
Baku ²⁾	Kabul
Bamako (Niamey, Nouakchott, Ouagadougou)	Kampala (Kigali)
Bangkok (Manila, Rangoon, Vientiane)	Kairo
Belgrad (Podgorica)	Khartoum (Juba, N'Djamena)
Berlin	Kiev
Bern (Vaduz)	Kigali ¹⁾
Bogotá D.C. (Caracas, La Paz, Quito,)	Kinshasa (Bangui, Brazzaville, Bujumbura, Libreville, Malabo, Yaoundé)
Brasilia	Kuala Lumpur
Budapest	Köpenhamn
Buenos Aires (Asunción, Montevideo)	La Paz ¹⁾
Bukarest	Lissabon (Bissau, Praia)
Canberra (Apia, Funafuti, Nuku`alofa, Suva, Honiara, Port Moresby, Port Vila, Södra Tarawa, Yaren, Wellington)	London
Chisinau	Luanda (Sao Tomé, Príncipe)
Damaskus (Beirut)	Lusaka
Dar es Salaam (Antananarivo)	Madrid (Andorra la Vella)
Dhaka	Maputo (Mbabane)
Doha ²⁾	Mexico
Guatemala (San Salvador, Tegucigalpa, San José, Managua, Panamá)	Minsk
Haag (Luxemburg)	Monrovia
	Moskva
	Nairobi (Moroni, Victoria)
	New Delhi (Colombo, Kathmandu, Thimphu, Malé)
	Nicosia
	Oslo
	Ottawa
	Ouagadougou ¹⁾
	Paris (Monaco)
	Peking
	(Ulan Bator)

Phnom Penh
Prag
Pretoria
(Gaborone, Maseru, Windhoek)
Pristina¹⁾
Pyongyang
Rabat
Reykjavik
Riga
Riyadh
(Muscat, Kuwait, Sana'a)
Rom
(San Marino)
Santiago de Chile
(Lima)
Sarajevo
Seoul
Singapore
(Bandar Seri Bagawan)
Skopje
(Pristina, Tirana)
Tallinn
Tbilisi
(Jerevan)
Teheran
Tel Aviv
Tirana¹⁾
Tokyo
(Koror, Majuro, Pohnpei)
Vilnius
Warszawa
Washington
Wien
(Bratislava, Ljubljana)
Zagreb

II. Delegationer

Sveriges ständiga representation vid Europeiska Unionen (EU) i Bryssel

Sveriges ständiga representation vid Förenta nationerna i New York

Sveriges ständiga representation vid de internationella organisationerna i Genève

Sveriges delegation vid Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) och Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur (Unesco) i Paris

Sveriges ständiga representation vid Europarådet i Strasbourg

Sveriges ständiga delegation vid Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) i Wien

Sveriges delegation vid NATO i Bryssel

III. Karriärkonsulat

a) Generalkonsulat

Hongkong
Istanbul
Jerusalem
Mariehamn
Mumbai
S:t Petersburg
Shanghai

¹⁾ Beskickningen förestås av en chargé d'affaires

²⁾ Under upprättande

IV. Stockholmsbaserade ambassadörer

De tio sändebuden har följande ackrediteringar:

1. Basseterre (St Christopher och Nevis), Belmopan (Belize), Bridgetown (Barbados), Castries (St Lucia), Georgetown (Guyana), Kingston (Jamaica), Kingstown (St Vincent och Grenadinerna), Nassau (Bahamas), Paramaribo (Surinam), Port-au-Prince (Haiti), Port of Spain (Trinidad och Tobago), Roseau (Dominica), Santo Domingo (Dominikanska Republiken), St George's (Grenada), St John's (Antigua och Barbuda)
2. Tripoli (Libyen), Tunis (Tunisen)
3. Heliga Stolen, Valletta (Malta)
4. Asmara (Eritrea)
5. Asjchabad (Turkmenistan), Bisjkek (Kirgizistan), Dusjanbe (Tadzjkistan), Tasjkent, (Uzbekistan)
6. Baku (Azerbajdzjan)
7. Sofia (Bulgarien)
8. Abidjan (Elfenbenskusten), Conakry (Guinea), Dakar (Senegal), Freetown (Sierra Leone)
9. Dublin (Irland)
10. Bryssel (Belgien)